

**ESZC Balassa Bálint
Gazdasági Technikum és Szakképző Iskola**

SZAKMAI PROGRAM

2025. ESZTERGOM

TARTALOMJEGYZÉK

TARTALOMJEGYZÉK	2
BEVEZETÉS	4
1. NEVELÉSI PROGRAM	4
1.1. A szakmai oktatás pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai.....	4
1.2. A személyiség- és közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok.....	7
1.3. Az oktatók feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai.....	9
1.4. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje.....	10
1.5. A tanulóknak a szakképző intézményi döntési folyamataiban való részvételi joga gyakorlásának rendje ..	15
1.6. A tanuló, a kiskorú tanuló törvényes képviselője, a képzésben részt vevő személy, az oktató, a szakképző intézmény és a szakképző intézmény partnerei együttműködésével kapcsolatos feladatok és egymással való kapcsolattartásuk formái.....	15
1.8 A felvétel és az átvétel helyi szabályai, valamint a szóbeli felvételi vizsga követelményei.....	18
2. OKTATÁSI PROGRAM	21
2.1. A kötelező, kötelezően választandó vagy szabadon választható foglalkozások megnevezése, száma, valamint megszervezésének és választásának elvei.....	21
2.2. A kötelező és a nem kötelező foglalkozások megtanítandó és elsajátítandó tananyaga.....	21
2.3. A közismereti kerettantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai.....	21
2.4. A középszintű érettségi vizsga témakörei az egyes érettségi vizsgatárgyakból.....	22
2.5. Az emelt szintű oktatásban alkalmazott fejlesztési feladatok és követelmények az emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészítéshez.....	24
2.6. Választható érettségi vizsgatárgyak megnevezése, amelyekből a felkészítést a szakképző intézmény kötelezően vállalja, és a választhatóság feltételei a tanulmányi követelményekben.....	24
2.7. Tanulmányok alatti eljárásrend a 12 - 13. évfolyamon adott érettségi tantárgyak esetén, ha megelőzően a tanuló azok tanulmányi követelményeinek teljesítése után sikeres előrehozott érettségi vizsgát tett.....	24
2.8. Tanulmányok alatti eljárásrend a 12-13. évfolyamon adott érettségi tantárgy esetén, ha a tanuló azok tanulmányi követelményeinek teljesítése után sikertelen előrehozott érettségi vizsgát tett.....	24
2.9. Az ágazati alapoktatás megszervezése (az oktatott ágazatok és sajátosságaik felsorolása.....	25
2.10. A tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy teljesítményének ellenőrzési és értékelési módja.....	27
2.11. A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyag.....	30
2.12. Egészségnevelési és környezeti nevelési elvek, programok, tevékenységek.....	30
2.13. A mindennapos testnevelés megvalósításának módja.....	32
2.14. Az előkészítő évfolyam szakmai tartalma.....	32
2.15. Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos terv.....	32
2.16. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések.....	32
2.17. A tanuló jutalmazásával összefüggő szabályok.....	34
2.18. Az oktatói testület által szükségesnek tartott további elvek.....	35
3. KÉPZÉSI PROGRAM	36
3.1. Az intézmény szakmaszerkezete.....	36
3.2. A megtanítandó és elsajátítandó tananyagelemek szakmánként, és azok megosztása a szakképző intézmény és a duális képzőhely között.....	36
3.3. Rugalmas tanulási utak megvalósítása (Műhelyiskola).....	37
3.4. A tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy teljesítménye ellenőrzésének és értékelésének, illetve minősítésének módja Szkr. 14.§ (2) 3.b).....	37
3.5. A szakképző intézmény és a duális képzőhely általi közös értékelés és minősítés szempontjai.....	38
3.6. A szakmai vizsgához kapcsolódóan szervezett egybefüggő felkészítés rendje.....	38
3.7. Felnőttképzési jogviszonyban szervezett szakmai oktatás sajátos szabályai.....	39
4. EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSI PROGRAM	40
4.1. Az egészséges táplálkozás.....	40
4.2. A mindennapos testnevelés, testmozgás biztosítása.....	45
4.3. A testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése.....	45
4.4. A bántalmazás és iskolai erőszak megelőzése.....	49
4.5. A balesetmegelőzés és elsősegélynyújtás.....	50

4.6. A személyi higiéné.....	51
5. ELÉRHETŐ PÁLYAORIENTÁCIÓS SZOLGÁLTATÁSOK LEÍRÁSA	52
6. A TANULÓ MAGASABB ÉVFOLYAMBAN LÉPÉSÉNEK FELTÉTELEI	55
7. SZAKMAI PROGRAM A BEILLESZKEDÉSI, TANULÁSI, MAGATARTÁSI NEHÉZSÉGGEL KÜZDŐ (BTMN-ES) TANULÓ ÉS A SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ (SNI-S) VAGY FOGYATÉKKAL ÉLŐ SZEMÉLY TEKINTETÉBEN	57
8. A SZAKKÉPZŐ INTÉZMÉNYBEN ALKALMAZOTT SAJÁTOS PEDAGÓGIAI MÓDSZEREK	61
9. A SZAKMAI PROGRAM ELFOGADÁSA	62
9.1. A képzési tanács véleménye.....	62
9.2. A szakmai munkaközösségek véleményei	62
9.3. Az oktatói testület döntése	62
9.4. A Szakmai program jóváhagyása	62
MELLÉKLETEK	64
I. Nevelési program mellékletei	64
II. Oktatási program mellékletei.....	64
III. Képzési program mellékletei.....	64
IV. Egészségfejlesztési program mellékletei.....	65
V. Egyéb mellékletek	Hiba! A könyvjelző nem létezik.

BEVEZETÉS

Jelen *szakmai program* a szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. tv., valamint e törvény végrehajtásáról szóló 12/2020. (II.7.) Kormányrendelet alapján készült. A szakmai program szerkezete és a fejezetek sorrendje szorosan követi a rendelet 14. §-ban foglaltakat, a fejezetek címe tartalmazza a hivatkozott paragrafus egyes pontjainak megnevezését is, pl.: a); b) stb.

A Szakmai program átfogja a szakképző intézmény valamennyi évfolyamát.

1. NEVELÉSI PROGRAM

1.1. A szakmai oktatás pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

Szkr.14.§ (2) 1.a)

Alapelvek

Az oktatói testület pedagógiai alapelveit a szélsőségektől mentes nyitottság határozza meg, amely tisztelettel fordul a különböző értékek és kultúrák felé, elkötelezett a demokrácia, a szolidaritás és a tolerancia mellett, hisz az egyenlőségben, valamint alapvető értéknek tekinti az emberi méltóságtiszteletét.

Meg kell felelni a megújulás és a stabilitás, állandóság és kiszámíthatóság igényének.

Ezt a célt legkézenfekvőbben a minőségbiztosítás bevezetése szolgálja. A minőségbiztosítás ténye ugyanis a megújulás záloga, míg a rendszer tartalmi része biztosítja a stabilitást, az állandóságot a működésben.

Alapelvként fogadjuk el, hogy a szakképzés feladata a korszerű szakmai ismeretek megszerzésére való felkészítés és az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges készségek fejlesztése. A szakképzés és a felsőoktatás az oktatási rendszer egymásra épülő, szerves részei.

Az élethosszig tartó tanulás szellemében igyekszünk minél szélesebb teret biztosítani a felnőttképzésnek.

A felnőttképzés kapcsán az alábbi elvárásokat tartjuk szem előtt:

- Rugalmasság biztosítása: beszámíthatóság
- Rövidített képzés
- Vállalatokkal közös képzési programok lehetősége.

Nevelési értékek

Céljaink megvalósítása érdekében:

- tiszteletben tartjuk a tanulók személyiségét, etnikai hovatartozását,
- minden tanuló számára biztosítjuk, hogy kapjon esélyt szociokulturális hátrányainak leküzdésére,
- a szakképző intézményi életben szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakítására törekszünk, minden tanuló számíthat oktatóink jóindulatú segítségére tanulmányi munkájában,
- kiemelt figyelmet fordítunk a gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatokra,
- fontosnak tartjuk a munkára nevelést, ezért a tanulókat bevonjuk saját szakképző intézményi életük megszervezésébe, a szakképző intézményi környezet rendben tartásába,
- oktató-nevelő munkánkban szilárd alapképességek kialakítására törekszünk, tanulóink számára korszerű, a mindennapi életben hasznosítható, tovább építhető alampérfelkészítést, szakmai tudást nyújtunk,
- az oktatás során figyelembe vesszük a tanulók egyéni képességeit, lehetőséget biztosítunk a felzárkózásra, a hátrányok csökkentésére,
- diákjaink megismerhetik a velük szemben támasztott követelményeinket, megismerhetik elvárásainkat,
- fontosnak tartjuk, hogy diákjaink megismerjék és elsajátítsák az egyéni tanulás módszereit, a tanulási technikákat,
- megismertetjük tanulóinkkal nemzeti kultúránk, történelmünk kiemelkedő személyiségeit, jelentős eseményeit, hagyományainkat, mindezek megbecsülésével tápláljuk a gyermekekben a haza és a szülőföld iránti szeretetet.

Intézményünknek teljes elszántsággal kell törekednie arra, hogy a legjobb minőségű oktatást nyújtsa a tanulók számára. Az erkölcsi követelmény azt jelenti, hogy a lehetőségek optimális megteremtésével a gyerekek a kötelező oktatás végére a lehető legjobb eredményt érik el. Ez azt az óriási felelősséget rakja az oktatók és a szakképző intézmény vezetésének vállára, hogy minden lehetőséget ki kell aknázniuk a tanulók fejlődése és épülése érdekében. Ennek az a feltétele, hogy azonos értékekre épüljön mind a döntési, mind pedig a nevelési folyamat.

Nevelés céljai és feladatai:

Intézményünk általános célként fogalmazza meg a humánus értékek, az egyetemes és nemzeti kultúra alapértékeinek közvetítését, a fiatalok testileg és lelkileg egészséges, az emberi kapcsolatokban igényes felnőtté, demokratikus elveket valló állampolgárokká nevelését.

Fő célunk olyan fiatal szakemberek nevelése, akik ismerik az egyetemes emberi kultúra értékeit és gyakorlatias, önmegvalósítást szolgáló szakmai ismeretekkel bírnak. Kialakul bennük a teljesítményképes tudás megszerzése iránti igény, csapatmunkára képes alkotó személyiséggé válnak.

Célunk, hogy az intézményünkben végzett tanulók tudásukat alkotó módon tudják használni, be tudjanak illeszkedni környezetükbe, hogy tovább tudjanak lépni a tanulási folyamatokban, megtalálják helyüket a munka világában. Képesek legyenek a nálunk megszerzett ismereteikkel a választott területen önálló életstratégia, konstruktív életvezetés kialakítására.

Tanítványainknak olyan harmonikus személyiséget fejlesztő, diákközpontú, szeretetteljes szakképző intézményi környezetet kívánunk biztosítani, amelyben a teljesíthető követelmények, kiszámítható elvárások biztosítják számukra a szakképző intézményi sikert. Olyan szakképző intézményi légkört szeretnénk teremteni, ahol felnőtt és diák egyaránt jól érzi magát.

Alapvető feladatunk a **kulcskompetenciák** fejlesztése, azaz azoknak a képességeknek a kialakítása, amelyek birtoklása alkalmassá teheti a tanulót a gyors és hatékony alkalmazkodásra a változásokkal átszótt világhoz.

Kulcskompetenciák:

- anyanyelvi kommunikáció,
- idegen nyelvi kommunikáció,
- matematikai kompetencia,
- természettudományos és technikai kompetencia,
- digitális kompetencia,
- a hatékony, önálló tanulás kompetenciája,
- szociális és állampolgári kompetencia,
- kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia,
- esztétikai-művészeti tudatosság és kifejező képesség.

Kiemelt fejlesztési feladataink:

- Helyes énkép kialakítása, önismeret fejlesztése (szociális képességek, a szociális és állampolgári kompetencia fejlesztése).
- A tanulási és gondolkodási kultúra fejlesztése (hatékony, önálló tanulás, a digitális kompetencia, a matematikai kompetencia fejlesztése).
- Felzárkóztatás, a tehetségek kiválasztása és gondozása, a pályaorientáció segítése (anyanyelvi kommunikáció, idegen nyelvi kommunikáció, esztétikai, művészeti tudatosság és kifejezőképesség, a hatékony, önálló tanulás, a digitális kompetencia fejlesztése).
- Kulturált életmód, környezettudatos magatartás kialakításának segítése (európai azonosságtudat, egyetemes kultúra, hon-és népméret, esztétikai-művészeti tudatosság, kifejezőképesség, szociális és állampolgári kompetencia, idegen nyelvi kommunikáció, digitális kompetencia fejlesztése).
- Egészséges életmód, testi-lelki egészség. Környezettudatos magatartás kialakulásának segítése (természettudományos kompetencia, szociális és állampolgári kompetencia fejlesztése).
- Felkészülés a felnőtt lét szerepeire, társadalmi, gazdálkodási jártasságok fejlesztése. Aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés. Gazdasági nevelés (a szociális és állampolgári kompetencia, a természettudományos kompetencia, a kezdeményezőképesség és vállalkozói kompetencia fejlesztése).

Intézményünk akkor lesz életképes, hosszútávon eredményesen tevékenykedő, ha megfelel a szülők és a tanulók igényeinek és elvárásainak. Ez azt jelenti, hogy intézményünknek arra kell törekednie, hogy az iskolát körülvevő közösség igényeire jobban reagáljon, de viszonylagos önállóságát ne adja fel.

Az ehhez szükséges **leglényegesebb tényezők:**

- támogató légkör,
- hangsúly a tanuláson,
- világos célok és magas szintű elvárások,
- a tevékenységek és az elért eredmények figyelemmel kísérése,
- az oktatók folyamatos továbbképzése,
- a szülők bevonása,
- óvatos és pontos helyzetelemzés,
- az igények alapos kivizsgálása,
- alaposan átgondolt, hatékonyan összehangolt stratégiák,
- változtatások támogatása.

Esélyegyenlőségen azt értjük, hogy senki se legyen elzárva bizonyos művelődési, gazdasági javaktól, társadalmi presztízstől, pozíciótól csupán azért, mert körülményei, "starthelyzete" rosszabb másokénál.

Az osztályközösségek kialakítása, a tananyag elmélyítése, a tananyag feldolgozás segítése, a tanórán kívüli tevékenységek megvalósítása érdekében az osztályfőnökök, a szakmai oktatók kirándulásokat, tanulmányi utakat és szakmai programokat szervezhetnek. Ezekben való részvétel önkéntes és teljes mértékben önköltséges. Azok a tanulók, akik nem vesznek részt az ilyen programokon, az iskolában foglalkozásokon vesznek részt.

Nevelés eszközei és eljárásai

A pedagógiában elfogadott alapelvek közül a napi nevelő-oktató munka során, kiemelt tudatossággal kerül alkalmazásra:

- a komplexitás elve,
- az esélyegyenlőség elve,
- az egyenrangúság elve,
- a pedagógus vezető szerepének elve,
- az életkori és egyéni sajátosságok figyelembevételének elve,
- a fejleszthetőség elve,
- a különböző közösségekhez tartozás elve,
- a tapasztalatszerzés elve,
- a szemléletesség elve,
- a motiváció elve,
- az aktivizálás elve,
- a külső hatások elve,
- a bizalom elve,
- a következetesség elve,
- a visszajelzés elve,
- a nevelés ellentmondásosságának elve.

Az oktató-nevelő munka eszközei:

- tanulásra nevelés,
- értelmi nevelés,
- erkölcsi nevelés,
- érzelmi, akarati nevelés,
- esztétikai nevelés,
- kommunikációs nevelés,
- pályorientáció,
- munkára nevelés,
- közösségi életre nevelés,
- egészségszervezés,

- környezeti nevelés,
- konstruktív életvezetésre nevelés.

Az oktató-nevelő munka megvalósításának eljárásai:

- a tudás és a műveltség iránti belső igény kialakítása,
- a tanulási folyamat motiválása,
- a tanulási folyamat szervezése, irányítása,
- hatékony tanulási módszerek kialakítása,
- tanulás differenciált segítése,
- az egész életen át tartó tanulás iránti igény kialakítása,
- aktivizálás minden tevékenység során,
- kreatív gondolkodás kialakítása,
- az önálló ismeretszerzési képességek kialakítása,
- differenciált, individualizált képességfejlesztés,
- fejlettségi szinthez igazított követelmény-rendszer,
- az ismeretek megszerzésének gyakorlat-orientáltsága,
- humanista értékrend kialakítása,
- pozitív személyiségjegyek kialakítása,
- az egészséges életmód szokássá fejlesztése,
- a környezeti kultúra fejlesztése,
- közös tevékenységek gyakorlása,
- pozitív személyes példamutatás,
- a tanítási, tanulási, nevelési folyamatok folyamatos ellenőrzése, értékelése.

1.2. A személyiség- és közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Szkr. 14.§ (2) 1.b)

A személyiségfejlesztés általános feladatai

Feladatunk a személyiségfejlesztésben az önismeret, a pozitív erkölcsi normákon alapuló belső értékrend, a kezdeményező- és vállalkozókészség, a felelős társadalmi magatartás kialakítása, koherens értékrendre épülő világkép formálása, valamint az állampolgári szerepre történő felkészítés. Ez utóbbi magában foglalja a demokrácia gyakorlásához szükséges jogok és kötelességek tudatosítását.

Feladatunk a humán értékek, illetve az egyetemes és nemzeti kultúra alapértékeinek közvetítése, a tanítási-tanulási folyamat során kialakítani a tanulóknak az igényt és a képességet az ismeretek önálló megszerzésére, az összefüggések felismerésére, értelmezésére, hasznosítására.

Fontos a nyitottság és az érdeklődés kialakítása, a kulturált viselkedés alapvető elemeinek fejlesztése, a stressztűrés és a terhelhetőség képességének kialakítása.

Fejleszteni kell fogalmi gondolkodásukat, problémamegoldó képességüket, anyanyelvi és idegen nyelvi kommunikációs és informatikai tudásukat, a munkájuk színvonala eredményessége, minősége iránti öngényességet, az empátia és tolerancia képességet, a csapatban való munkavégzés képességét, és a tevékenységeikkel kapcsolatos felelősségérzetet.

Különösen nagy figyelmet kell fordítani az anyanyelv igényes használatára, a tanulók érzelmi kultúrájának gazdagítására, erkölcsi tudatosságuk erősítésére. Lehetővé kell tenni a tanulók számára a korábban kialakult tudásbeli és szociális hátrányok felszámolását. A szakképzésben elsősorban a munkatevékenységekre nevelés a cél, és az ezekhez szükséges képességek és készségek fejlesztése a feladatunk. A kerettanterv lehetőséget ad az általános műveltség megalapozására, szakmai továbbtanulás iránti motivációra, ezáltal biztosítja, hogy ezek a tanulók életpályájuk során ne a társadalom leszakadó, gyakran gondoskodásra szoruló rétegéhez tartozzanak, hanem továbbfejlődésre képes fiatalokká, a társadalom sikeres tagjaivá váljanak.

A tanulóknak a szakképző intézményi tevékenységeik során alakuljon ki az egészség, az emberi környezet és a természet megővására irányuló felelősségérzet, fejlődjön ki az igény a társakkal való együttműködő, egyenrangú és szolidaris viszony kialakítására, a közösségi és az egyéni érdekek egyensúlyának megteremtésére, legyenek képesek a társadalmi, gazdasági, technikai változások követésére.

Intézményünk tevékenységének alapvető attitűdje a tanulók személyiségének fejlesztése. Ezért folyamatosan figyelemmel kell kísérnünk minden egyes tanulónk személyiségét, annak változásait, az intézménybe kerüléstől az egész oktatási folyamat során.

A személyiségfejlesztés nevelési területei, életmódra nevelés

Alapvető célunk, hogy lelkileg és testileg egészséges fiatalok kerüljenek ki intézményünkől.

A nevelési feladatok között kiemelt fontosságú az egészséges életmódra nevelés. A mindennapi testedzés szerepét, a higiénia betartásának fontosságát, és az egészségre káros szokások mellőzését tudatosítani kell. Pozitív mintákkal kell szolgálni a meggyőzés érdekében.

A környezeti nevelés célja, hogy a tanulóban kialakuljon az igény a szűkebb és tágabb környezetük megismerésére, megóvására, fejlesztésére. A meglévő környezeti értékek tisztelete, ápolása fejleszti a tanulók felelősségtudatát, önismerését. Tanulmányi és természetjáró kirándulások alkalmasak az érdeklődés felkeltésére, viselkedésminták elsajátítására, közös élményszerzésre, ezáltal fejlődik személyiségük.

Magatartás és viselkedéskultúra

Az iskolának arra kell törekednie, hogy egy jól megalapozott és mindenki által elfogadott mintát közvetítsen. Intézményünknek olyan közegként kell működnie, melyben tanulóink képesek elsajátítani azokat a viselkedési szabályokat és szerepeket, melyek erkölcsi normaként és értékrendként szolgálhatnak további életükben.

A fejlesztés nem korlátozódik csupán a szakképző intézmény falain belülre. Jelentős szerepet tulajdonítunk annak, hogy diákjaink minél többször jussanak el színházba, múzeumokba, sport- és kulturális rendezvényekre, hiszen ezeken a helyeken van módjuk gyakorolni a helyes magatartásformákat és viselkedésmódokat.

Tanórán kívüli nevelés

A szakképző intézmény feladata, hogy tartalmas, sokszínű kulturális és sportprogramokat nyújtson a tanulóknak. Ilyenek például a múzeum és színházlátogatások, ahol az ismeretek gazdagításán túl az ízlésformálás, a viselkedés alakítása kap fontos szerepet. A közös sportrendezvényeken a versenyszellem, a sportszerű magatartás, a küzdeni akarás, kitartás és az eredmény elfogadása hat a tanulók személyiségének fejlődésére és erősíti a közösséghez tartozás pozitív érzését.

A kirándulások, a természetjárás és a közös sporttevékenységek az egészséges életmódra nevelésben, a természet értékeinek megismerésében és megbecsülésében játszanak fontos szerepet. A közös játékok, a kellemesen eltöltött idővel együtt új barátságok szövődését is jelenthetik, és a tanulók egymás értékeit is jobban megismerik, tiszteletben tarthatják a mások által képviselt értékrendeket. Itt érthetik meg, hogy az ember a természet része, felelős a környezete megóvásáért. Itt alakulhat ki a helyes szemlélet az ember és a természet harmonikus kapcsolatáról, és annak az igénye, hogy óvja és gyarapítsa is ezeket az értékeket.

A diákönkormányzat segíti a szakképző intézmény munkáját a szabadidős programok szervezésében, illetve aktív közreműködő a lebonyolításban, ezáltal lehetőségük van a közösségi munka gyakorlására, a közösség formálására.

A közösségben eltöltött tartalmas programok a szabadidő helyes eltöltésének szemléletét formálják a tanulóknak.

A tanulók egyéni tanulását, önképzését a tanítási napokon látogatható szakképző intézményi könyvtár segíti. A szakképző intézmény könyvtári állományában megtalálhatók a szépirodalmi, a szórakoztató és a szakmai könyvek, idegen nyelvi szótárak, térképek, útikönyvek, melyek a különböző érdeklődési körű tanulók igényeit szolgálják.

Önismeret

Nemcsak az osztályfőnöki órák nyújtanak segítséget diákjainknak az egészséges szellemi és lelki fejlődésben, hanem a tanórán kívüli rendezvények is. Nagy hangsúlyt fektetünk az intézményi ünnepélyekre, tanulmányi versenyekre, illetve a diákönkormányzati feladatokra.

Egészséges jövőkép

Mindennapi munkánk eredményét abban látjuk, hogy az intézményünkben eltöltött évek során diákjainkban kialakul egyfajta egészséges jövőkép. Ennek alapján remélhetőleg a számukra legmegfelelőbb életutat választják.

A közösségfejlesztés nevelési feladatai

A közösségfejlesztés az a folyamat, amely az egyén és a társadalom közötti kapcsolatokat kialakítja, megteremti és tovább fejleszti. Ez azonban csak akkor lehetséges, ha a nevelési program, a tanulási-tanítási folyamat teret ad a színes, sokoldalú szakképző intézményi életnek, a tanulásnak, a munkának, ha fejleszti a tanulók önismeretét, együttműködési készségüket, ha hozzájárul életmódjuk, szokásaik, az értékekkel történő azonosulásuk fokozatos kialakításához.

Minden oktatónak ki kell használni a tanóráin adódó közösségnevelő lehetőségeket. Különösen fontos ez a magyar és a történelem tantárgy szakóráin, illetve a testnevelés órákon és a gyakorlati csoportos foglalkozásokon.

Az osztályfőnöki órák témáinak megválasztásakor igazodni kell a tanuló életkori sajátosságaihoz és az adott közösség főbb problémáihoz is. Lehetőség van a közösségfejlesztésre a szünetekben, tanítás előtt vagy után, vagy éppen a véletlen találkozások alkalmával, illetve a közös szakképző intézményi programokon is.

Szorgalmazzuk a tanulók közéleti szereplésre való felkészítését, a kulturált közéleti szereplés normáinak elsajátítását, melyek irányadóak lehetnek egész életükben, mert elősegítik a társadalmi és munkahelyi közösségekbe történő beilleszkedésüket, illetve a közösségi életbe és a közszereplésbe történő bekapcsolódásukat.

1.3. Az oktatók feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

Szkr. 14.§ (2) 1.c)

Az oktató feladata:

- a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy oktatása (és/vagy) szakmai oktatása, illetve szakmai képzése,
- a közismereti kerettantervben és a szakképző intézmény szakmai programjában, valamint a képzési és kimeneti követelményekben meghatározottak átadása, elsajátításának ellenőrzése, sajátos nevelési igényű tanuló, illetve képzésben részt vevő kiskorú személy esetén az egyéni fejlesztési tervben foglaltak figyelembevételével.

Az osztályfőnök az osztályközösség fejlesztésének koordinátora. Ezért a szakképző intézmény vezetésének minden évben igen fontos feladata, hogy egy-egy induló osztály élére a megfelelő felkészültséggel, emberi tulajdonságokkal rendelkező osztályfőnököt kiválassza és megbízza e fontos feladattal.

Az osztályfőnök legfőbb feladatai a közösségfejlesztésben:

- a problémák felismerése és azok kezelése,
- szervezés, irányítás, összefogás,
- összhangteremtés a tanulók, azok családjai, valamint az osztályban tanító tanárok között,
- az osztályfőnöki órák nevelési lehetőségeinek kihasználása,
- közösségi programok szervezése.

Az osztályfőnök feladatai:

- Feladata az intézmény és a szakmai munkaközösség munkatervében rögzített szakmai és pedagógiai feladatok előkészítése és végrehajtása.
- Javaslatot tesz az iskolai munkaterv osztályát, évfolyamát érintő pedagógiai, szervezési stb. feladataira.
- A helyi tanterv alapján tanmenetet készít, az osztályfőnöki tevékenységet ennek alapján szervezi meg.
- Részt vesz az osztályfőnöki munkaközösség megbeszélésein és értekezletein.
- Kiemelt figyelmet fordít a dokumentumok kitöltésére: digitális napló, törzslapok, bizonyítványok, közösségi szolgálati naplók stb.
- Vezeti a tanulók dicséretével, elmarasztalásával kapcsolatos bejegyzéseket. Javaslatot tesz a jutalmazásokra.
- Előkészíti és megszervezi osztálya tanulmányi kirándulását, az előírt időben leadja a kirándulási tervet. A rendkívüli eseményeket haladéktalanul köteles jelezni.

- Felelősséggel tartozik a szakmai munkához szükséges eszközök, könyvek, berendezések stb. rendeltetésszerű használatának biztosításáért.
- Kijelöli az osztály felelőseit (pl. hetes). Megszervezi és ellenőrzi a felelősök munkáját, ezen keresztül gondoskodik az osztályterem rendjéről, tisztaságáról, a vagyonvédelemről. Gondoskodik az osztályterem otthonosságának kialakításáról, megőrzéséről.
- Kapcsolatot tart az osztályába járó diákok szüleivel, osztálya diákönkormányzati vezetőivel.
- Biztosítja az osztály képviselőinek a diákönkormányzati megbeszéléseken való részvételét.
- Folyamatos kapcsolatot tart az osztályában tanító oktatókkal.
- Előkészíti és lebonyolítja a szülői értekezleteket. Jelenléti ívet vezet, továbbítja a felettese felé az általános érdeklődésre számot tartó szülői észrevételeket.
- Részt vesz osztálya felezőnapi, szalagavató és egyéb műsorának előkészítő munkálataiban. Minden tanév első hetében ismerteti osztályával az iskolai házirendet, az intézmény biztonsági szabályait, vagy az évfolyamnak és a szükségleteknek megfelelően felhívja a figyelmet ezek egyes előírásaira. A tájékoztatásról jegyzőkönyvet vesz fel.
- Segíti osztálya tanulóinak a továbbtanulásra, felsőfokú tanulmányokra történő orientálódását.
- A tanév elején, de legkésőbb szeptember 30-ig rögzíti, a tanév folyamán nyomon követi és aktualizálja a digitális naplóban a diákok adatainak változását, különös tekintettel a következőkre: közösségi szolgálat, tanulási- és beilleszkedési nehézséggel küzdők, hátrányos helyzetű tanulók, felmentések (pl. tanulmányi, testnevelés) a bejárók, a menzások, a kollégisták, külföldiek és kettős állampolgárok, ösztöndíj jogosultság.
- A tanév elején osztálya számára megtartja a tűz-, baleset- és munkavédelmi tájékoztatót, az oktatásról szóló feljegyzést aláírhatja a tanulókkal.
- A meghatározott adatszolgáltatásokat az előírt határidőig maradéktalanul elkészíti és megküldi az előírt helyre.
- Együttműködik a gyermekvédelem területén dolgozó (pl. szociális segítő) munkatársakkal.
- Részt vesz és támogatást nyújt a pályaorientációs tevékenységekben, programok szervezésében.

Jelen dokumentum I/1. a) és b) számú melléklete tartalmazza az oktatói és az osztályfőnöki munkaköri leírásokat.

1.4. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje

Szkr. 14.§ (2) 1.d)

A kiemelt figyelmet igénylő tanulók az **Iskolai Biztonságért Program (IBP) I. pillére alapján:**

- A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő tanulók
  - hátrányos helyzetűek
  - halmozottan hátrányos helyzetűek (ezen belül a nevelésbe vett gyermekek)
- A kiemelten tehetséges tanulók
- A diabétesz és más krónikus betegséggel érintett tanulók
- A különleges bánásmódot igénylő tanulók
  - sajátos nevelési igényűek (SNI)
  - beilleszkedési tanulási és magatartási nehézségekkel küzdők (BTMN)

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulókkal kapcsolatos teendők:

Hátrányos helyzetű tanuló (HH)

Az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult tanuló, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

- a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családba fogadó gyámról – önkéntes nyilatkozata alapján – megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alacsony iskolai végzettséggel rendelkezik,
- a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családba fogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,

- a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

Halmozottan hátrányos helyzetű a tanuló, (HHH) ha

- rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult és a hátrányos helyzetre megállapított 3 feltételből legalább 2 fennáll,
- nevelésbe vételére került sor,
- utógondozói ellátásban részesül.

A HH és HHH tanulókkal kapcsolatos feladatok kezelése az ESZC diákvédelmi tanácsadójának támogató jelenléte mellett a következők:

- A megállapító határozatok begyűjtését, nyilvántartásba vételt követően a személyes hátrányok megismerése.
- Az osztályfőnökök a hátrányok ismeretében külön módszereket alkalmaznak iskolapszichológus bevonásával: a beilleszkedés, szociális kompetenciák, iskolai szocializáció zavarmentessége, társas kapcsolatok megfelelő alakulása, a személyes hátrányok kompenzálása érdekében. (A bejövő 9. évfolyamos osztályoknál osztályközösségi profil készül, melyet online kérdőív segítségével végeznek, továbbá szociometriai vizsgálattal követik a szociális kapcsolatok alakulását.)
- Az iskola oktatókat (min 2 fő) jelöl ki a tanulói szükségletek alapján, a képesség kibontakoztató foglalkozások megszervezésére (Szkr. 116.§ - 118. § alapján)
  - A külön foglalkozásokat igénylő, hátrányokkal küzdő tanulókat az osztályfőnökök jellemzései és feltárt gyengeségeik alapján csoportokba soroljuk:
  - Kommunikációs képességfejlesztő csoport (konfliktuskezelés, asszertivitás, szociális kompetenciák, emberi méltóság tisztelete szerinti viselkedés és megnyilvánulás)
  - Tanulási képességfejlesztő csoport (tanulásmódszertan)
  - Egyéni fejlődési naplót vezet a kijelölt oktató, aki a jogszabályi előírásoknak megfelelően 3 havonta megbeszéli a szülővel a haladás eredményét.
  - A foglalkozások során az illetékes gyermekjóléti központból delegált iskolai szociális segítő is közreműködik és csoportos foglalkozásokat, prevenciós programokat tart
  - A felelős oktató szükség szerint bevonja az illetékes gyermekjóléti szolgálatot, különösképpen akkor, ha családon belüli problémákat tapasztal, melyek a tanuló haladási ütemét befolyásolja.
- Az e-Kréta ESL felületének segítségével folyamatosan követjük, hogy mely tanuló kerül veszélyeztetett helyzetbe, ezzel megelőzhető a korai iskolaelhagyás, lemorzsolódás. Időben kiderülhet, hogy a választott ágazat/szakma megváltoztatására szükség van, pályaalakmasság, pályorientáció szempontjából intervenciós lépéseket teszünk.
- Az osztályfőnökök, szakoktatók javaslatára az intézmény igazgatója felveszi a kapcsolatot az illetékes pedagógiai szakszolgálattal, gyermekjóléti szolgálattal, ha a tanuló hátrányainak csökkentésénél szükségét látja.
- A tanulókat az esélyegyenlőség biztosításával, a helyi szintű egyenlő esélyek megteremtésével az egyenlő bánásmód követelményének megfelelően kezeli, s minden eszközzel megelőzi a diszkrimináció előfordulását.

Különleges bánásmódot igénylő tanuló

Sajátos nevelési igényű gyermek

Intézményünk, az ESZC alapító okirata alapján, sajátos nevelési igényű gyermekek fogadását vállalja.

Alapelvünk:

- Minden gyermek a személyiségének és szükségletének megfelelően egyedi életpályát jár be.
- Befogadó iskolai közösséget úgy kell formálni, hogy ne a sajnálat, hanem az együttes élményekből fakadó szeretet legyen az elfogadás alapja.
- Figyelembe vesszük, hogy a gyermekek fejlődésbeli képességeik különbözőek, ennek megfelelően, az egyedileg megállapított különleges bánásmódot: mentesítéseket, rehabilitációs terv szerinti megsegítést, integrált oktatást nyújtunk.

Egyéni képességeikhez mérten határozzuk meg az oktatási módszereket, szükségleteket, az illetékes fejlesztőpedagógussal együttműködve (lásd bővebben: 2.13. pontban).

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló

Feladat: képességfejlesztés, tanulásmódszertani megsegítés, a szakvéleményben meghatározott könnyítések és mentesítések biztosítása

- egyéni fejlesztés
- csoportos fejlesztés

Pedagógiai tevékenységek:

- Fejlesztés, felzárkóztatás, fejlesztő foglalkozások felzárkóztató oktatás szervezése a szakértői vélemény és az illetékes pedagógiai szakszolgálat javaslata alapján.
- Egyéni bánásmód alkalmazása, egyéni foglalkozások tervezése, egyéni fejlesztési terv készítése a fejlesztőpedagógus bevonásával.
- A tanuló értékelésének és minősítésének meghatározása a szakértői vélemény alapján.
- Segítségnyújtás, felzárkóztatás, egyéni foglalkozás, tanórai foglalkozás keretében.
- Befogadó iskolai, osztályközösségen belüli légkör megteremtése.

Együttnevelési célunk a tanulók társadalmi integrációjának elősegítése, az esélyegyenlőség feltételeinek megteremtése: egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitáció, rehabilitáció; a helyi szintű lehetőségek segítségével egyenlő esélyek biztosítása mellett a gyermekek, tanulók önállóságra nevelése. Az egyéni adottságok, a tanulóknál az erősségeik megismerése, a képességeik lehetőség szerinti legteljesebb mértékű kibontakoztatása.

Feladatunk:

- A szakképző intézményekben a feltételek megteremtése a különleges bánásmód követelményeinek biztosításához.
- A tanulók hozzásegítése, hogy a képességeiknek és szükségleteiknek megfelelő képzésbe kerüljenek a szakértői bizottság szakvéleménye, valamint a beiratkozást megelőző SNI-elbeszélgetés alapján.
- A gyermekek számára az iskolába lépésüktől kezdődően elfogadó, befogadó közösségi szemlélet kialakítása, ami hatást gyakorol a gyermekek, a tanulók mikrokozmoszára. A család, az iskola és diákközösség együttműködésének, összhangjának megteremtése.
- A tanulók a szükségleteiknek megfelelő szaksegítség, odafigyelést megkapják.
- A napirend kialakítása a túlterhelés, túlzott kifáradás elkerülésével történik.
- Az optimális terhelés megállapítása szakember segítségével, a gyermek megismerése a családdal, a pedagógus megfigyelései, tapasztalatai felhasználásával.
- Egyéni képesség szerinti nagyobb mértékű differenciálás, motiválás kiemelt szerepe.

A hatékony integráció feltételei:

- folyamatos kapcsolattartás a szülőkkel,
- a konfliktusok, akadályok időbeni kezelése, elhárítása (prevenció),
- integráció, befogadás, együttnevelés, differenciálás, fejlesztés,
- másság elfogadása, elfogadtatása, érzékenyítés,
- sikerélmény, önbecsülés segítése,
- motiváció növelése,
- szociális-érzelmi-kognitív képességfejlesztés,
- folyamatos jelenlét, elakadások segítése, ellenőrzés,
- feladatok kis lépésekre bontása, szemléltetés (ábrák, képek, vázlat),
- írásbeli számonkérését szóban helyettesíteni,
- mentesüljön az osztályteremi hangos olvasás alól (szülő is kérheti!),
- önmagához mért fejlődés értékelése,
- egy minimális, de szilárd tudás elérése, melyre a további osztályfok épülhet (minimum szint meghatározása)
- eszközhasználat, több idő, vagy kevesebb feladat biztosítása,
- a pedagógiai komplex szakvéleményben előírt mentesítések, könnyítések biztosítása,
- a tanuló érdekképviselésének biztosítása.

Az egyes tanulókra kidolgozott **egyéni fejlesztési terveknek tartalmazniuk kell:**

- a gyermek jelen állapotát (az ép, jól működő, a kevésbé sérült funkciók felsorolását),
- a fejlesztés területeit (fejlesztésre szoruló funkciókat, képességeket),
- a fejlesztés szervezési módját, színtereit,
- a fejlesztésben felelős személyeket,
- a fejlesztési folyamat időbeli ütemezését.

Fejlesztési diagnosztika

- úgy korrigálja a gyenge funkciókat, hogy alapoz a meglévő, jó képességekre,
- a képességek minőségi elemzésére törekszik,
- épít a szülők aktív közreműködésére.

A szakképző intézménybe bekerülés feltételei:

A jelentkezés során, a felvételi eljárás alatt, a rendelkezésünkre álló szakértői vélemény figyelembe vétele mellett, az I. fokú egészségügyi alkalmassági szűrésen a szakmai alkalmasság vizsgálata is történik. Az orvosi vizsgálaton kívül a törvényes képviselő bevonásával, a felvételt érintő döntést megelőzően egy beszélgetés keretében pályáalkalmassági szűrést tartunk. Szakemberekkel való konzultáció segítségével az intézmény igazgatója döntés előtt megbizonyosodik, hogy a sikeres integráció megvalósítható-e a meglévő feltételekkel.

Amennyiben a választott szakmára való I. fokú orvosi alkalmasság kérdésessé válik, úgy II. fokú orvosszakértői vizsgálatra irányítjuk a jelentkező tanulót annak érdekében, hogy olyan szakmát tanuljon, melynek a képzési kimeneti követelmények (KKK) alapján eleget tud tenni.

Az SNI tanuló esetében, az intézményünk kijelölését tartalmazó szakvélemény alapján, igazgatói határozatba foglalva biztosítjuk az előírt mentesítéseket, könnyítéseket.

A szakmai vizsgára nem vonatkoznak teljes mértékben a mentesítések, ezek a közismereti tárgyakra vonatkozóan alkalmazhatók elsősorban.

A kiemelten tehetséges tanulók

A kiemelten tehetséges tanuló az a különleges bánásmódot igénylő tanuló, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magasfokú kreativitással rendelkezik, és felkelhető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség.

- A közismereti tárgyat, szakmai tárgyat oktatók, a gyakorlati ismereteket oktatók és az osztályfőnökök együttes tapasztalatai és javaslata alapján fordítunk a figyelmet a tehetséges tanulóinkra.
- A feltárt speciális képességek alapján a tutori feladatokat végző oktató módszereivel, eszközeivel történik a tehetséggondozás:
  - pályázati lehetőségekhez hozzásegítés,
  - civil, társadalmi szervezetekkel történő kapcsolatfelvétel, delegálás,
  - tehetséggondozó foglalkozások szervezése, versenyekre felkészítés,
  - tutori tevékenységgel történő személyi segítés a tanulók legjobb érdekének megfelelően
  - a szülővel, a tanulóval történő egyeztetés alapján egyéni tanulmányi rend kialakítása a tehetség kibontakoztatásához
- Intézményünk rendszeresen az alábbi versenyekre, programokra készít fel tehetséges tanulókat: Szakma Sztár, Zrínyi Ilona Matematika Verseny, Kenguru Matematika Verseny, Mindszenty Történelmi Szavalóverseny, Implom József Helyesírási Verseny, Ránki György Történelem Verseny, Balassa Suli Chef, Balassa Emléknep

A diabéteszsel, ételallergiával, egyéb krónikus betegséggel élő tanulók

A speciális étkezés, szükségletek biztosítására rendelkezésre álló feltételek:

- Intézményünkben nem biztosított a meleg étkezés, a tanulóknak lehetőségük van az otthonról hozott meleg ételt tárolni, hűteni, melegíteni.
- Az iskolaorvos és az iskolai védőnő folyamatos ellenőrzése és javaslata alapján, a házirendben foglaltak szerint biztosított a foglalkozásokon történő étkezés, foglalkozásokról kilépés, az egyéni egészségügyi szükségleteknek megfelelően (vércukormérés, inzulinbeadás és egyéb szükséges teendők miatt).

- Testnevelés órán a fizikai megterhelés esetén kialakulhat rosszullét a diabéteszes tanulóknál, erre az oktatók különösen figyelmet fordítanak.
- Kiemelt figyelmet fordítunk a testnevelés órák előtti és alatti oktatói teendőkre, hiszen a testmozgás csökkenti a vércukorszintet, a megerőltető sport viszont emelheti a vércukorértéket, ami akut anyagcsere-felborulást eredményezhet.
- Az iskolai védőnő felügyeli a diabéteszrel élő, ételallergiában szenvedő tanulók ellátását, szükségleteik szerinti beavatkozásokat, távollétében egy kijelölt oktató beavatkozása történik a szülő/törvényes képviselő értesítése mellett.
- Az iskolaorvosi javaslatot az iskolai védőnő egyeztetni az osztályfőnökökkel, szakokkal (pl. testnevelés tantárgy) a diabéteszes, ételallergiával élő, krónikus beteg (pl. epilepszia egyéb) tanulók étkezéssel kapcsolatos, odafigyelést igénylő szükségletekről.

Célkitűzésünk:

A kiemelt figyelmet igénylő tanulók fejlesztése, a kiemelten tehetséges tanulók támogatása a szakmatanulásra való motivációjának erősítése, szakma elsajátítására képessé tevés. Ennek érdekében a team-munkában dolgozó, megfelelő felkészültségű szakemberekkel hosszú távú és szorosan egymásra épülő együttműködés. A cél érdekében a személyi, tárgyi feltételek biztosítása.

Alkalmasság a szakképzésben

A sajátos nevelési igényű, fogyatékossgal élő érdeklődők esetében kétféle alkalmassági vizsgálat alapján van lehetősége mérlegelni az intézmény igazgatójának a felvételtől az alábbiak szerint:

- egészségügyi alkalmasság: melyet kizárólag I. fokú eljárás során, az intézményünk iskolaorvosának a hatásköre elvégezni. Az egyéb, nem foglalkozás-egészségügyi, szakorvosi javaslat, vélemény nem mérvadó.
- pályalkalmasság: a szakképzésre vonatkozó képzési kimeneti követelmények alapján meghatározott feltételek szerint kell figyelembe venni.

A szakképző intézményünkbe jelentkezni szándékozó, sajátos nevelési igényű, különleges bánásmódot igénylő, fogyatékossgal érintett tanulókat, tájékoztató jelleggel az alábbiak szerint tudjuk fogadni:

Gazdálkodás és menedzsment ágazat: A többi gyermekkel, tanulóval együtt, integráltan oktatható hallásszervi fogyatékos, mozgásszervi fogyatékos, autizmus spektrumzavarral élő különleges bánásmódot igénylő tanulók fogadása.

Kereskedelem ágazat: A többi gyermekkel, tanulóval együtt, integráltan oktatható hallásszervi fogyatékos, beszéd-fogyatékos, egyéb pszichés fejlődési zavarral rendelkező, különleges bánásmódot igénylő tanulók fogadása.

Közlekedés és szállítmányozás ágazat: A többi gyermekkel tanulóval együtt, integráltan oktatható mozgásszervi fogyatékos, beszéd-fogyatékos különleges bánásmódot igénylő tanulók fogadása.

Turizmus, vendéglátás ágazat:

- szakács szakma: A többi gyermekkel tanulóval együtt, integráltan oktatható hallásszervi fogyatékos, beszéd-fogyatékos, autizmus spektrumzavarral élő, egyéb pszichés fejlődési zavarral – tanulási zavarral- rendelkező tanulók fogadása.
- cukrász szakma: A többi gyermekkel, tanulóval együtt, integráltan oktatható hallásszervi fogyatékos, beszéd-fogyatékos, autizmus spektrumzavarral élő, egyéb pszichés fejlődési zavarral – tanulási zavarral- rendelkező különleges bánásmódot igénylő tanulók fogadása.
- Pincér- vendégtéri szakember szakma esetében a konkrét szakmai követelményeknek való megfelelés alapján nincs lehetőség sajátos nevelési igényű tanuló befogadására.

A felvétellel kapcsolatos döntés előtt minden esetben szükség van a különleges bánásmódot igénylő tanulóknál egy személyes, helyzetfelmérő beszélgetésre. Szükség van a mentesítések, megsegítések, integrációs feladatok előírását tartalmazó szakvélemények megismerésére. Minden esetben egyedi helyzetfelmérés alapján van lehetőségünk közreműködni az ágazat és a szakma kiválasztásánál, pályaválasztásnál az érintett tanuló legjobb érdekében. A telefonos érdeklődések esetén nem tudunk tájékoztatást adni az érintett helyzet ismerete nélkül, ilyen esetben időpontot tudunk egyeztetni egy személyes találkozásra.

Iskolánkban az Iskolai Biztonságért Program (IBP) működik, a program az I/2. sz. mellékletben található.

Az esélyegyenlőséggel kapcsolatos részletes programot szintén Iskolai Biztonsáért Program tartalmazza.

1.5. A tanulóknak a szakképző intézményi döntési folyamataiban való részvételi joga gyakorlásának rendje

Szkr. 14.§ (2) 1.e)

A tanulói közösségek érdekeinek képviselőire, a diákok jogszabályokban biztosított demokratikus jogainak (részvételi, véleményezési, egyetértési, döntési jog), gyakorlására az intézményünkben diákönkormányzat működését kell biztosítani.

A diákönkormányzat tagjait évente újraválasztja a tanulói közösség.

A diákönkormányzat munkáját az osztályokban megválasztott osztály-diákbizottságok küldöttekből álló, szakképző intézményi diákönkormányzati vezetőség irányítja, a diákönkormányzat munkáját segítő tanár közreműködésével.

A diákönkormányzat vezetősége éves munkaterv alapján dolgozik, és havonta ülészik.

A diákönkormányzat osztály szinten az osztályfőnökökön keresztül, szakképző intézményi szinten a diákönkormányzat munkáját segítő tanáron keresztül kapcsolatot tart az oktatótestülettel és az intézményvezetővel.

Diákönkormányzat rendszeres tevékenységi területei:

- a tanulói közösséget megillető jogosultságok gyakorlása,
- a házirend módosításainak előkészítése.
- kirándulások, sport-, és kulturális rendezvények szervezése, lebonyolítása, valamint a tanulók aktivizálása a részvételben,
- egy tanítás nélküli munkanap programjának összeállítása.

A diákönkormányzat által szervezett programok lebonyolításához szükséges helyiségeket (osztályterem, tornaterem), illetve a berendezések, eszközök használatát (bútorok, számítógép, fénymásoló), a szakképző intézmény ingyen biztosítja.

Az intézményvezető köteles a tanulók kérésére tájékoztatást adni a szakképző intézmény szakmai programjáról, a minőségirányítási programról, a szervezeti és működési szabályzatról, illetve a szakképző intézmény működését meghatározó minden belső szabályzatról.

A tanuló alapvető joga, hogy tájékoztatást kapjon a személyét, tanulmányait és előmenetelét érintő kérdésekben.

A szakképző intézményi élet eseményeiről, munkarend változásokról, ünnepekről, rendezvényekről, szünetekről, vizsgákról, verseny és pályázati lehetőségekről, illetve minden, a tanulókra tartozó fontos információról az intézményvezető körlevélben, vagy az osztályfőnökökön és szaktanárokon keresztül tájékoztatja a tanulókat.

1.6. A tanuló, a kiskorú tanuló törvényes képviselője, a képzésben részt vevő személy, az oktató, a szakképző intézmény és a szakképző intézmény partnerei együttműködésével kapcsolatos feladatok és egymással való kapcsolattartásuk formái

Szkr. 14.§ (2) 1.f)

A szakképző intézményi nevelés-oktatás, a szakképzés, valamint a tanuló személyiségfejlesztésének elengedhetetlen feltétele, a szülők, az oktatók és a szakképző intézmény partnerei közötti szoros együttműködés.

A tanulók és az oktatók együttműködésének formái:

A tanulókat a szakképző intézmény életéről, a szakképző intézményi munkatervről, ill. az aktuális feladatokról a szakképző intézmény igazgatója, a diákönkormányzat munkáját segítő oktató és az osztályfőnökök tájékoztatják.

A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, ill. választott képviselőik útján közölhetik az intézmény vezetőjével, az oktatókkal, az oktatói testülettel.

A tanulót és a tanuló szüleit a tanuló fejlődéséről, egyéni haladásáról az osztályfőnök és az oktatók folyamatosan (szóban, illetve a digitális naplón keresztül írásban) tájékoztatják.

A szülők és az oktatók kapcsolattartása, együttműködésének formái:

A szülőket a szakképző intézmény egészének életéről, a szakképző intézményi munkaterről, az aktuális feladatokról a szakképző intézmény igazgatója és az osztályfőnökök tájékoztatják. A szülők a gyermekük előrehaladásáról, az esetlegesen felmerült problémákról a digitális naplóból folyamatosan tájékozódhatnak. A digitális naplóhoz való hozzáférést a szülők év elején vehetik át. A szülők tájékoztatásának fontos színtere még a szakképző intézmény weblapja, illetve az osztályfőnökök és az oktatók által létrehozott facebook csoportok.

Együttműködési formák:

- szülői értekezlet,
- fogadóóra,
- írásbeli tájékoztató,
- egyéni beszélgetés.

A szülői értekezletek, a fogadóórák időpontját a szakképző intézmény minden évben az éves munkatervében határozza meg. A szülők kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik a szakképző intézmény vezetőivel és az oktatói testülettel.

Az intézményi partnerek és a kapcsolattartás formái

Az intézmény az alábbi szakmai szervezetekkel áll kapcsolatban:

- gyermek- és ifjúságvédelmi szervezetek
- Kormányhivatal
- Szakmai szolgáltató szervezetek
- Szakszolgálatok
- Szakképző intézmény-egészségügy
- Területileg illetékes kamara
- Gyakorlati képzésben résztvevő gazdálkodószervezetek
- Szakképző intézmény képzési profiljába tartozó szakmai szervezetek
- Kulturális és sportszervezetek
- Civil szervezetek

A kapcsolattartás szükségszerűségét jogszabályi előírások határozzák meg. A kapcsolattartás rendjét az intézmény saját Szervezeti és Működési Szabályzatában határozza meg.

1.7. A tanulmányok alatti vizsga szabályai

Szkr. 14.§ (2) 1.g)

A tanuló osztályzatait évközi teljesítménye és érdemjegyei vagy az osztályozó vizsgán, a különbözeti vizsgán, valamint a javító- és pótlóvizsgán nyújtott teljesítménye (a továbbiakban a felsorolt vizsgák együtt: tanulmányok alatti vizsga) alapján kell megállapítani.

A tanulmányokhoz kapcsolódó vizsgák körébe tartozik: az ágazati alapvizsga, osztályozó vizsga, a különbözeti vizsga, a javító- és pótlóvizsga. A tanulmányokhoz kapcsolódó vizsgákat a 12/2020. (II. 7.) Korm. rendelet a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról 180. § - 194. § szabályozza.

Tanulmányok alatti vizsgák:

Ágazati alapvizsgát kell tennie az alapozó oktatás befejezésekor:

- nappali képzés esetén a szakiskolás tanulónak 9. tanév végén, technikumi tanulónak 10. évfolyam végén,
- érettségire épülő kétéves képzés, valamint felnőttképzés esetén (két évfolyamos képzés) I. félév végén
- felnőttképzés esetén (rövidített képzés) alapozó oktatás végén.

Az ágazati alapvizsga eljárásrendjét, szabályait és dokumentumait az I/3. sz. melléklet tartalmazza.

Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához,

- ha felmentették a tanórai foglalkozásokon való részvétele alól,
- engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget,
- a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen a kétszázötven tanítási órát meghaladta, és emiatt a tanuló teljesítménye tanítási év közben nem volt érdemjeggyel értékelhető, a tanítási év végén nem minősíthető, kivéve, ha az oktatótestület engedélyezi, hogy osztályozó vizsgát tegyen.
- a tanuló a félévi, év végi osztályzatának megállapítása érdekében kérésére független vizsgabizottság előtt tehet vizsgát.

Egy osztályozó vizsga egy adott tantárgy és egy adott évfolyam követelményeinek teljesítésére vonatkozik. A tanítási év lezárását szolgáló osztályozó vizsgát az adott tanítási évben kell megszervezni, kivéve, ha a tanuló a magasabb évfolyam követelményeit teljesíti. Ha a diák, az előrehozott érettségi vizsga megszerzése érdekében sikeres osztályozó vizsgát tett, akkor az adott tantárgy tanulmányi követelményeit teljesítette, a magasabb évfolyamon az órák látogatása alól felmentését kérheti. Az igazgatói engedély megadását követően a törvényes képviselő nyilatkozik arról, hogy ebben az esetben a tanuló elhagyhatja-e az iskola épületét.

Különbözeti vizsgát a tanuló abban az iskolában tehet, amelyben a tanulmányait folytatni kívánja.

Javítóvizsgát tehet a vizsgázó, ha

- a tanév végén – legfeljebb három tantárgyból – elégtelen osztályzatot kapott,
- az osztályozó vizsgáról, a különbözeti vizsgáról számára felrögzhető okból elkésik, távol marad, vagy a vizsgáról engedély nélkül eltávozik.

Pótló vizsgát tehet a vizsgázó, ha a vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné. A vizsgázónak fel nem róható ok minden olyan, a vizsgán való részvételt gátló esemény, körülmény, amelynek bekövetkezése nem vezethető vissza a vizsgázó szándékos vagy gondatlan magatartására. Az igazgató hozzájárulhat ahhoz, hogy a vizsgázó pótló vizsgát tegyen, ha ennek feltételei megteremthetők. A vizsgázó kérésére a vizsga megszakításáig a vizsgakérdésekre adott válaszait értékelni kell.

Tanulmányok alatti vizsgát legalább háromtagú vizsgabizottság előtt kell tenni. Amennyiben az intézményben foglalkoztatottak végzettsége, szakképzettsége alapján erre lehetőség van, a vizsgabizottságba legalább két olyan oktatót kell jelölni, aki jogosult az adott tantárgy tanítására. A tanulmányok alatti vizsga vizsgabizottságának elnökét és tagjait az intézmény igazgatója bízta meg. A vizsgabizottság elnöke felel a vizsga szakszerű és jogszerű megtartásáért. A kérdező oktató csak az lehet, aki a vizsga tárgya szerinti tantárgyat taníthatja. A szabályosan megtartott tanulmányok alatti vizsga nem ismételtető.

A tanulmányok alatti vizsga követelményei megegyeznek az adott tantárgy, adott évfolyamának a helyi tantervben megfogalmazott követelményeivel.

A vizsga részei:

- írásbeli - közismereti és szakmai elméleti tantárgyak esetén
- szóbeli - közismereti és szakmai elméleti tantárgyak esetén
- gyakorlati - testnevelés, szakmai gyakorlat esetén.

A tanulmányok alatti vizsgákon a kérdező tanár értékeli a vizsgázót a helyi tantervben megfogalmazott követelmények és a teljesítmény viszonyítása alapján.

Minden vizsgázónak tantárgyanként legalább harminc perc felkészülési időt kell biztosítani a szóbeli feleletet megelőzően. A felkészülési idő alatt a vizsgázó jegyzetet készíthet, de gondolatait szabad előadásban kell elmondania. Egy-egy tantárgyból egy vizsgázó esetében a feleltetés időtartama tizenöt percnél nem lehet több.

A sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó szakértői bizottság szakvéleményével megalapozott kérésére, az igazgató engedélye alapján:

- lehetővé kell tenni, hogy a szakképző intézményi tanulmányok során alkalmazott segédeszközt használja,
- a szóbeli vizsgát írásban teheti le,
- harminc perc gondolkodási időt legfeljebb tíz perccel meg kell növelni.

A gyakorlati vizsgarész megkezdése előtt a vizsgázókat tájékoztatni kell a gyakorlati vizsgarész rendjéről és a vizsgával kapcsolatos egyéb tudnivalókról, továbbá a gyakorlati vizsgarész helyére és a munkavégzésre vonatkozó munkavédelmi, tűzvédelmi, egészségvédelmi előírásokról. A gyakorlati vizsgafeladatok végrehajtásához a vizsgázónak az adott tantárgynál helyben meghatározott idő áll a rendelkezésére. Ebbe az időbe a vizsgafeladatok ismertetésének ideje nem számít bele. A gyakorlati vizsgarész végrehajtásához rendelkezésre álló idő feladatok szerinti megosztására vonatkozóan a vizsgafeladatok leírása tartalmazhat rendelkezéseket. Nem számítható be a vizsgafeladatok végrehajtására rendelkezésre álló időbe a vizsgázónak fel nem róható okból kieső idő.

1.8 A felvétel és az átvétel helyi szabályai, valamint a szóbeli felvételi vizsga követelményei

Szkr. 14.§ (2) 1.h), Szkt. 53.§ (4a)

A szakképző intézmény két ágazatban (gazdálkodás és menedzsment, közlekedés és szállítmányozás) központi felvételi vizsgát tart. A jelentkezők felvétele ez alapján, valamint a magyar nyelv és irodalom, történelem, matematika, idegen nyelv és informatika tantárgyak 7. év végi és 8. I. félévi osztályzataiból képzett pontszámok alapján történik. Pontegyenlőség esetén az idegen nyelv tantárgy és a matematika eredménye a döntő. Ezt az Oktatási Hivatal oldalára feltöltött felvételi tájékoztató mindenkor pontosan tartalmazza.

A 12/2020. (II. 7.) Korm. rendelet 153. § (1) A szakképző intézménybe csak olyan tanulót lehet felvenni vagy átvenni, aki az általa választott szakmára vonatkozóan a képzési és kimeneti követelményekben előírt egészségügyi alkalmassági, továbbá a pályaalkalmassági követelményeknek megfelel, és ez alapján előreláthatóan nincs akadálya a szakmai vizsgára bocsátásnak.

A kereskedelem ágazatra jelentkező tanulóknak egészségügyi, a turizmus-vendéglátás ágazatra jelentkező tanulóknak egészségügyi és pályaalkalmassági vizsgálaton kell részt vennie.

Egészségügyi alkalmasság: annak az orvosi szakvéleményre alapozott megállapítása, hogy a szakképzésbe bekapcsolódni szándékozó személy testi adottságai, egészségi és pszichikai állapota alapján képes önmaga és mások veszélyeztetése nélkül a választott szakma szerinti tevékenység, foglalkozás gyakorlására és a szakmai vizsgára való felkészülésre. (Szkt. 7. § 2. pont)

Pályaalkalmassági követelmény: a szakképzésbe történő bekapcsolódás – képzési és kimeneti követelményekben meghatározott – azon feltétele, amely alapján megállapítható, hogy a szakképzésben részt venni szándékozó személy képességei, készségei alapján sikeresen fel tud-e készülni a szakmai vizsgára és a szakma végzésére. (Szkt. 7. § 4. pont)

A fent felsorolt vizsgálatok eredménye a felvétel feltételeként figyelembe vehető, de a felvehető tanulók rangsorolását csak annyiban befolyásolhatja, hogy a tanuló a vizsgálaton megfelelt vagy nem felelt meg, azaz a vizsgálat eredményeként a jelentkezése elutasításra kerül vagy nem.

A rangsorolás során kétféle döntés születhet: vagy sorszámot kap a tanuló, vagy elutasítást. A sorszám kifejezi a szakképző intézmény felvételi szándékát, és egyben a sorszámmal az adott tanulmányi területen rangsorolja is a tanulót az iskola. Az elutasítással azt fejezi ki az igazgató, hogy a felvételre jelentkező nem teljesítette a felvétel iskolai követelményeit, és még abban az esetben sem kívánja felvenni, amennyiben a felvehető tanulói létszámot nem sikerül betöltenie. Az intézmény igazgatója tehát saját hatáskörben dönt a jelentkezők felvételéről. (Szkt. 54. § (1) A jogszabályban rögzített jogkörét a középfokú iskola igazgatója a felvételi jegyzéken feltüntetett tanulói rangsor összeállításával gyakorolja.

A pályaalkalmassági vizsgálat az intézmény által összeállított online teszt formájában, az intézmény épületében március 20. napjáig történik. A pályaalkalmassági vizsga akkor eredményes, ha annak követelményeit legalább 40%-ra teljesíti a tanuló.

246. § Szakképzési munkaszerződés azzal a tanulóval, illetve a képzésben részt vevő személlyel köthető, aki a szakmára előírt egészségügyi feltételeknek és pályaalkalmassági követelményeknek megfelel.

A jelentkezés jelentkezési lap kitöltésével történik. A jelentkezés határidejét az adott tanév rendje szabályozza.

Beszámíthatóság

Beszámíthatóság feltételei és módjai

A szakképző intézmény igazgatója - a tanuló kérelmére – a KKK, a kerettantervi előírások és konkrét szakmai és közismereti tartalmak, illetve kötelező óraszámok megléte alapján dönt a tanuló korábbi tanulmányainak beszámíthatóságáról.

A beszámítás formái:

- óralátogatás alóli felmentés,
- egyéni tanrend,
- eltérő időtartamú képzés,
- vizsgarész alóli felmentés az ágazati alapvizsgán,
- vizsga alóli felmentés az ágazati alapvizsgán,
- a tanulmányi idő lerövidítése beszámítással a felnőttoktatásban.

Átvétel más iskolából

Az átvétel írásos kérelemre történik. A felsőbb évfolyamra jelentkezéskor a szakképző intézmény vizsgálja: a tanuló megelőző tanulmányait, a választandó osztály befogadóképességét, valamint a Pedagógiai Szakszolgálat által kiadott szakvéleményt.

Az átvételt megelőzően, a megelőző tanulmányok figyelembevételével a szakképző intézmény különbszeti vizsgát írhat elő a jelentkezőnek. A vizsga idejét a szakképző intézmény igazgatója határozza meg.

Az átvétel igazgatói határozattal engedélyezhető:

- előzetes tanulmányok beszámításával,
- különbszeti vizsgával,
- türelmi idő biztosításával,
- évfolyamismétléssel.

Előzetes tanulmányait és azok eredményét a képzésben részt vevő vagy oda belépő tanévvégi (félévi) bizonyítványával, érettségi vagy szakmai vizsgabizonyítványával, valamint átvétel esetén a Kréta rendszerből letöltött osztályozónapló tanulóra vonatkozó hitelesített oldalával igazolhatja. Iskolák közötti átvétellel érkező tanuló esetében a közismereti tantárgyak eredményét el kell fogadni. Természettudomány (természetismeret) tantárgy érdemjegyei közé kell besorolni a fizika, kémia, biológia (szakképző iskolában a földrajz) tantárgy érdemjegyeit – ha azokat a tanuló korábban külön tantárgy-ként tanulta.

SNI tanuló jelentkezése és felvétel rendje: (Oktatási Hivatal, KIFIR tájékoztatja alapján)

A középfokú beiskolázásban részt vevő intézményünk a különleges bánásmódot igénylő, sajátos nevelési igényű tanulóakra vonatkozó speciális felvételi követelményeket – a jogszabályokban meghatározott keretek között – egyedileg határoz meg. Ez alapján a tanulóknak és szüleiknek/törvényes képviselőjüknek már jóval a felvételi eljárás megkezdése előtt tájékozódni szükséges.

Az Oktatási Hivatal állásfoglalása alapján is mindenképpen a szülő feladata az SNI gyermekének javasolt kedvezmények/mentések egyeztetése, a teljesíthetőséggel kapcsolatosan.

Az ESZC alapító okiratában/szakmai alapidokumentumaiban szerepel SNI tanulók integrált oktatásának, azaz fogadásának ténye, az intézmény maga határozza meg, hogy mely tanulmányi területén, milyen feltétellel fogadja az érintett tanulókat. Ezek a feltételek tanulmányi területenként – ágazatonként az alapoktatás, duális képzés jellegének függvényében – eltérőek lehetnek.

Önmagában az a körülmény, hogy az intézmény fogad SNI tanulókat, nem jelenti azt, hogy a jelentkezőknek nem kell teljesíteniük az intézmény által az egyes tanulmányi területek esetében előírt – központi írásbeli felvételi vizsga, egészségügyi és pályaalkalmassági vizsgálat – felvételi feltételeket.

A középfokú felvételi eljárásban a szakképző intézményünk igazgatója csak a szakértői véleményben foglaltak ismeretében tud megalapozott és felelősségteljes döntést hozni a tanuló beiskolázásával kapcsolatban, ezért az intézményünket a szakértői vélemény bemutatásával előzetesen tájékoztatni szükséges. A sajátos nevelési igényre vonatkozó információ visszatartása semmiképpen nem segítheti elő a beiskolázási folyamatot, mivel annak a ténye, hogy a tanuló SNI-s vagy sem, a szakképző intézményünk számára, legkésőbb a beiratkozáskor – a tanulói nyilvántartás adatai alapján – mindenképpen ki fog derülni.

Az SNI-s tanulók esetében a felvételi eljárás részét képezi a kötelező felvételi elbeszélgetés, melyen részt vesz a fenntartó diákvédelmi referense, intézményünk fejlesztőpedagógusa és az intézményvezetés egy tagja.

Amennyiben a szakértői véleményben foglaltak később jutnak az intézmény tudomására, az még sikeres felvételi esetében is eredményezheti azt, hogy a tanuló nem tud jogviszonyt létesíteni a szakképző intézményünkkel. A beiratkozás a pályaalkalmassági vizsgálat elvégzése nélkül nem történhet meg. Ez vonatkozik a tanév közben, átvétellel bekerült tanulókra is.

Amennyiben megkezdett tanév közben, a tanulói jogviszony létrejötte után szerzünk tudomást egy tanuló sajátos nevelési igényéről, ez esetben is szükséges pályaalkalmassági vizsgálatot végezni, és fenntartjuk a jogot a gyermek mindenek felett álló érdekében, hogy pályaorientáció biztosítása mellett, a szükségletének/képességének megfelelő másik ágazati alapoktatásba irányítjuk.

2. OKTATÁSI PROGRAM

2.1. A kötelező, kötelezően választandó vagy szabadon választható foglalkozások megnevezése, száma, valamint megszervezésének és választásának elvei

Szkt 35.§ (3), Szkr. 14§ (2) 2.a)

A kötelező foglalkozások megnevezését és heti óraszámát a II/1. sz. melléklet tartalmazza.

Iskolánk oktatási programjában szabadon választható foglalkozások:

- Matematika emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészítés.
- A pedagógiai szakvéleményben meghatározottak szerint az arra kijelölt tanulók heti rendszerességgel fejlesztő pedagógus által tartott fejlesztő foglalkozásokon vesznek részt.
- A KRÉTA ESL modulja alapján lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók egyénileg, vagy csoportosan felzárkóztató foglalkozáson vehetnek részt, melyet intézményünk oktatói tartanak az egyéni fejlesztési tervek alapján.

Matematika emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészítés - helyi tantervét a II/2. sz. melléklet tartalmazza.

Iskolánkban 11. és 12. technikumi évfolyamokon kötelezően választandó fakultációs rendszer működik heti két órában. A választható fakultációs foglalkozások szabályozását és működés rendjét, óraterveit a II/3. sz. melléklet tartalmazza.

2.2. A kötelező és a nem kötelező foglalkozások megtanítandó és elsajátítandó tananyaga

Szkr. 14.§ (2) 2.a)

A 2020/2021. tanévtől induló technikumi és szakképző iskolai tantervek tananyagát a NAT 2020 tartalmazza (5/2020. (I.31.) Korm. rendelettel módosított 110/2012. (VI.4.) Korm. rendelet)

Technikum esetében a Kerettanterv a gimnáziumok 9-12. évfolyamára:

https://www.oktatas.hu/kozneveles/kerettantervek/2020_nat/kerettanterv_gimn_9_12_evf

Szakképző iskola esetében a Közismereti kerettanterv a szakképző iskolák számára:

https://www.oktatas.hu/kozneveles/kerettantervek/2020_nat/kerettanterv_szakkepzes/kozismereti_kerettanterv_szakkepzes

Szakmai végzettséggel rendelkezők Szkt. 20§ (3) szerinti érettségire felkészítő, kétéves technikumi oktatásának tananyagát az IKK 2023. évi ajánlása tartalmazza:

<https://ikk.hu/gyujto/intezmenyek#kizarolag-ertsegire-valo-felkeszites>

A szakmai oktatás haladásának tananyagegységekre/elemekre történő bontását a II/4. számú melléklet tartalmazza.

2.3. A közismereti kerettantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai

Szkr. 14.§ (2) 2.b)

A nevelés feladatai

Alapvető feladatunk a kulcskompetenciák fejlesztése:

- azoknak a képességeknek a kialakítása, amelyek birtoklása alkalmassá teheti a tanulót a gyors és hatékony alkalmazkodásra a változásokkal átszőtt világhoz,
- aktív szerepvállalásra ösztönzés a változások irányának és a tartalmának befolyásolásához,
- a változásokhoz való rugalmas alkalmazkodás, a változások befolyásolása, saját sorsuk alakítása,
- személyes boldogulás és fejlődés, az aktív állampolgári létezés, a társadalmi beilleszkedéshez és a munkához való empátiák,
- sikeres élet egy tudásalapú társadalomban, az egyén tanulási kompetenciájának fejlesztése,
- a kritikus gondolkodás, a kreativitás, a kezdeményezőképeség, a problémamegoldás, a kockázateértékelés, a döntéshozatal, az érzelmek kezelése,

- A kulcskompetenciák konkrét fejlesztésével kapcsolatos feladatokat a NAT tantárgyi tantervei tartalmazzák.

Kulcskompetenciák:

- anyanyelvi kommunikáció,
- idegen nyelvi kommunikáció,
- matematikai kompetencia,
- természettudományos és technikai kompetencia,
- digitális kompetencia,
- a hatékony, önálló tanulás,
- szociális és állampolgári kompetencia,
- kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia,
- esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség.

Az oktató-nevelő munka eszközei:

- tanulásra nevelés,
- értelmi nevelés,
- erkölcsi nevelés,
- érzelmi, akarati nevelés,
- esztétikai nevelés,
- kommunikációs nevelés,
- pályaorientáció,
- munkára nevelés,
- közösségi életre nevelés,
- egészségnevelés,
- környezeti nevelés,
- konstruktív életvezetésre nevelés.
- következetesség – fokozatosság – folyamatosság,
- egységes erkölcsi normák.

Az oktató-nevelő munka megvalósításának eljárásai:

- a tudás és a műveltség iránti belső igény kialakítása,
- a tanulási folyamat motiválása,
- a tanulási folyamat szervezése, irányítása,
- hatékony tanulási módszerek kialakítása,
- tanulás differenciált segítése,
- az egész életen át tartó tanulás iránti igény kialakítása,
- aktivizálás minden tevékenység során,
- kreatív gondolkodás kialakítása,
- az önálló ismeretszerzési képességek kialakítása,
- differenciált, individualizált képességfejlesztés,
- fejlettségi szinthez igazított követelmény-rendszer,
- az ismeretek megszerzésének gyakorlat-orientáltsága,
- humanista értékrend kialakítása,
- pozitív személyiségjegyek kialakítása,
- az egészséges életmód szokássá fejlesztése,
- a környezeti kultúra fejlesztése,
- közös tevékenységek gyakorlása,
- pozitív személyes példamutatás,
- a tanítási, tanulási, nevelési folyamatok folyamatos ellenőrzése, értékelése.

2.4. A középszintű érettségi vizsga témakörei az egyes érettségi vizsgatárgyakból

Szkr. 14.§ (2) 2c)

A tanulók valamennyi olyan választott tantárgyból tehetnek érettségi vizsgát, amely szerepel az érettségi tantárgyak hivatalos listáján és amelyet technikumban vagy érettségire felkészítő KK 12-13. évfolyamon tanultak; abból teljesítették az iskola oktatási programjának követelményeit és ezt lezárt bizonyítványukkal igazolni tudják.

Azon tanulók számára, akik mentességet kapnak valamely kötelező érettségi vizsgatárgy teljesítése alól és azt más tantárggyal kell kiváltaniuk, az iskola az alábbi tantárgyakat ajánlja:

- digitális kultúra,
- földrajz,
- testnevelés.

Az egyes érettségi vizsgatárgyakból a középszintű érettségi vizsga követelményei:

https://www.oktatas.hu/koznevelas/erettsegi/erettsegi_vizsgatargyak

A technikumi oktatásban magyar nyelv és irodalom, matematika és történelem tantárgyakból, a 2025/2026. tanévtől felmenő rendszerben idegen nyelv tantárgyból 9-12. évfolyamon történik az érettségi vizsgára való felkészítés. Ezt követően tehetnek a tanulók ezekből a tantárgyakból érettségi vizsgát a 12. évfolyam tavaszi vizsgaidőszakától.

Felsőbb évfolyamos tanulóinkat is arra ösztönözzük, hogy a szakképzés új struktúrájának megfelelően a 12. évfolyam végén idegen nyelvből is érettségi vizsgát tegyenek.

A technikum 12. évfolyamán a közismereti tantárgyak osztályzatait az érettségi vizsgát megelőzően, a végzősök utolsó tanítási napján kell lezárni.

Azoknak a tanulóknak, akik előrehozott érettségi vizsgát tesznek 11. évfolyamon idegen nyelvből, a 12. és a 13. évfolyam tananyagából osztályozó vizsgát kell tenniük.

Azoknak a tanulóknak, akik a 12. évfolyamon tesznek előrehozott érettségi vizsgát idegen nyelvből, a 13. évfolyam tananyagából osztályozó vizsgát tesznek.

Amennyiben a 11. évfolyamon idegen nyelvből érettségi vizsgát tett tanuló nem kívánja folytatni idegen nyelvi tanulmányait, kérésére igazgatói határozattal mentesíthető a tanórák látogatása alól.

A szakmai felkészítés technikumban szakmai érettségi vizsgára, egyben szakmai vizsgára a 11-13. évfolyamon történik.

Javító érettségi vizsgára történő felkészítés a 13. évfolyamon

A sikertelen előrehozott érettségi vizsga esetén javító vizsgára legkorábban a rendes érettségi vizsga vizsgaidőszakában lehet jelentkezni.

Javító érettségi vizsgára felkészülést biztosít a szakképző intézmény azoknak a tanulóknak, akik az előrehozott érettségi vizsgát nem teljesítették sikeresen. A felkészítésben részt vevő tanuló kérésére a 13. évfolyam II. félévében tantárgyanként heti egy alkalommal kerül megtartásra a felkészítő foglalkozás.

- a) Az iskola által kötelezően biztosított felkészülési lehetőségről az igazgató értesíti a javító vizsgára jelentkezőket a javító vizsgára jelentkezést (február 15.) követően.
- b) Az adott tanév február utolsó tanítási napjáig az iskola közismereti tantárgyanként felméri a tanulók jelentkezési szándékát a javító vizsgára történő felkészítésre. Az iskola formanyomtatványt ad ki a jelentkezéshez. A jelentkezési lapot a vizsgára készülő tanuló aláírja, ezzel vállalja a részvételi kötelezettségét
- c) Az igazgató kijelöli a szándéknyilatkozatok figyelembevételével tantárgyanként a felkészítés időpontját, helyszínét, a tantárgy megnevezését, a felkészítést végző oktatót és a foglalkozások számát. A fenntartó által engedélyezett legalacsonyabb csoportlétszám egy fő.
- d) A felkészítés időszakát a jelentkezési határidőt követő első munkanap és a végzős évfolyam utolsó tanítási napja közötti időszakra kell elhelyezni az órarendben.
- e) Az igazgató írásban tájékoztatja a fenntartó szakmai és gazdasági vezetését a felkészítő foglalkozások adatairól: szakma, jelentkezők száma, felkészítés időtartama, foglalkozások száma, oktató(k) neve.
- f) A felkészítő foglalkozásokat az iskola a módosított tantárgyfelosztásában rögzíti. A felkészítés foglalkozásai az oktató foglalkozásokkal lekötött munkaidejébe beszámítanak, azokról az oktató haladási naplót vezet a Krétában.

2.5. Az emelt szintű oktatásban alkalmazott fejlesztési feladatok és követelmények az emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészítéshez

Szkr. 14.§ (2) 2.c)

Emelt szintű érettségi vizsgára angol nyelv tantárgyból 11-12. évfolyamon fakultáció keretében, matematika tantárgyból szabadon választott foglalkozás keretében 12. évfolyamon kapnak lehetőséget felkészülésre a tanulók.

2.6. Választható érettségi vizsgatárgyak megnevezése, amelyekből a felkészítést a szakképző intézmény kötelezően vállalja, és a választhatóság feltételei a tanulmányi követelményekben

Szkr. 14.§ (2) 2.c)

A tantervi tanórák keretében földrajz, digitális kultúra és testnevelés tantárgyból készítjük fel a tanulókat középszintű érettségi vizsgára. A fakultáció keretében második idegen nyelvet (angol, német) tanulók 12. évfolyam végén érettségi vizsgát tehetnek a választott idegen nyelvből.

Azon tanulók számára, akik a digitális kultúrát választják érettségi vizsgatárgyként, kötelezően a digitális kultúra fakultáción vesznek részt..

2.7. Tanulmányok alatti eljárásrend a 12 - 13. évfolyamon adott érettségi tantárgyak esetén, ha megelőzően a tanuló azok tanulmányi követelményeinek teljesítése után sikeres előrehozott érettségi vizsgát tett

Szkr. 14.§ (2) 2.c)

Azt a tanulót, aki osztályozó vizsgával teljesítette a 12-13. évfolyam tantárgyi követelményeit, az órák látogatása alól kérésére az igazgató határozattal mentesítheti.

2.8. Tanulmányok alatti eljárásrend a 12-13. évfolyamon adott érettségi tantárgy esetén, ha a tanuló azok tanulmányi követelményeinek teljesítése után sikertelen előrehozott érettségi vizsgát tett

Szkr. 14.§ (2) 2.c)

Ha a tanuló előrehozott érettségi vizsgája sikertelen a 12. évfolyam végén, a 13. évfolyam II. félévben heti 1 órában, szükség esetén tömbösítve, tantárgyi érettségi felkészítésen vehet részt. Ennek feltétele a tanulói írásos jelentkezésének leadása az érettségi vizsgára történő jelentkezéssel egyidőben.

2.9. Az ágazati alapoktatás megszervezése (az oktatott ágazatok és sajátosságaik felsorolása)

Az ágazati alapoktatás tantárgyait és óraszámait II/1. sz. melléklet tartalmazza.

Ágazati alapoktatás					
ESZC Balassa Bálint Gazdasági Technikum és Szakképző Iskola					
2025/2026.					
Ágazat	Képzési rendszer	Iskola-típus	Nappali tagozat	Felnőtt-képzés	Sajátosságok
gazdálkodás és menedzsment	szakmajegyzék	technikum	9-13.	-	Az ágazati alapoktatás 9-10. évfolyamon zajlik, melyet 10. évfolyam végén ágazati alapvizsga zár le. Az ágazatban történő munkavégzéshez szükséges szakmai alaptudást és kompetenciákat sajátítják el a tanulók a Képzési és Kimeneti Követelményekben meghatározottak alapján. A korábban azonos ágazaton ágazati alapoktatásban részt vett tanuló előzetesen megszerzett tudásbeszámítást kérhet.
kereskedelem	szakmajegyzék	szakképző iskola	1/9-3/11.	1 éves képzés	Az ágazati alapoktatás 9. évfolyamon zajlik, melyet 9. évfolyam végén ágazati alapvizsga zár le. Az ágazatban történő munkavégzéshez szükséges szakmai alaptudást és kompetenciákat sajátítják el a tanulók a Képzési és Kimeneti Követelményekben meghatározottak alapján. A részs szakmával rendelkező, vagy korábban azonos ágazaton ágazati alapoktatásban részt vett tanuló előzetesen megszerzett tudásbeszámítást kérhet.
	szakmajegyzék	technikum	9-13.	-	Az ágazati alapoktatás 9-10. évfolyamon zajlik, melyet 10. évfolyam végén ágazati alapvizsga zár le. Az ágazatban történő munkavégzéshez szükséges szakmai alaptudást és kompetenciákat sajátítják el a tanulók a Képzési és Kimeneti Követelményekben meghatározottak alapján. A korábban azonos ágazaton ágazati alapoktatásban részt vett tanuló előzetesen megszerzett tudásbeszámítást kérhet.

Ágazat	Képzési rendszer	Iskola-típus	Nappali tagozat	Felnőtt-képzés	Sajátosságok
közlekedés és szállítmányozás	szakmajegyzék	technikum	9-13., 1/13- 2/14.	1 éves képzés	<p>Az ágazati alapoktatás 9-10. évfolyamon zajlik, melyet 10. évfolyam végén ágazati alapvizsga zár le. Az ágazatban történő munkavégzéshez szükséges szakmai alaptudást és kompetenciákat sajátítják el a tanulók a Képzési és Kimeneti Követelményekben meghatározottak alapján. A korábban azonos ágazaton ágazati alapoktatásban részt vett tanuló előzetesen megszerzett tudásbeszámítást kérhet.</p> <p>Felnőttképzésen (rövidített képzés esetén) a kizárólag szakmai vizsgára történő felkészítés keretében az alapozó oktatás az I. félév első két hónapjában kerül megszervezésre.</p>
turizmus- vendéglátás	szakmajegyzék	szakképző iskola	1/9-3/11.	1 éves képzés	<p>Az ágazati alapoktatás 9. évfolyamon zajlik, melyet 9. évfolyam végén ágazati alapvizsga zár le. Az ágazatban történő munkavégzéshez szükséges szakmai alaptudást és kompetenciákat sajátítják el a tanulók a Képzési és Kimeneti Követelményekben meghatározottak alapján. A részszakmával rendelkező, vagy korábban azonos ágazaton ágazati alapoktatásban részt vett tanuló előzetesen megszerzett tudásbeszámítást kérhet.</p> <p>Felnőttképzésen (rövidített képzés esetén) a kizárólag szakmai vizsgára történő felkészítés keretében az alapozó oktatás az I. félév első két hónapjában kerül megszervezésre.</p>
	szakmajegyzék	technikum	9-13.	-	<p>Az ágazati alapoktatás 9-10. évfolyamon zajlik, melyet 10. évfolyam végén ágazati alapvizsga zár le. Az ágazatban történő munkavégzéshez szükséges szakmai alaptudást és kompetenciákat sajátítják el a tanulók a Képzési és Kimeneti Követelményekben meghatározottak alapján. A korábban azonos ágazaton ágazati alapoktatásban részt vett tanuló előzetesen megszerzett tudásbeszámítást kérhet.</p>

2.10. A tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy teljesítményének ellenőrzési és értékelési módja

Szkr. 14.§ (2) 2.d)

Nappali rendszerű oktatásban:***Az értékelés formái*****Alkalmazott értékelési formák:**

- Írásbeli témazáró dolgozat
- írásbeli röpdolgozat
- szóbeli felelet egy vagy több tananyagegységből
- beszámoló
- feleletet helyettesítő dolgozat,
- gyakorlati feladat
- házi feladat
- házidolgozat
- projektmunka
- órai munka
- másik intézményből hozott értékelés
- órai feladat
- e-learning feladat
- tesztfeladat
- feladatlap
- ágazati próbavizsga dolgozat
- ágazati próbavizsga szóbeli
- ágazati próbavizsga gyakorlat
- szakmai próbavizsga dolgozat
- szakmai próbavizsga szóbeli
- szakmai próbavizsga gyakorlat
- témazáró gyakorlati feladat
- tanórai anyagok portfóliója
- házi feladat portfólió
- pótló nagydolgozat
- záró dolgozat
- előadás/prezentáció
- tudáskvíz feladat
- részdolgozat (több tanóra tananyagából)
- kiselőadás, prezentáció
- készségtárgyak esetében gyakorlati feladat
- vizsga-típusú dolgozat pl. kísérettségi
- évfolyamdolgozat

Szóbeli beszámoltatás:

- A tanítási órákon feldolgozott ismeretek rendszeres ellenőrzésére szolgál.
- Mérhető a tanuló tudásszintje az aktuális órai tananyagra vonatkozóan.
- Ellenőrizhető a kifejezőkészség, a szakmai nyelv helyes használata.
- Lehetőséget ad a közösség előtti szóbeli szereplésre, az előadásmód fejlesztésére.
- Arra kell törekedni, hogy a tanuló önállóan fejtse ki ismereteit, és csak szükség esetén alkalmazzunk rávezető és segítő kérdéseket.
- Azonnali visszajelzésre van lehetőség. A hibák kijavításával elkerülhető helytelen ismeret rögzülése. A jól visszaadott ismeretek megerősítése a tudás elmélyítését szolgálja.
- A felelet végén minden esetben értékelni kell a teljesítményt, és indokolni az osztályzatot.

Írásbeli beszámoltatás:

- Röpdolgozat: írásbeli felelet az előző maximum két-három óra anyagából.
- Témazáró dolgozat: egy fejezet (téma) számonkérésére szolgál.
- Nagydolgozat: több fejezet (téma) számonkérése osztály vagy évfolyam szinten.

- Házi dolgozat: egy adott téma önálló kidolgozása otthon, szakirodalom felhasználásával.
- Évfolyam dolgozat: az éves tananyag egészéből történik a beszámoltatás.

Projekt munka (gyakorlati jellegű beszámoltatási forma)

- eredmény alapú értékelési módszer, meghatározott és kézzel fogható cél (munkadarab, portfólió) elérését várja el,
- több tantárgy ismereteinek beépítésével teljesíthető és értékelhető,
- meghatározott időkeretben (projekthét) történik az érintett tárgyak tanóráin, tanári közreműködés, irányítás mellett.

A Kréta rendszerben az értékelés során a felsorolt formáknak megfeleltethetőket kell kiválasztani!

Értékelés

Évfolyamtól és tagozattól függetlenül a következő értékelési elvek érvényesíthetők:

Jelesre értékelhető a tanuló:

- ha a kapott feladatot ismeri, érti;
- jártas a tananyag összefüggéseiben;
- ha teljesítménye könnyen korrigálható hibát tartalmaz;
- ha a már gyakorolt technológiai eljárásokat hibátlanul alkalmazza;
- az új ismereteket kisebb bizonytalansággal, de eredményesen alkalmazza;
- ha munkához való viszonya kifogástalan, munkavégzése tiszta, rendezett;
- meglévő adottságainak, képességeinek fejlesztésére törekszik.

Jóra értékeljük a tanulót:

- ha a súlyponti kérdéseket hiánytalanul tudja és érti, tanári segítséggel átlátja a tananyag összefüggéseit;
- az általa végzett feladatmegoldás során apró korrekcióra szorul;
- az új műveletek alkalmazásánál kisebb segítséget igényel;
- munkához való viszonya jó;
- munkavégzése tiszta, rendezett;
- adottságainak és képességeinek szintjén teljesít.

Közepes minősítés adható, ha

- elméleti felkészültsége a lényegi kérdésekben hiánytalan és rávezetéssel felismeri a tananyag összefüggéseit;
- az elkészített termék kisebb hibái ellenére fogyasztható;
- a már gyakorolt műveleteket jól alkalmazza, az új ismereteket konkrét tanári útmutatással alkalmazni tudja;
- munkájában igyekvő, munkavégzése tiszta, törekvő;

Elégséges tudású a tanuló:

- ha elméleti kérdésekben - tanári segítséggel - megfelelő jártasságot tanúsít,
- ismeretszintje a feladat elvégzéséhez elegendő (az összismeret 40 %-át birtokolja)
- a már gyakorolt műveleteket útmutatással alkalmazni tudja, az új ismereteket - segítséggel - végre tudja hajtani;
- az általa készített termék még fogyasztható, jellegének megfelel;
- utasításra tisztán, rendezetten dolgozik, munkájában tapasztalható igyekezet.

Elégtelen az a teljesítmény, ha

- felkészültsége pontatlanságait tanári segítséggel sem tudja kijavítani;
- a tanult ismeretek kevesebb, mint 40 %-át tudja;
- a már gyakorolt műveletekben jelentős hibákat vét;
- a tanári útmutatás ellenére sem elfogadható az általa elvégzett gyakorlati eladat;
- hozzáállásában hanyagság, igyekezet hiánya tükröződik;
- munkavégzése során a tisztaság erősen kifogásolható.

Az írásbeli feladatok értékelési arányai

40-54%	elégséges
55-69%	közepes
70-84%	jó
85-100%	jeles

matematika tantárgy esetében

30-49%	elégséges
50-69%	közepes
70-84%	jó
85-100%	jeles

Az érdemjegyek száma:

- heti 0,5-1 órás tantárgy esetén félévente minimum 2 érdemjegy (időben arányosan elosztva),
- heti 2 órás tantárgy esetén félévente minimum 3 érdemjegy (időben arányosan elosztva),
- heti 3 vagy annál több órás tantárgy esetén félévente minimum 4 érdemjegy (időben arányosan elosztva).

A félévi és tanév végi osztályzat megállapítása

- Az osztályozásnál a félévben, ill. a tanév során megszerzett valamennyi érdemjegyet figyelembe kell venni!
- Az osztályozás alkalmával a témazáró dolgozat érdemjegyeit kétszeres súllyal kell figyelembe venni!
- A tanuló félévi vagy tanév végi osztályzata az érdemjegyek átlagától lényegesen nem térhet el az alábbiak figyelembevételével:
az elégséges osztályzat megadását a szaktanár legfeljebb 1,71 átlag felett mérlegelheti; ez alatt az osztályzat elégtelen.
2,00 tantárgyi átlagot meghaladó érdemjegyek esetén
0,49-ig lefelé kerekítés,
0,50-0,70 között a szaktanár mérlegel
0,71-től felfelé kerekítéssel alakul ki az osztályzat.
- Ha a tanuló a félév során az előre bejelentett dolgozatírások legalább felén nem vesz részt, az oktató a tanulót – vele egyeztetett időpontban, de legfeljebb 2 alkalommal - beszámoltathatja az elmaradt témakörökből. E célra az oktató kijelölheti a 7-8. órákat is. Ha a tanuló nem jelenik meg a beszámoló időpontjában, az oktató feljegyzésben értesíti erről az igazgatót.

Az írásbeli, szóbeli, gyakorlati beszámoltatások, az ismeretek számonkérésének rendje¹

- Az írásbeli dolgozatok időtartama a feldolgozott anyag mennyiségétől függően 10 perctől több foglalkozás hosszúságúig terjedhet.
- Az értékelés minden tantárgynál, ahol mód van rá, pontozásos módszerrel történik.
- A nagydolgozatok és témazáró dolgozatok várható idejét az oktató rögzíti a tantárgy éves ütemtervében, tanmenetében; az e-Kréta órarendjében pedig 1 héttel a dolgozat írása előtt jelzi a többi oktató és a tanulók tájékoztatása céljából.
- A témazáró dolgozatok, nagydolgozatok időpontját és tartalmát az oktató a tanulók számára legalább egy héttel korábban bejelenti, hogy elegendő idejük legyen a felkészülésre.
- Az oktató a dolgozatok értékelésének általános szabályait, a tantárgy követelményrendszerével és az oktató együtt, a tanév elején ismerteti és dokumentáltatja a tanulókkal.
- Az oktató az írásbeli munkákat két héten belül, a tanuló számára egyértelmű módon kijavítja, értékeli (pontszámmal, érdemjeggyel). Az oktató hivatalos távolléte esetén a határidő a távollét idejével meghosszabbodik.
- A tanulók és a szülők a dolgozatokat megtekinthetik.
- A párhuzamos osztályokban az azonos tantárgyak nagydolgozatainak, a tartalom szempontjából, azonos színvonalúnak és nehézségűnek kell lenni, a tantárgyat tanító egyes szaktanároktól függetlenül. Ennek ellenőrzése a munkaközösség-vezető feladata.
- A gyakorlati munka értékelésének szempontjait a tantárgy oktatási követelményei alapján kell meghatározni.

¹ 12/2020. (II.7.) Kormányrendelet 14. § a)

- Egy tanítási napon maximum 2 írásbeli beszámoltatás (nagydolgozat, témazáró teszt) íratható. A röpdolgozatra ez a korlátozás nem vonatkozik.
- Az írásbeli beszámoltatás csak az előzetesen bejelentett tananyagot tartalmazhatja.

Felnőttképzésen:

Teljesítmény mérése, értékelése

A Képzésben részt vevő személy szakmai oktatás során nyújtott teljesítménye mérésére alkalmazott módszer leírása: írásbeli témazáró dolgozat, írásbeli röpdolgozat, szóbeli felelet, beszámoló, házi feladat, házi dolgozat, projektmunka, órai munka, órai feladat, e-learning feladat, teszt feladat.

A képzésben részt vevő személy értékelésének szempontjai, ütemezése:

A témazáró, nagydolgozatot egy héttel megírása előtt be kell jelenteni.

A témazáró dolgozat legfeljebb 90 perces időtartamban íratható.

Naponta legfeljebb 2 témazáró dolgozat íratható, összesen 90 perc időtartamban.

A dolgozatokat 15 tanítási napon belül ki kell javítani az oktató hivatalos távolléte esetén a határidő a távollét idejével meghosszabbodik.

Gyakorlati munkák értékelése egy félévben legalább 2 alkalommal történik.

Az érdemjegyeket az oktató folyamatosan rögzíti a KRÉTA rendszerben.

Az írásbeli feladatok értékelési arányai

40-54%	elégséges
55-69%	közepes
70-84%	jó
85-100%	jeles

***matematika* tantárgy esetében**

30-49%	elégséges
50-69%	közepes
70-84%	jó
85-100%	jeles

2.11.A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyag

Szkr. 14.§ (2) 2.e)

Az iskola nemzetiségi kultúra megismerését szolgáló tananyaggal, oktatási programmal nem rendelkezik. A helytörténetet a történelem és magyar nyelv és irodalom tantárgyak településhez köthető ismeretanyagát feldolgozó foglalkozások érintik.

2.12. Egészségnevelési és környezeti nevelési elvek, programok, tevékenységek

Szkr. 14.§ (2) 2.f)

Szakmai programunk fontos része az egészségnevelési és környezeti nevelési elvek és programok integrálása. A fiatalok egészséges életmódra való nevelése, valamint a környezetvédelmi tudatosság fejlesztése alapvető cél, hiszen a jövő generációja felelős lesz a saját egészségéért, valamint a környezetünk megővéséért.

Az egészségnevelés és környezeti nevelés egyaránt kulcsszerepet kap intézményünkben. Iskolánk szerepe nem csupán az ismeretek átadása, hanem a diákok tudatos, felelős döntéseinek elősegítése. A fiatalok számára a megfelelő szaktudás és attitűdök kialakítása nemcsak az iskolai évek alatt, hanem egész életükben segíthet abban, hogy egészséges és környezettudatos felnőttek váljanak belőlük.

Egészségnevelési Elvek és Programok

Az egészségnevelés célja, hogy a diákok megértsék az egészséges életmód fontosságát, és képesek legyenek azt mindennapi életükben alkalmazni. Az egészséges életmódra nevelés kiemelt szerepet kap, amely a fizikai, mentális és szociális jólét elérését célozza.

a) Fizikai egészség fejlesztése:

- **Sport és mozgásprogramok:** A rendszeres testmozgás az egyik legfontosabb egészségmegőrző tevékenység. Kiemelt szerepet kapnak a különféle sportágak, edzések és mozgásos szabadidős tevékenységek.
- **Táplálkozási ismeretek:** Az egészséges étkezési szokásokra való nevelés programok révén segíthetjük a diákokat a megfelelő táplálkozási szokások kialakításában. Fontosnak tartjuk a kiegyensúlyozott étrendet, az étkezések időpontját, a gyorséttermek és a feldolgozott ételek kockázatainak ismeretét.

b) Mentális és érzelmi egészség:

- **Stresszkezelés és mentális jólét:** A középiskolás korosztály számára a stresszkezelés, a konfliktuskezelés és az érzelmi intelligencia fejlesztése kulcsfontosságú.
- **Szexuális felvilágosítás:** Az iskolai programokban fontos szerepet kell kapnia a szexuális egészségre vonatkozó információk megosztásának, hogy a diákok tudatos döntéseket hozhassanak ezen a téren. Ebben segítséget kapunk iskolánk védőnőjétől.

c) Prevenció és kockázatok csökkentése:

- **Drog- és alkoholfogyasztás prevenciója:** iskolánkban védőnői segítséggel programokat szervezünk a drog- és alkoholfogyasztás megelőzésére, amelyek segítenek a diákoknak felismerni a veszélyeket és a szenvedélybetegségekkel kapcsolatos kockázatokat.
- **Válsághelyzetek kezelése:** Fontos, hogy a diákok tisztában legyenek a krízishelyzetek kezelésével, mint például a bántalmazás, a családi problémák vagy a mentális zűrzavart okozó helyzetek felismerésével és kezelésével.

2. Környezeti nevelési elvek és programok

A környezeti nevelés célja, hogy a diákok tisztában legyenek a környezetvédelem fontosságával és aktívan részt vegyenek a fenntartható jövő kialakításában. Az iskolai programoknak ösztönözniük kell a környezettudatos magatartásformákat és a fenntarthatóságot.

a) Környezeti tudatosság fejlesztése:

- **Zöld iskolák programja:** Az iskola környezettudatos működése, a hulladék szelektív gyűjtése, a víz- és energiafelhasználás csökkentése, illetve a fenntartható közlekedési alternatívák ösztönzése kiemelten fontos.
- **Környezeti ismeretterjesztés:** fontos célunk, hogy megismertessük a tanulókat a klímaváltozásról, az erdőgazdálkodásról, a biodiverzitás megőrzéséről és a megújuló energiaforrások fontosságáról.

b) Aktív részvétel a környezetvédelemben:

- **Önkéntes programok és közösségi akciók:** A diákok aktívan részt vehetnek környezetvédelmi projektben, mint például faültetés, szemétszedés a helyi közösségben, vagy környezetvédelmi kampányok szervezése.
- **Edukációs kirándulások és táborok:** Kirándulások, természetvédelmi táborok és egyéb programok révén a diákok közvetlen kapcsolatba kerülhetnek a természettel, és megtapasztalhatják annak védelmének fontosságát. Iskolánk Gólyatábora Tiszafüreden többek között ezt a célt szolgálja.

c) Fenntartható életmódra való nevelés:

- **Fenntartható fogyasztás:** A diákok számára fontos ismereteket kell átadni a fenntartható fogyasztásról, a helyi termékek előnyben részesítéséről, az élelmiszer-pazarlás csökkentéséről, és a vásárlási döntések környezeti hatásairól.
- **Energiatakarékosság és megújuló energiaforrások:** Iskolák az energiahatékonyságot és a megújuló energiaforrások használatát népszerűsíti a diákok körében. Erre a Fenntarthatósági témahét adja a legnagyobb lehetőséget.

2.13. A mindennapos testnevelés megvalósításának módja

Szkr. 14.§ (2) 2.f)

Célunk, hogy az intézményünkben eltöltött idő alatt minden diák részesüljön a testi-lelki jólétét, egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő, az intézményünk mindennapjaiban rendszerszerűen működő egészségfejlesztő tevékenységekben.

A mozgásszegény életmód hatására folyamatosan csökken a tanulók fizikai teljesítőképessége. A testi nevelés vigyáz az egészségre, megalapozza a munkabírást, megtanulnak veszíteni és győzni, kollektív szellemet gyakorolhatnak, testi és lelki higiéniára lehet őket nevelni. Fejleszti a testet-lelket egyaránt. Célunk az, hogy egyre több tanulónak váljon életelemévé a rendszeres mozgás, mert ez egészséges fejlődésük elengedhetetlen feltétele. A testnevelők igyekeznek olyan légkört teremteni az órákon, amely alkalmas a napi szellemi feszültség oldására és sikerélmény szerzésére. Célunk az, hogy a rendszeres testmozgás igény szintre emelésével, helyesebb táplálkozási szokások kialakításával, valamint a káros szenvedélyek kiiktatásával alakítsák ki életmódjukat és tudatosan tervezzék tevékenységüket.

Az új fizikai fittségmérés rendszer a NETFIT, vagyis a Nemzeti Egységes Tanulói Fittségi Teszt elnevezést kapta. A NETFIT 4 fittségi profilban 9 mérés segítségével jellemzi a tanulók állóképességét, erejét, hajlékonyságát és testösszetételét. A mérések eredményei tesztől függően két, illetve három zónába kerülhetnek: egészségzónába, fejlesztési zónába, fokozott fejlesztési zónába. A NETFIT szoftveres alkalmazása olyan személyre szabott értékelési lehetőséget kínál minden tanuló számára, amely vizuálisan is szemlélteti a fittségi állapotot, valamint konkrét ajánlásokat fogalmaz meg a fejlesztés érdekében.

Szakképző intézmény lévén kiemelt figyelmet fordítunk arra, hogy diákjaink elsajátítsák a helyes testtartás módját, s ezáltal gerincük egészsége megőrzésének ismereteit, hiszen valamennyi általunk oktatott szakma esetében ez rendkívüli fontossággal bír, akár a nagyobbbrészt ülő munkát jelentő közlekedés és szállítmányozás vagy éppen gazdálkodás és menedzsment ágazatokra gondolunk, akár a fokozott fizikai megterhelést, főként állómunkát jelentő kereskedelem és turizmus-vendéglátás szakirányt tekintjük.

Iskolánk egy tornateremmel rendelkezik, esetenként párhuzamos órátartás történik. Bérleti lehetőségek felmérésével célunk a párhuzamosságok megszüntetése. Törekszünk az elhasználandó eszközök pótlására és újjak beszerzésére.

2.14. Az előkészítő évfolyam szakmai tartalma

Szkr. 51.§ (1)

Iskolánk előkészítő évfolyamot nem indít.

2.15. Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos terv

Szkr. 14.§ (2) 2.f)

A kapcsolódó feladatokat az intézmény Egészségfejlesztési programja tartalmazza a 4. fejezetben.

2.16. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Szkr. 14.§ (2) 2.g)

Az esélyegyenlőség elsősorban az egyenlő hozzáférés azonos módon való biztosítását (más szóval az egyenlő bánásmódot) jelenti. Így lehet megelőzni, hogy bizonyos embercsoportok kirekesztődjenek a lehetőségekhez való hozzáférésekből.

Az egyenlő esélyeket biztosítani kívánjuk a megfelelő eszközökkel, körülmények megteremtésével.

A közoktatást, szakképzést érintően leginkább a méltányosság fogalmán belül kezeljük az egyenlő esélyek megteremtését. Az egyenlő bánásmód követelménye, az egyenlő bánásmóddal való jog az Alaptörvény és az Ebktv. (2003. évi CXXV. tv.) alapján mindenkit megillet. Az azonos feltételek biztosítását, a különbségtétel tilalmát jelenti.

Az esélyegyenlőség előmozdítása bizonyos többletfeltételek biztosítását jelenti a hátrányos helyzetű, alacsony szocio-ökonómiai státuszú, fogyatékossgal érintettek számára.

Az Ebktv. értelmében az egyenlő bánásmód követelményének megsértése diszkriminációnak minősül. Akkor sérül az egyenlő bánásmód követelménye, azaz akkor valósul meg diszkrimináció, ha valakit vagy valakiket a törvényben felsorolt, úgynevezett védett tulajdonságuk alapján ér sérelem.

Védett tulajdonságok:

- nemi
- faji hovatartozás
- bőrszín
- nemzetiség, nemzetiséghez való tartozás
- anyanyelv
- fogyatékoság
- egészségi állapot
- vallási vagy világnézeti meggyőződés
- politikai vagy más vélemény
- családi állapot
- anyaság (terhesség) vagy apaság
- szexuális irányultság
- nemi identitás
- életkor
- társadalmi származás
- vagyoni helyzet
- foglalkoztatási jogviszony vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony részmunkaidős jellege, illetve határozott időtartama
- érdekképviselőhöz való tartozás
- egyéb helyzet, tulajdonság vagy jellemző

A diszkrimináció megvalósulhat:

- közvetlen hátrányos megkülönböztetéssel
- közvetett hátrányos megkülönböztetéssel
- zaklatással
- jogellenes elkülönítéssel (szegregáció)
- megtorlással

A helyi szintű, egyenlő esélyek megteremtése érdekében az alábbi tevékenységet biztosítjuk szakembereink támogató jelenlétével (ESZC diákvédelmi tanácsadó; iskolapszichológus; fejlesztőpedagógus):

Az iskola színterén

- iskolai konfliktusok kezelése, panaszkezelés a meghatározott eljárásrendünk alapján
- vitarendezésnél közreműködés, mediáció/facilitáció
- osztályközösségen belüli problémák kezelése a szülők/törvényes képviselők bevonásával, pártatlanság biztosítása
- szükségletalapú akadálymentesítés a különleges bánásmódot igénylő tanulóknál az oktatásszervezés és tananyagfejlesztés terén
- az oktatók sérelmeinek kezelése
- A GDPR alapján, az adatvédelmi incidensek megelőzése érdekében belső auditok, képzések, a létrejött incidensek azonnali intézkedéssel kockázatmentessé tétele
- felkérés alapján a tanórán való jelenlét, hospitálás
- az iskolai rendezvényeken támogató jelenlét
- szülői értekezleteken, rendkívüli szülői értekezletek
- szükség szerint az oktatói fogadóórákon való részvétel
- tantestületi értekezleteken közreműködés
- iskolaorvossal, védőnővel való együttműködés

- tanácsadás és támogató részvétel
  - DÖK fórumokon, rendezvényeken
  - fegyelmi tárgyalást megelőző egyeztető megbeszélésen
  - fegyelmi tárgyaláson
  - egyéb vitarendezési eljárásoknál
  - intézményi jelzőrendszeri tevékenységek során
  - az iskolai szociális segítő bevonása melletti problémakezelésben

Egyéni szintéren

- tanácsadás szülőknek a felmerülő iskolai nehézségek kapcsán, fogyatékoság kezelése
- egyéni tanácsadás diákok részére, bármely probléma esetén segítő beszélgetés, közös problémakezelés, kiemelten az iskolai zaklatás-bántalmazás megelőzése és leállítása érdekében (lásd bővebben: 4.3 pontban)
- konzultáció diákokkal kapcsolatos ügyekben, iskolavezetéssel
- információnyújtás: az elérhető szolgáltatásokról, gyermeki jogokról, gyermekjóléti-gyermekvédelmi- és szociális ellátórendszer működéséről, panaszjog gyakorlásáról
- pedagógiai szakvéleménnyel rendelkező diákok segítése a különleges szükséglet alapján, és/vagy támogatás a diákok életpálya tervezéséhez, kialakulásához
- pszichológiai tanácsadáshoz, jogi tanácsadáshoz, fejlesztő foglalkozások igénybeviteléhez segítség nyújtása, egyéb szakemberhez irányítás. Térítésmentesen: Magyar Máltai Szeretetszolgálat Mentálhigiénés Központ Esztergom; HÍD Szociális, Család- és Gyermekjóléti Központ (speciális szolgáltatásai), az illetékes Pedagógiai Szakszolgálatok szolgáltatásai (nevelési tanácsadás, pszichológiai tanácsadás/terápia, pályaorientációs tanácsadás)
- egyéb, oktatói munkát segítő konzultáció biztosítása (e-mail-ben is)
- krízishelyzetek kezelése, a HÍD Szociális, Család- és Gyermekjóléti Központ által delegált iskolai szociális segítő bevonásával; szükség szerint az igazgatói hatáskörbe tartozó jelzés küldésénél közreműködés a törvényi kötelezettségnek és eljárásrendnek megfelelően.

Az IBP I. pontja tartalmazza az esélyegyenlőséggel kapcsolatos intézményi tevékenységeket.

2.17. A tanuló jutalmazásával összefüggő szabályok

Szkr. 14.§ (2) 2.h)

A tanuló joga, hogy kiemelkedő tanulmányi munkájáért, példamutató magatartásáért, szorgalmáért, közösségi tevékenységéért, sporttevékenységéért, a különböző szintű versenyeken elért eredményéért dicséretben, illetve jutalomban részesüljön.

A dicséretekről az osztályfőnök, a szaktanár, illetve az igazgató, a jutalmazásról a nevelőtestület, az igazgató, az osztályfőnök és a diákönkormányzat dönthet.

A dicséretetek formái

- szaktanári dicséret: egyszeri kiemelkedő tantárgyi teljesítményért,
- osztályfőnöki dicséret: az osztályközösség érdekében végzett eredményes tevékenységért, nem kötelező jellegű iskolai rendezvények sikeres előmozdításáért, a magatartásban, szorgalomban bekövetkezett pozitív változásért, kitartó tanulmányi munkáért,
- igazgatói dicséret: a vármegyei, városi tanulmányi és szakmai versenyek, sportversenyek 1-3. helyezéseért, illetve szaktanári javaslat alapján a képességeknek megfelelő tisztességes helytállásért, az OKTV, OSZTV, SZÉTV döntőbe kerülésért, az iskola hírnevét öregbítő, kimagasló tevékenységért.

A dicséreteket az e-Kréta felületen, az év végi tantárgyi és oktatótestületi dicséreteket a bizonyítványban és a törzslapon is feltüntetjük.

A jutalmazás formái

- oklevél,
- könyvjutalom.

A dicséretetek és jutalmazások lehetőség szerint mindig nagyobb közösség előtt történjenek (osztályközösség előtt, tantestület előtt, iskolarádióban, ballagási vagy tanévzáró ünnepélyen).

2.18. Az oktatói testület által szükségesnek tartott további elvek

Szkr. 14.§ (2) 2.i)

Oktatói példamutatás és etikai elkötelezettség

Az oktató személyisége, értékrendje és viselkedése meghatározó szerepet játszik a tanulók fejlődésében. Az oktatók viselkedésével és kommunikációjával nap mint nap mintát közvetítenek a tanulók számára – ezért oktatói példamutatásuk kiemelt nevelési és etikai szempont.

Célkitűzések:

- Hitelesség: Az oktató saját magatartásával is képviselje azokat az értékeket (tisztelet, őszinteség, szorgalom, türelem), amelyeket tanítani kíván.
- Következetesség és igazságosság: Minden tanulóval szemben azonos mércét alkalmazzon, döntéseit átláthatóan és méltányosan hozza meg.
- Empátia és elfogadás: Az oktató legyen képes figyelembe venni a tanulók egyéni sajátosságait, problémáit, és törekedjen az együttműködő, támogató kapcsolat kialakítására.
- Etikai normák betartása: Az oktatói magatartás minden helyzetben feleljen meg az iskolai etikai kódex és az oktató etika normáinak (pl. adatkezelés, tanulói jogok tiszteletben tartása).
- Az oktatók számára rendszeres etikai érzékenyítés, szakmai önreflexió, illetve belső műhelymunka is támogathatja ezen elvek következetes megvalósítását.

Digitális kompetenciák fejlesztése

A 21. századi tudásalapú társadalomban elengedhetetlen, hogy a tanulók magas szintű digitális írástudással rendelkezzenek. Az iskola feladata nem csupán az informatikai eszközök kezelésének technikai megtanítása, hanem a digitális tér tudatos, felelős és kritikus használatának elsajátíttatása is.

Célkitűzések:

- Digitális eszközhasználat: A tanulók tudjanak hatékonyan használni alapvető IKT-eszközöket (számítógép, táblagép, interaktív tábla, internetes platformok).
- Digitális írástudás: Információkeresés, adatfeldolgozás, prezentációk készítése, dokumentum-szerkesztés.
- Digitális állampolgárság: A tanulók ismerjék az online biztonság és adatvédelem alapelveit (pl. jelszavak védelme, álhírek felismerése).
- Tanulás digitális környezetben: Digitális tananyagok, tanulást támogató alkalmazások, e-learning platformok használata a tanulási önállóság erősítése érdekében.

Az oktató részéről elvárás a korszerű digitális eszköztár alkalmazása, valamint a tanulók digitális fejlődésének nyomon követése és támogatása.

3. KÉPZÉSI PROGRAM

A képzési és kimeneti követelmények és a programterv alapján a szakképző intézményre konkretizált képzési program a következő.

3.1. Az intézmény szakmaszerkezete

Szakmaszerkezet						
ESZC Balassa Bálint Gazdasági Technikum és Szakképző Iskola						
2025/2026.						
Ágazat	Szakma száma	Szakma	Képzési rendszer	Iskolatípus	Nappali tagozat	Felnőtt-képzés
gazdálkodás és menedzsment	5 0411 09 01	pénzügyi-számviteli ügyintéző	szakmajegyzék	technikum	9-13	-
	5 0411 09 02	vállalkozási ügyviteli ügyintéző	szakmajegyzék	technikum	9-13.	-
kereskedelem	4 0416 03 02	kereskedelmi értékesítő	szakmajegyzék	szakképző iskola	1/9-3/11.	1 éves képzés
	5 0416 13 03	kereskedő és webáruházi technikus	szakmajegyzék	technikum	9-13.	-
közlekedés és szállítmányozás	5 1041 15 06	logisztikai technikus	szakmajegyzék	technikum	9-13., 1/13-2/14.	1 éves képzés
turizmus-vendéglátás	4 1013 23 01	cukrász	szakmajegyzék	szakképző iskola	1/9-3/11.	-
	4 1013 23 04	pincér-vendégtéri szakember	szakmajegyzék	szakképző iskola	1/9-3/11.	-
	4 1013 23 05	szakács	szakmajegyzék	szakképző iskola	1/9-3/11.	1 éves képzés
	5 1013 23 02	cukrász szaktechnikus	szakmajegyzék	technikum	9-13.	-
	5 1015 23 07	turisztikai technikus	szakmajegyzék	technikum	9-13.	-
	5 1013 23 06	szakács szaktechnikus	szakmajegyzék	technikum	9-13.	-
	5 1013 23 08	vendégtéri szaktechnikus	szakmajegyzék	technikum	9-13.	-
érettségire felkészítő 2 éves képzés szakmai végzettséggel rendelkezőknek (KK)				technikum		2 éves képzés

3.2. A megtanítandó és elsajátítandó tananyagelemek szakmánként, és azok megosztása a szakképző intézmény és a duális képzőhely között

Szkr. 14.§ (2) 3.a) és Szkr. 223/A.§ (2)

III/1. sz. melléklet tartalmazza a megtanítandó és elsajátítandó tananyagelemeket szakmánként, valamint azok megosztását a szakképző intézmény és a duális képzőhely között.

3.3. Rugalmas tanulási utak megvalósítása (Műhelyiskola)

Szkt. 21.§ (2), Szkr. 53.§

Az intézményünk felnőttoktatásban műhelyiskolai képzés indításával kívánja bővíteni képzési palettáját, melynek keretében a tanulók részzszakmát szerezhettek.

Célja a munkavállalók elhelyezkedésének segítése, a munkavégzéshez szükséges kompetenciáinak fejlesztése a munkaerőpiac aktuális igényeihez igazodva.

Képzési forma: rugalmas, ugyanis bármikor indulhat a tanév során és végződhet a képzés.

Időtartam: a Képzési és Kimeneti Követelmények által meghatározott minimum óraszám figyelembevételével.

Célcsoport: általában munkanélküliek, vagy olyan munkavállalók, akik szeretnék fejleszteni kompetenciáikat és növelni esélyeiket a munkaerőpiacon.

Oktatás: a programokban projektmódszer segítségével történik a kompetenciák fejlesztése. Ezek a projektfeladatok témák köré épülnek, a mindennapi életben való boldogulást segítik, figyelembe veszik a munkáltatói igényeket, összetettek, többféle kompetenciát fejlesztenek, kihívást jelentenek, kreativitást is igényelnek. A diák nemcsak ismereteket kap, hanem az ismeretek felfedezőjévé, átadóójává is válik a csoportmunka folyamán és ezáltal aktív szereplője lesz a tanulás-tanítás folyamatának.

Értékelés: szöveges, a cél az egyes kompetenciatereleteken mutatott egyéni fejlődésük értékelése.

Képzés zárása: igazolást kapnak a tanulók, mely tartalmazza a követelmények teljesítésére és a szakmai vizsgára bocsáthatóságra vonatkozó utalást.

Vizsga: szakma vizsga.

Végzettség: a részzszakma megszerzéséről kiállított szakmai bizonyítvány szakképesítést tanúsít és legalább egy munkakör betöltésére képesít.

Továbblépés:

1. továbbtanulás:

- újabb részzszakma tanulása vagy
- szakma tanulása (a részzszakmát magában foglaló szakmára vonatkozó tanulmányait külön felvételi eljárás nélkül egyből a szakirányú oktatásban folytathatja, ágazati alapoktatásban nem kell részt venni)

2. munkába állás

3.4. A tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy teljesítménye ellenőrzésének és értékelésének, illetve minősítésének módja Szkr. 14.§ (2) 3.b)

Szkt. 60.§ (1)

A tanuló teljesítményének értékelési elveit és módszereit az Oktatási Program 2.10 pontja tartalmazza.

A szakirányú oktatásban alkalmazott értékelési arányok:

40-54%	elégséges
55-69%	közepes
70-84%	jó
85-100%	jeles

3.5. A szakképző intézmény és a duális képzőhely általi közös értékelés és minősítés szempontjai

Szkr. 223/A.§ (2)

Duális képzésben vesznek részt az alábbi szakmák tanulói:

- Cukrász
- Cukrász szaktechnikus
- Kereskedelmi értékesítő
- Kereskedő és webáruházi technikus
- Logisztikai technikus
- Pincér - vendégtéri szakember
- Szakács
- Szakács szaktechnikus
- Turisztikai technikus
- Vendégtéri szaktechnikus

A duális képzőhelyen elsajátított tananyagrészekről november és március hónapban a tanulónak az iskolában be kell számolnia. A beszámoltatás formája szakmánként eltérő lehet, melyet a III/1 sz. melléklet részletesen tartalmaz. A beszámolóra kapott érdemjegy 200%-os súlyozással szerepel a duális partner által értékelt Szakirányú ismeretek tantárgy érdemjegyei között.

A gyakorlati munkavégzés értékelés során figyelembe kell venni:

- a tanulók felkészültségét;
- megjelenésük, felszereltségük higiéniáját
- a munkavégzés szervezettségét, rendezettségét, tisztaságát;
- a korábban már megismert és gyakorolt technológiai műveletek alkalmazási szintjét;
- az újonnan tanult műveletek elsajátítását;
- a tanuló munkához való hozzáállását;
- a kapott feladat elvégzését, megjelenítését, minőségét.

3.6. A szakmai vizsgához kapcsolódóan szervezett egybefüggő felkészítés rendje

Szkr. 14.§ (2) 3.c)

A szakirányú oktatásban a szakképzési munkaszerződéssel rendelkező tanulók kérésére a szakmai vizsga előtt – szakmai vizsgára való felkészülés céljából – egy alkalommal öt munkanapon át egybefüggő felkészítést szervezünk.

A szakmai vizsgához kapcsolódóan szervezett egybefüggő felkészítés rendje:

- Az iskola által kötelezően biztosított felkészülési lehetőségről az igazgató értesíti a vizsgára jelentkezőket, a tanulók törvényes képviselőjét és a duális képzőhelyet is a szakmai vizsgára jelentkezést (február 15.) követően.
- Az adott tanév február utolsó tanítási napjáig az iskola szakmánként felméri a tanulók jelentkezési szándékát a szakmai vizsgára történő egybefüggő felkészítésre.
- Az igazgató kijelöli a szándéknyilatkozatok figyelembe vételével szakmánként a felkészítés időpontját, helyszínét, a vizsgarész megnevezését, a felkészítést végző oktatót és az egy napra jutó felkészítő foglalkozások számát.
- A felkészítés időpontja a végzős évfolyamok utolsó tanítási napját követő első munkanap és a szakmai projekt vizsgarész közötti időszakra esik. Egybefüggően öt munkanapot foglal magába.
- Az adott tanév március 10. napjáig írásban jelentkeznek a szakmai vizsgára jelentkezést benyújtott tanulók az ötnapos egybefüggő felkészítésre. Az iskola formanyomtatványt ad ki a jelentkezéshez. A jelentkezési lap tartalmazza a felkészítő foglalkozások alapadatait. A jelentkezési lapot a vizsgára készülő és kiskorú tanuló esetén a törvényes képviselő is aláír.
- Az igazgató írásban tájékoztatja a Szakképzési Centrum szakmai és gazdasági vezetését a felkészítő foglalkozások adatairól: szakma, jelentkezők száma, felkészítés időpontja, foglalkozások száma, oktató neve.
- A felkészítés foglalkozásai az oktató foglalkozásokkal lekötött munkaidejébe beszámítanak, azokról az oktató haladási naplót és tanulói jelenléti ívet vezet.

A III. 2. sz. melléklet tartalmazza a jelentkezés módját és a jelentkezési lapot.

3.7. Felnőttképzési jogviszonyban szervezett szakmai oktatás sajátos szabályai

Szkt. 53.§ (4), Szkr. 26.§ (7) és az Fktv. 12.§ (1)

Felnőttképzési jogviszony esetén Felnőttképzési szerződést kötünk tanulóinkkal, melyben a megengedett hiányzás mértéke és az előzetes tudás beszámítása is szabályozásra kerül.

A megengedett hiányzás mértéke: Az igazoltan és igazolatlanul mulasztott foglalkozások száma a tanévre megállapított óraszám 20%-a.

Előzetes tudás beszámítása: a képzésre jelentkező - dokumentummal igazolt - tanulmányainak beszámítását kérheti érettségire felkészítő képzés esetén tananyagegység elsajátítására irányuló képzési rész alól, szakmai képzés esetén tananyagegység elsajátítására irányuló képzési rész alól és/vagy ágazati alapvizsga teljesítése alól; a Szakképző intézmény a képzésben részt vevő személy előzetesen megszerzett tudását beszámíthatja.

III/3. a) és b) sz. melléklet:

- a) Felnőttképzési szerződés minta szakmai oktatáshoz
- b) Felnőttképzési szerződés minta érettségire felkészítő technikai oktatáshoz

4. EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSI PROGRAM

Az Szkr. 102.§ (4) bekezdése alapján

A szakképző intézmény teljeskörű egészségfejlesztéssel kapcsolatos feladatait koordinált, nyomon követhető és mérhető, értékelhető módon kell megtervezni a szakképző intézmény szakmai programjának részét képező egészségfejlesztési program keretében. Az egészségfejlesztési programot az oktatói testület az iskolaegészségügyi szolgálat közreműködésével készíti el.

Az intézményünkbe újonnan felvett diákok az első tanítási napokban ún. „anamnesis” lapot kapnak, melyben a családi és egyéni kórelőzmény pontos feltérképezése történik meg. Ennek kitöltésével a diákok nagyban segítik intézményünk iskolaegészségügyi munkáját. Adataikat az 2011. évi CXII. törvénynek megfelelően tároljuk, intézményváltás esetén pedig továbbítjuk a megjelölt intézménybe.

Az iskolaegészségügyi szolgálat munkatársai (orvos és védőnő) ellenőrzik a diákok kötelező védőoltásainak dokumentációit, szükség esetén pedig pótolják a hiányzó oltásokat.

Intézményünkben minden diák egészségi állapotának megfelelően vesz részt a testnevelés foglalkozásokon, ezért minden évben testnevelési csoportbesoroláson jelentkezők azok a tanulók, akik valamilyen egészségkárosodásban szenvednek (akár belgyógyászati, akár mozgásszervi problémáról legyen szó). Akut súlyos betegség, műtét vagy csonttörés után is kiemelten fontosnak tartjuk, hogy változtassunk a tanulók terhelésén, ezért ilyen esetben leletet, illetve zárójelentést kérünk diákjainktól. Szűrővizsgálatokra két évente kerül sor (10., 12., 14. évfolyamok és a 16. életév betöltésekor). Ez komplett belgyógyászati vizsgálatot jelent a mozgásszervrendszer vizsgálatával és a védőnői szűrések (látás, hallás, testmagasság, testtömeg mérés, vérnyomás) eredményének értékelésével együtt. Esetleges eltérés esetén a tanuló további szakvizsgálatokra szóló beutaló(ka)t kap. A szakrendelésen elvégzett vizsgálatról szóló leletet a diákoknak le kell adniuk intézményünk iskolaorvosi szolgálatánál.

Bizonyos állapotok esetén (pl. túlsúly, valamely krónikus betegség) az érintett diákot több alkalommal kontrollálják az iskolaorvosi szolgálat munkatársai.

Az iskolaegészségügyi szolgálat munkatársai időszakosan alkalmassági vizsgálatot végeznek, illetve megváltozott egészségi állapot miatt (pl. baleset, újonnan felfedezett krónikus betegség esetén) soron kívül ismételt elbírálják a szakmai alkalmasságot.

A képzés megkezdése előtt a turizmus-vendéglátás és kereskedelem ágazaton egészségügyi alkalmassági vizsgálatot végeznek az iskolaorvosi szolgálat munkatársai. Szakmai oktatáson intézményünkben csak érvényes alkalmassági vizsgálattal rendelkező tanuló vehet részt.

Intézményünkben iskolaorvosi rendelő működik, ahol az orvosi rendelés ideje és az iskolavédőnő tanácsadásának pontos időpontja kifüggesztésre került.

A szakképző intézmény mindennapos működésében kiemelt figyelmet fordít a tanuló egészséghez, biztonságához való joga alapján a teljeskörű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatokra, ezeken belül különösen az alábbiakra.

4.1. Az egészséges táplálkozás

Szkr. 102.§ (2) a)

Az intézmény tanulóinak és oktatóinak lehetőségük van a Kőrösy László Középszolai Kollégium menzáján való étkezésre.

Az intézményi büfé:

A magyar lakosság táplálkozásában jelen vannak azok a kockázati tényezők, amelyek hozzájárulnak a táplálkozással összefüggő betegségek kialakulásához. A nemzeti ételmezés- és táplálkozáspolitikai változása hatásos javulást jelenthet a lakosság egészségi állapotában. Elengedhetetlen az egészséges táplálkozásnak megfelelő ételkészítmények bevezetése az intézmény büféjében.

Szakképző intézmény lévén kiemelten fontosnak tartjuk, hogy diákjaink mielőbb megismerkedjenek az egészségtudatos táplálkozás valamennyi aspektusával, egyrészt azért, mert így fokozatosan be tudják építeni azt személyes étrendjükbe, másrészt pedig azért, mert vendéglátás szakos diákjaink számára ez az ismeret a későbbiekben, munkavégzésük alkalmával nagy szolgálatot tehet.

Az iskolabüfé árukínálatának kialakításánál figyelembe vesszük az Országos Gyógyszerészeti és Élelmezés-egészségügyi Intézet (OGYÉI) és a Magyar Dietetikusok Országos Szövetségének (MDOSZ) ajánlását.

1. HÚSOK

AJÁNLÁS: A büfé választékban a sovány húсок különféle szendvicsekben (például baromfi- és sovány sertéshúsból készült natúrszeletként) jelenhetnek meg.

Az alábbi készítmények ajánlhatók a kínálatba:

- Szendvicsek: Sült húsos szendvics (teljes kiőrlésű/korpás/magvas vagy rozsos zsemle/kifli/kenyér, margarin, zöldség, sovány sült hús)
- Sült húsos tortilla (teljes kiőrlésű tortilla, saláta, sovány sült hús)
- Sült húsos hamburger
- Húsos saláták
- Glutén-, tejcukor-, tejfehérjementes változatok, a diétákba illeszthető alapanyagokból.

A népegészségügyi termékadó nem vonatkozik erre a termékkörré.

2. HÚSKÉSZÍTMÉNYEK

AJÁNLÁS: A büfék kínálatában elsősorban sovány húskészítményekre van szükség (pl.: baromfi párizsi, pulykasonka, zalai felvágott, zöldséges felvágott). Felhasználhatók szendvicsekben vagy saláta részeként.

Az alábbi készítmények ajánlhatók a kínálatba:

Szendvicsek:

- Felvágottas szendvics (teljes kiőrlésű/korpás/magvas vagy rozsos zsemle/kifli, kenyér, margarin, zöldség, sovány felvágott)
- Meleg szendvics (teljes kiőrlésű kenyér/kifli, sajt, zöldség, sovány felvágott)
- Pizza (teljes kiőrlésű tészta, sajt, zöldség, sovány felvágott, szósz)
- Saláták
- Glutén-, tejcukor-, tejfehérjementes változatok, a diétákba illeszthető alapanyagokból.

A népegészségügyi termékadó nem vonatkozik erre a termékkörré.

3. BELSŐSÉGEK, BELSŐSÉGKÉSZÍTMÉNYEK

AJÁNLÁS: A belsőségek önállóan nem jelennek meg a büfékínálatban, csak készítményként. Felhasználhatók szendvicsek készítéséhez.

Az alábbi készítmények ajánlhatók a kínálatba:

- Májkrémes szendvics (teljes kiőrlésű/korpás zsemle, baromfi májkrém, zöldség, esetleg mustárral)
- Kenőmájjas meleg szendvics (teljes kiőrlésű/korpás zsemle, kenőmájjas, sajt, mustár)
- Glutén-, tejcukormentes változatok, a diétákba illeszthető alapanyagokból.

A népegészségügyi termékadó nem vonatkozik erre a termékkörré.

4. HALAK, HALKONZERVEK BELSŐSÉGEK, BELSŐSÉGKÉSZÍTMÉNYEK

AJÁNLÁS: Kedvező élettani hatása miatt hetente legalább egyszer javasolt halat fogyasztani. Halkonzervekből halas szendvics, saláta, hamburger készíthető, igény szerint.

Az alábbi készítmények ajánlhatók a kínálatba:

- Halas szendvics (teljes kiőrlésű/korpás zsemle, halkrém konzerv halból, citromlével, margarinnal, zöldség)
- Halas saláta
- Zöldséges halfasírtos hamburger
- Glutén-, tejcukormentes változatok, a diétákba illeszthető alapanyagokból.

A népegészségügyi termékadó nem vonatkozik erre a termékkörré.

5. TEJ, KEFIR, JOGHURT

AJÁNLÁS: A tejnek, tejtermékeknek a gyermekek táplálkozásában kiemelt jelentősége van, ezért állandóan jelen kell lenniük a büfékínálatban. Nem elég, ha a gyerekek tudják, hogy a tej, tejes italok és tejtermékek fontosak a szervezetük számára, hanem meg is kell találniuk ezeket a termékeket a büfében.

Az alábbi készítmények ajánlhatók a kínálatba:

- Tej (2 dl-es, iskolatej formában, vagy adagolva)
- Tej alapú turmixital (ízesített, illetve gyümölcsös)
- Joghurt (gyümölcsös, müzlis, natúr)

- Joghurtital (poharas vagy adagolva) 50% feletti tejhányaddal
- Kefir
- Tejtermék desszertek (joghurthab, puding)
- Glutén-, tejcukormentes változatok, a diétákba illeszthető alapanyagokból.

A népegészségügyi termékadó nem vonatkozik erre a termékkörré.

6. SAJT, TÚRÓ

AJÁNLÁS: Nagyon fontos, hogy a sajt és túró, mint tejtermékek, rendszeresen megtalálhatók legyenek a büfé kínálatában. A szeletelhető kemény, illetve félkemény sajtok szendvicsek részeként, a kockasajt szintén szendvicsekben vagy önállóan, darabonként árusítható. Natúr és ízesített sajtokkal bővíthető a választék. A sajt- illetve túrókrémek elsősorban szendvicsek elkészítéséhez használhatók fel, de önállóan, 1 adagos formában is árusíthatók. Mindkettőből többféle ízesítés létezik és jön szóba az iskolai büfé kínálatában (natúr, zöldfűszeres, snidlinges, tavaszi túró, körített túró, stb.).

Az alábbi készítmények ajánlhatók a kínálatba:

- Sajtos szendvics (teljes kiőrlésű/korpás zsemle, rozsos zsemle, margarin, zöldség, szeletelt sajt vagy kockasajt)
- Túrókrémes szendvics (korpás zsemle, tavaszi vagy körített túró, zöldség)
- Túrókrém, sajtkrém (kis adagokban)
- Tejtermék desszertek (krémtúró)
- Glutén-, tejcukormentes változatok, a diétákba illeszthető alapanyagokból.

A népegészségügyi termékadó nem vonatkozik erre a termékkörré.

7. MARGARIN, VAJ, VAJKRÉM

AJÁNLÁS: Szendvicsek elkészítéséhez kerül felhasználásra.

Glutén-, tejcukormentes változatok, a diétákba illeszthető termékekben.

A népegészségügyi termékadó nem vonatkozik erre a termékkörré.

8. MÉZ, CUKOR

AJÁNLÁS: Cukor és méz a helyben készült italok édesítésére használható. A hozzáadott cukor-tartalom minél kevesebb legyen a helyben készített termékekben (ha korábban 2 teáskanál cukor volt egy pohár teában, akkor ezentúl 1 teáskanál legyen, de 2 dl italba maximum 2 közepes kiskanál cukor javasolható).

Glutén-, tejcukormentes változatok, a diétákba illeszthető termékekben.

A népegészségügyi termékadó nem vonatkozik erre a termékkörré.

9. GABONAPELYHEK, MÜZLI, ÉS GABONAKÉSZÍTMÉNYEK

AJÁNLÁS: A változatos táplálkozás érdekében gabonafélékből is naponta többfélét javasolt fogyasztani, ezekből legalább az egyiknek teljeskiőrlésűnek javasolt lennie! A gabonapelyhek, müzlik jó alternatívák lehetnek erre. Fontos, hogy az alacsonyabb cukortartalommal rendelkezőt válasszuk.

Az alábbi készítmények ajánlhatók a kínálatba:

- Müzli-szeletek
- Teljes értékű gabonát tartalmazó kekszfélék, puffasztott gabonaszzeletek, extrudált kenyerek
- Gabonapelyhek natúr- vagy gyümölcsjoghurttal (3 dl-s műanyag dobozban, evőeszközzel)
- Natúr (nem édesített) müzli, natúr- vagy gyümölcsjoghurttal (3 dl-s műanyag dobozban, evőeszközzel)
- Glutén-, tejcukor-, tejfehérjementes változatok, a diétákba illeszthető alapanyagokból.

Nem árusítható, a népegészségügyi termékadó hatálya alá tartozó készítmények a termékcsoporton belül:

- Előre csomagolt, hozzáadott cukrot tartalmazó kekszek, nápolyik, ostyák, amelyek összecsukortartalma 25 g feletti 100 g termékben.
- Előre csomagolt, 1 g/100 g só feletti gabonából sütéssel, extrudálással, vagy pörköléssel készült termék, kivéve a kenyeret és a Magyar Élelmiszerkönyv szerinti, legfeljebb 2 g só/100 g sótartalmú sütőipari terméket, pl.: sós puffancs, sós kekszek, ízesített sós pálcák, sós perecek.

10. KENYÉRFÉLÉK, PÉKSÜTEMÉNYEK

AJÁNLÁS: A kenyérből, zsemlekből, illetve kiflik választékából elsősorban a teljes kiőrlésűek kerülhetnek a büfé polcaira. A péksütemények közül a nagy só- és zsiradék tartalmúak, illetve hozzáadott cukorban gazdag termékek helyett a túrós, diós, mákos változatok legyenek jelen a napi választékban. A cukrozott pékáru kínálata kerülendő!

Az alábbi készítmények ajánlhatók a kínálatba:

- Szendvicsekbe: teljes kiőrlésű/korpás/magvas vagy rozsos zsemle/kifli
- Túrós pogácsa, túrósbatyu (50%-ban teljes kiőrlésű lisztből, amennyiben só-, cukortartalma megfelel az előírásoknak)
- Sajtos, magvas pogácsa
- Glutén-, tejcukor-, tejfehérjementes változatok, a diétákba illeszthető alapanyagokból.

Nem árusítható, a népegészségügyi termékadó hatálya alá tartozó készítmények a termékcsoporton belül:

- Előre csomagolt, hozzáadott cukrot tartalmazó termékek: egyes cukrászsütemények, egyes pékáruk, amelyek összcukortartalma 25 g feletti 100 g termékben pl.: diós ízesítésű kalács, előre csomagolt csokis kakaós csiga.
- Előre csomagolt, gabonából sütéssel, extrudálással, vagy pörköléssel készült termékek, amelyek sótartalma 1 g feletti 100 g termékben. Kivételt képeznek a kenyerek és a Magyar Élelmiszerkönyv szerinti, legfeljebb 2 g só/100 g sótartalmú sütőipari termékek, pl.: sós pogácsa, sós croissant.

11. BURGONYA

Az alábbi készítmények ajánlhatók a kínálatba:

- Alacsony zsír- és sótartalommal készült saláták, pl.: tojásos vagy húsos, vagy halas- zöldséges burgonyasaláta
- Kevés zsiradék és só hozzáadásával készült hasábburgonya
- Glutén-, tejcukor-, tejfehérjementes változatok, a diétákba illeszthető alapanyagokból.

Nem árusítható, a népegészségügyi termékadó hatálya alá tartozó készítmények a termékcsoporton belül:

Előre csomagolt burgonya felhasználásával készült, sült, ízesített és azonnali fogyasztásra alkalmas termékek, ha sótartalmuk meghaladja az 1 g só/100 g mennyiséget, pl.: egyes chipsek.

12. ZÖLDSÉGFÉLÉK

AJÁNLÁS: A zöldségfélék rendszeres és bőséges fogyasztásának szív- és érrendszeri, valamint daganatos betegségeket megelőző hatását számos nemzetközi vizsgálat igazolta. A zöldségfélék kínálata elválaszthatatlan része az iskolai büfének. Nyersen, tisztítva kínálhatók, vagy szendvicsek, saláták összeállításához javasoltak. Minden szendvics tartalmazzon zöldséget is. Felhasználhatók saláták alapanyagaként is. A salátaönteteknek két alaptípusa jöhet szóba: natúr, vagy ízesített joghurtos/kefíres; és ecetes-olívaolajos).

Az alábbi készítmények ajánlhatók a kínálatba:

- Joghurtos kukoricasaláta reszelt sajttal
- Vegyes saláta hamis majonézzel
- Görög saláta (vagy ehhez hasonló jellegű saláta, olíva olajos, ecetes öntettel)
- Saláta-mix (idény szerint kapható friss, aprított zöldségkeverék öntettel vagy anélkül, esetleg olajos magvakkal, sajttal, túróval, sonkával dúsítva)
- Glutén-, tejcukor-, tejfehérjementes változatok, a diétákba illeszthető alapanyagokból.

A népegészségügyi termékadó nem vonatkozik erre a termékkörre.

13. GYÜMÖLCSÖK

AJÁNLÁS: A gyümölcsök rendszeres és bőséges fogyasztása a zöldség-és főzelékfélékhez hasonlóan betegségmegelőző hatású, ezért a gyümölcsök nélkülözhetetlen részei az egészséges táplálkozásnak, valamint az iskolai büfé-kínálatnak is.

Az alábbi készítmények ajánlhatók a kínálatba:

- Friss gyümölcsök, az évszaknak megfelelően
- Friss gyümölcsökből készült saláta az évszaknak megfelelően

A népegészségügyi termékadó nem vonatkozik erre a termékkörre.

14. TOJÁS

Az alábbi készítmények ajánlhatók a kínálatba:

- Tojás keményre főzve salátához alapanyagként
- Tojás szeletelve szendvicsek készítéséhez
- Tojás szendvicskrém formájában
- Glutén-, tejcukor-, tejfehérjementes változatok, a diétákba illeszthető alapanyagokból.

A népegészségügyi termékadó nem vonatkozik erre a termékkörre.

15. OLAJOS MAGVAK

AJÁNLÁS: Az olajos magvak zsírsavösszetétele az egészségre nézve kedvező hatású lehet, azonban energiatartalmuk magas, így fogyasztásuk csak kis mennyiségekben javasolt. Felhasználható kis csomagolásban: tisztított natúr napraforgómag, tökmag, mandula, dió, „diák csemege”.

Az alábbi készítmények ajánlhatók a kínálatba:

- Natúr olajos magvak
- Natúr olajos magkrémes kenyerek alkalmanként kínálva
- Glutén-, tejcukor-, tejfehérjementes változatok, a diétákba illeszthető alapanyagokból.

Nem árusítható, a népegészségügyi termékadó hatálya alá tartozó készítmények a termékcsoporton belül:

Azon előrecsomagolt termékek, melyek sótartalma ≥ 1 g/100 g a termékben. Pl.: egyes térszabundás olajos magvak, egyes sózott olajos magvak.

16. LEKVÁR

Az alábbi készítmények ajánlhatók a kínálatba:

- Lekváros kenyér (teljes kiőrlésű kenyér, extradzsem, különleges minőségű lekvár)
- Glutén-, tejcukor-, tejfehérjementes változatok, a diétákba illeszthető alapanyagokból.

Nem árusítható, a népegészségügyi termékadó hatálya alá tartozó készítmények a termékcsoporton belül:

Előrecsomagolt terméként forgalomba hozott dzsem, gyümölcskocsonya, gyümölcslé, püré és krém, amely hozzáadott cukrot tartalmaz és cukortartalma meghaladja a 35 g cukor/100 g mennyiséget, a Magyar Élelmiszertankönyv szerinti extradzsem, extrazselé, marmelád és különleges minőségű lekvárok kivételével.

AZ AJÁNLÁSBA NEM ILLESZKEDŐ, DE ÁRUSÍTHATÓ TERMÉKEK:

Mindennapos kínálatban lekváros kenyér.

17. ROSTOS ÜDÍTŐK

AJÁNLÁS: A folyadék pótlására a víz a legalkalmasabb. Változatosságként alkalmanként fogyasztható 100%-os gyümölcslé vagy zöldséglé.

Az alábbi készítmények ajánlhatók a kínálatba:

- 100%-os gyümölcslé
- 100%-os zöldséglé
- Glutén-, tejcukor-, tejfehérjementes változatok, a diétákba illeszthető alapanyagokból.

Nem árusítható, a népegészségügyi termékadó hatálya alá tartozó készítmények a termékcsoporton belül:

- Előrecsomagolt terméként forgalomba hozott, hozzáadott cukrot tartalmazó és 8 g cukor/100 milliliter mennyiséget meghaladó összcukortartalmú gyümölcs-, és zöldséglé (cukor vagy más édesítősanyag hozzáadásával is), a legalább 25% gyümölcs-, illetve zöldséganyagot tartalmazó nektárok, gyümölcslevek és zöldséglevek kivételével.

18. EGYÉB ITALOK

AJÁNLÁS: A szénsavas-, és szénsavmentes ásványvizeknek mindenképpen helye van az egészséges iskolabüfé kínálatában. Koffeintartalmú („energia-italok”, kávé) és alkoholtartalmú italok nem tartoznak az iskolabüfé kínálatába, kivéve a természetes koffeintartalmú kakaós és csokoládéitalokat, teákat.

Az alábbi készítmények ajánlhatók a kínálatba:

- Víz: 0,5- illetve 0,33 literes kiszerelésben ajánlott
- Szénsavas-, és szénsavmentes ásványvizek
- Glutén-, tejcukor-, tejfehérjementes változatok, a diétákba illeszthető alapanyagokból.

Nem árusítható, a népegészségügyi termékadó hatálya alá tartozó készítmények a termékcsoporton belül:

Előre csomagolt cukrozott üdítők (amennyiben összcukortartalmuk ≥ 8 g/100 g) Pl.: cola, gyömbér, tonik stb.

Az OGYÉI javaslatai között NEM szereplő, nemzeti termékadó (NETA) hatálya alá tartozó termékek, amelyek korlátozottan vagy egyáltalán nem árusíthatók iskolabüfében:

1. CSOKOLÁDÉ ÉS KAKAÓTARTALMÚ MÁS ÉLELMISZER KÉSZÍTMÉNY, PRALINÉ

- előrecsomagolt, csokoládé- és kakaótartalmú élelmiszerkészítmények és pralinék, amelyek hozzáadott cukrot tartalmaznak
- összcukortartalmuk meghaladja a 40 g cukor/100 g mennyiséget
- és kakaótartalmuk 40 g/100 g-nál alacsonyabb.

Kivétel: a legalább 50%-ban tejalapanyag felhasználásával készült termékek Ezek a termékek csak kis kiszerezésben vagy csak heti egy-két nap árusítva javasoltak!

2. FAGYLALT, MÁSHETŐ JÉGKRÉM

- előrecsomagolt termékként forgalomba hozott, hozzáadott cukrot tartalmazó fagyaltok és más jégkrémek, amelyek össz cukortartalma meghaladja a 25 g cukor/100 g mennyiséget.

Kivétel: azon termékek, amelyek legalább 20 g méz/100 g mennyiséget tartalmaznak (feltéve, hogy cukortartalmuk nem haladja meg a 40 g cukor/100 g mennyiséget). Ezek a termékek csak kis kiszerezésben vagy csak heti egy-két nap árusítva javasoltak!

3. CUKORÁRU, BELEÉRTVE A KAKAÓTARTALOM NÉLKÜLI FEHÉRCOKOLÁDÉT IS

- előrecsomagolt termékként forgalomba hozott, hozzáadott cukrot tartalmazó cukorárak (beleértve a kakaótartalom nélküli fehér csokoládét is), amelyek össz cukortartalma meghaladja a 25 g cukor/100 g mennyiséget.

Kivétel: azon termékek, amelyek legalább 20 g méz/100 g mennyiséget tartalmaznak (feltéve, hogy cukortartalmuk nem haladja meg a 40 g cukor/100 g mennyiséget). Ezek a termékek csak kis kiszerezésben vagy csak heti egy-két nap árusítva javasoltak!

4. ENERGIÁITALOK

Minden energiáitalra vonatkozik a népegészségügyi termékadó, így egyik sem árusítható az iskolai büfékben, automatákban.

4.2. A mindennapos testnevelés, testmozgás biztosítása

Szkr. 102.§ (2) b)

Lásd: 2.13 A mindennapos testnevelés megvalósításának módja c. fejezet

4.3. A testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése

Szkr. 102.§ (2) c)

Az egészségfejlesztés célja: a lakosság széles rétegeinek az egészséget megőrző magatartásának kedvező irányú befolyásolása. Az oktatási intézmények kulcsfontosságú szerepet töltenek be az egészséges életmód kialakításában és az egészségvédelemben.

Az oktatást-nevelést, szakképzést folytató intézményeket a lelki egészségvédelemmel foglalkozó szakirodalom "nagy hatású mentálhigiénés intézményekként" tartja számon. Ezen intézményekben egyre növekvő tartalmú időt töltenek a tanulók. A tanulás kitolódott, a társadalomban kívánt szerepek betöltéséhez szükséges ismeretek mennyisége megsokszorozódott, a tanulók leterheltsége megnőtt.

A mentálhigiénés tevékenység legfontosabb feladata a megelőzés:

- Elsődleges megelőzés: azoknak a tényezőknek a megszüntetése, amelyek egészségvesztést (betegséget, viselkedési zavart) okoznak.
- Másodlagos megelőzés: zavarok korai felismerése, kezelése.
- Harmadlagos megelőzés: betegségek okozta károsodások megszüntetése (rehabilitáció - gondozás)

Intézményünk legfontosabb területe a primer prevenció:

- elősegíteni az érzelmi fejlődést,
- elősegíteni a testi-lelki és szociális kibontakozást,
- fenntartani egy teherbíró, küzdő személyiséget,
- önmagával, környezetével harmonikus egyensúly fenntartása,
- szocializációs zavarok felismerése,
- beilleszkedés elősegítése,
- helyes életvezetési szokások kialakítása,
- jellemfejlesztés.

Az ifjúkori válság okai:

- családi konfliktusok,
- tanulási sikertelenségek,
- társas kapcsolatok kudarcai,
- elkeseredettség – depresszió.

Szociális rétegződés szempontjából a serdülők két polárisan ellentétes csoportjával kell számolni:

- átlagos helyzetű tanulók (magas-magasabb képzettségen, jobb anyagi körülmények között élő tanuló),
- hátrányos helyzetű tanuló (alacsonyabb iskolázottságú, kis jövedelmű, szétesett családok gyermekei).

Az ifjúkori válság lefolyása gyakorta a szociális réteghelyzet függvénye. A hátrányos helyzetű diákok nagy része segítség hiányában diszszociális, majd antiszociális irányba sodródik, deviáns identitása fokozatosan megszilárdul.

A serdülő magatartási zavarai mellett megtalálhatjuk a személyiség beszűkülését, sérelmes élményekhez való visszatérést, magányosság érzését, saját hibáinak túlértékelését. A gyermek passzív, visszahúzó, örömtelen, önértékelése alacsony. Az egyén későbbi életének specifikus eseményei fokozatosan vezetnek az italozáshoz, drogfogyasztáshoz, dohányzáshoz.

Intézmény feladata a problémák megoldásában:

- elősegíteni a tanulót a hatékonyabb működéshez, örömtelibb élethez,
- szociális szükségletek kielégítése (oktató - diák - szülő kapcsolat),
- mindennapi feladatok sikeres ellátásának segítése,
- konfliktusok, életvezetési problémák megoldásának segítése,
- érzelmi zavarok, lelki sérülések kialakulásának elhárítása,
- elősegíteni a tanulót problémái megoldására, alternatívák felismerése.

Fontos az intézmény kapcsolattartása az alábbiakkal:

- KEM Pedagógiai Szakszolgálat Esztergomi Tagintézménye
- Esztergomi Járási Hivatal Gyámügyi Osztálya
- Egyház
- Rendőrség
- HÍD Szociális, Család-és Gyermekjóléti Központ
- Esztergomi Tankerületi Központ
- Iskola-egészségügyi szolgálat
- Iskolafogászati szakszolgálat
- NNK

Személyiségfejlesztő módszerek:

- jutalmazás-büntetés (reális énkép kialakulását és a tanulás megerősítését szolgálja),
- közösségi helyzet (az önértékelés viszonyítási alapját, a normaismeretet, az ideális énképet alakítják ki és szabályozzák),
- követelés (feladatokban realizálódik),
- meggyőzés (szemléletformálás),
- alternatív feladatok,
- példamutatás,
- egyéni, csoportos foglalkozások.

Az intézmény által az osztályfőnöki és természetismeret órák keretében tartott foglalkozások témái:

- önismeret,
- bűnmegelőzés,
- alkohol, energiatalok, kávé, cigaretta,
- drogfogyasztás,
- egészséges életmód,
- balesetvédelem, elsősegélynyújtás,
- betegség, betegségmegelőzés, betegápolás,

- nemi úton terjedő betegségek,
- szexuális élet,
- abortusz,
- serdülőkor problémái,
- szív- és érrendszeri-, valamint daganatos betegségek megelőzése,
- zaklatás, bántalmazás megelőzése (online térben zajlóé is).

Egészségnevelési módszerek:

- védőnő, háziorvos, iskolaorvos,
- az intézményi környezet szebbé tétele (plakátok, faliújság, versenyszellem erősítése),
- tájékoztató fórumok (szülői értekezletek, szakmai tanácskozások, tréningek),
- kirándulások, túrák,
- sportrendezvények,
- az iskolaegészségügyi szolgálat munkatárai a szűrővizsgálatokhoz kapcsoltan a 10. és 12. osztályokban rövid rákprevenciós kiscsoportos foglalkozásokat is tart, here-és emlő önvizsgálatának oktatására.

A turizmus-vendéglátás ágazat szakmaiban, a szakmai gyakorlat ideje alatt, a fiatalok hamarabb találkozhatnak a drogokkal, mint bármely más képzésben. Ezért nagyon fontos, hogy a diákok minél teljesebb körű ismereteket szerezzenek a drogozás veszélyeiről. Ezt a célt szolgálja az osztályfőnöki órákon végzett felvilágosító munka, a természetismeret óra anyagába beépített ismeretanyag, mely a tantárgyhoz kapcsolódva kisebb-nagyobb mértékben foglalkozik a drogkérdéssel.

Különösen fontosnak tarjuk az oktatói testület bevonását a drogprevencióba, mivel a probléma lényege a bizalmon alapuló, őszinte, kölcsönös kommunikáció, elengedhetetlen, hogy a tanulók partnerként ismerjék el oktatóinkat.

A drogprevenció célja:

- a tanulók egészségmegőrző szokásainak alakítása,
- káros szenvedélyektől mentes életmód értékeit tükröző életvitel kialakítása.

Az oktatási intézmény oktatóinak feladatai:

- az egészséges életmóddal kapcsolatos információk megosztása,
- a környezetvédelmi oktatás,
- ifjúságvédelmi faliújság bővítése. (dohányzás, alkohol, drog, AIDS),
- kulturált szabadidős, elfoglaltság szervezése, megvalósításának támogatása.

A diákok feladatai:

- kulturált szabadidős elfoglaltságokban való részvétel,
- vetélkedők, versenyek (szervezés, részvétel),
- diáknapi (szervezés, lebonyolítás, részvétel, közös főzés),
- természetjáró programok (szervezése, részvétel).

1. A jelenlegi helyzet	2. A vágyott állapot
Dohányzás az illemhelyen Drogfogyasztó tanulók Visszajelzés az alkoholfogyasztásról Problémák a tanulásban (tükrözik az általunk végzett felmérések)	Dohányzásmentes illemhely A drog és az alkohol elutasítás Legyen jó hangulatod drog és alkohol nélkül Felzárkóztatás a tanulásban
3. Megteendő lépések	4. Források
Az oktatók és diákok korábban felsorolt feladatai Elsődleges prevenció Interaktív módszerek Közösségépítés Szülők bevonása	Humán emberi erőforrások Továbbképzések DÖK pénztára, szakképzési támogatás, pályázati úton nyert támogatás Szociális ösztöndíj
5. Legyőzendő akadályok	6. Feladatok
Paradigmák (írott és íratlan szabályozó rendszerek összessége) Pénzhiány	Paradigmaváltás a szülőknél és a pedagógusoknál A foglalkozás megtartása valamennyi osztályban.
7. Megvalósítás konkrét lehetőségei	
<p>Megelőzés: megakadályozni a probléma jelentkezését.</p> <p>Célunk: A megkezdett munkánk folytatása a felsőbb évfolyamokon. A belépő 9. évfolyamok bevonása. További egészségnapok, kirándulások és sportprogramok szervezése. Tanulók aktivizálása a programok szervezésére és a részvételre. Versenyeken való részvétel. A diákönkormányzattal való további együttműködés biztosítása. Munkánk hatékonyságának biztosítása és az eddigi eredmények megőrzése, továbbfejlesztése.</p>	

Dohányzás: intézményünk teljes területén tilos a dohányzás.

Fontosnak tartjuk, hogy diákjaink tisztában legyenek az aktív és passzív dohányzás súlyosan egészségkárosító hatásaival. Igyekszünk tanórai keretek között (osztályfőnöki- és természetismeret órák) csoportos megbeszélések, kiselőadások formájában, valamint az iskola-egészségügyi szolgálat munkatársai segítségével (iskolaorvos, védőnő) felhívni a figyelmüket a dohányzás okozta egészségkárosodás veszélyeire.

Alkohol, energiaital: napjainkban egyre növekvő tendencia a fiatalok körében növekvő alkohol- és energiaital fogyasztás. Intézményünk teljes területén tilos az alkoholfogyasztás, büfénk kínálatában pedig nem szerepel energiaital. A diákok azonban nagy számban hoznak magukkal különböző energiaital fajtákat, így ennek veszélyeire is fel kell hívni a figyelmüket. Tudatosítjuk bennük (órai foglalkozások keretein belül, valamint az iskola egészségügyi szolgálat munkatársai által), hogy az energiaitalok és az alkohol fogyasztása milyen károsan befolyásolja fejlődő szervezetük egészségét, milyen könnyen válik szenvedélybetegséggé és alakít ki függőséget, rombolva nemcsak egészségüket, de családi- és társas kapcsolataikat is.

Cselekvési terv

Értékelés: a programok tervezése, a tevékenységek folyamatosságának, egymásra épülésnek biztosítása érdekében hasznosnak tartjuk olyan szempontok, eljárások megismertetését, amelyek alkalmazása segítheti az intézményi munka sikerességét.

Újabb célkitűzés: az értékelés eredményeit és az új információkat és tapasztalatokat is figyelembe vevő módosított célkitűzés, valamint végrehajtási terv elkészítését jelenti.

Az újabb célkitűzést egy ismételt állapotfelméréssel kezdjük. Ez egyrészt méri az eddig sikeresen megtartott programok hatékonyságát, másrészt valós kiindulási alapot jelent az újabb célmeghatározáshoz.

Belső értékelés: a minőségfejlesztési eljárásokból az ún. PDCA ciklust lehet adaptálni az intézményünkben folyó egészségfejlesztési feladatok értékelésére. Ez egyike azoknak az eljárásoknak, amellyel biztosítható az elvégzett munkafolyamatok értékelése, és ez által a fejlődés, illetve az egyes hiányosságok nyomon követésére is mód nyílik. Cél a jól bevált eszközök, módszerek, programok fenntartása, a kevésbé beváltak javítása, esetleg elhagyása, illetve az igények figyelembevételével újabbak beépítése, indítása.

A PDCA ciklus szakaszai: Tervezz! Csináld! Ellenőrizd! Értékelj! Cselekedj!

A folyamat értékelése során olyan kérdésekre kapunk választ - miközben még a végrehajtás szakaszában vagyunk -, hogy hogyan fogadják a diákok a programot vagy egy nem kötelező eseményen hányan vettek részt.

Már egy programszakasz (félév, egy év) lezárulása után vizsgálható az, hogy például az év eleji szinthez képest többet tudnak-e a diákok az egészséges táplálkozásról (egyszerű teszt módszerrel vizsgálva), többet mozognak-e szabadidejükben. Az eredmény értékelése mindig feltételezi azt, hogy ismerjük a „kiinduló állapotot”, egy-egy programelem hatását, eredményét ehhez viszonyítjuk.

Annak érdekében, hogy meg tudjuk állapítani, mi változott intézményi szinten az említett stratégiaalkotási folyamat és a cselekvési terv megvalósítása révén, egy év elteltével ismételt elvégezzük a folyamat elején végzett önértékelést. Ha jól dolgoztunk, akkor kedvező változások fognak beállni a konkrét terület megítélésében, de nemcsak ott, hanem egyéb területeken is, hiszen egy jól irányított, szervezett és a részvételt biztosító, sokszínű Egészségnevelési program az intézmény légkörét is pozitívan befolyásolja, és általában javítja az egészségfejlesztés esélyeit.

Az értékelés eredményeit, az új információkat és tapasztalatokat figyelembe véve alkalmazunk különböző módosításokat.

4.4. A bántalmazás és iskolai erőszak megelőzése

Szkr. 102.§ (2) d)

Az iskolán belüli bántalmazás, zaklatás (bullying) egy rendszeresen ismétlődő cselekvés, melynek célja a megaláztatás, és az, hogy akár lelki, akár fizikai fájdalmat okozzanak a másoknak.

Az erőviszonyok általában nem kiegyenlítettek. Fontos hangsúlyozni a bántalmazás folyamat jellegét is, ami hozzájárul ahhoz, hogy a szerepek állandósuljanak. Típusai: verbális-, fizikai-, internetes zaklatás, kiközösítés.

A bullying célja a bántalmazó részéről a magasabb szociális státusz megszerzése, ezért fontos számára, hogy hogyan ítélik meg a többiek viselkedését.

A zaklatás áldozataiban létezhet néhány külsőből adódó rizikófaktor (például szemüveggesség, túlsúly), de fontosabbak a személyiségük működésének jellegzetességei: alacsonyabb önértékelés, a magabiztosság hiánya, amiket minden „piszkálás” tovább ronthat. Nehezen tudják megvédeni magukat, és ha a zaklatás stabilizálódik, akkor tartós tehetetlenségérzést és magas állapotszorongást élhetnek át.

Prevenációs tevékenységek: a figyelemfelhívás, azaz a diákok legyenek tisztában a jelenség lehetséges következményeivel, felismerjék a jeleit és tudják azt is, kihez fordulhatnak segítségért bizalommal, akár a saját érdekükben, akár más tanuló miatt.

- Első körben a bejövő 9. évfolyamosok szülői értekezletén történik a tájékoztatás az iskolán belüli bántalmazás jelenségéhez, kezeléséhez kapcsolódóan.
- A képzés, tanév során az osztályfőnöki órákon, közismereti, szakmai tantárgyi foglalkozásokon a tanulók folyamatos érzékenyítése, a bullying jelenségével kapcsolatos zéró tolerancia ismertetése.
- Az ESZC szociális és intézményi szakreferense közreműködésével, kiemelten a bejövő 9. évfolyamosoknál, és a tanév során az osztályfőnök jelzése alapján, iskolán belüli bántalmazást felmérő online kérdőív segítségével prevenációs és intervenciós célú problémakezelés.
- Cyberbullying előfordulása során külön eljárásban vizsgáljuk az adatvédelmi incidensek kockázatát. Az eljárás során minden érintettet érzékenyítünk az adatvédelmi vétség tartalmáról, következményeiről, elkerülésének lehetőségeiről a GDPR és az ESZC Adatvédelmi és Adatkezelési Szabályzata alapján.

Az iskolai támogató léggör megteremtésének módjai:

- Osztályfőnökök felkészítése, érzékenyítése: segédanyagok használata az osztályfőnöki foglalkozásokon (kérdőívek, prevenciós tájékoztató anyagok és videók együttes feldolgozása).
- Közismereti és szakmai tárgyú foglalkozásokon is előtérbe kerül a segítségkérés fontossága, a másokra figyelés és segítségnyújtás alapvető emberi kötelesség.
- Amennyiben egy diák segítséget kér a bajba jutott társa érdekében, jelzést tesz októnak/osztályfőnöknek/igazgatónak/iskolatitkárnak stb., akkor a bajba jutott társa érdekében tett emberséges magatartásáért jutalmazásul osztályfőnöki dicséretet kap, s ha beleegyezését adja, akkor a DÖK közzé teszi az iskolai weboldalon.
- Prevenciós foglalkozások keretében, az iskolai szociális segítők közreműködésével, a „külső szemlélő diákok” érzékenyítése, ismeret átadása a megoldásokkal kapcsolatban.
- Az iskola weboldalán elérhető prevenciós tájékoztatók, kapcsolatfelvételi lehetőségek.
- Iskolán belüli belső jelzőrendszer kialakítása a bullying észlelése kapcsán.
- DÖK bevonása, kortárs segítők bevonása az észlelés, kezelés, megoldások szintjén.
- Az iskolai védőnővel, iskolaorvossal együttműködés, ha bántalmazás jeleit észlelik a szűrővizsgálatok során; s ha belső jelzés érkezik, hogy bántalmaztak valakit az iskolában, akkor csak nekik van jogosultságuk megnézni a bántalmazott sérüléseit a testen, ha a tanuló nem együttműködő az észlelő tanárral/oktatóval.
- Az iskolai zaklatás, bántalmazás kivizsgálása, kezelése az ESZC szociális és intézményi szakreferense irányításával, a „reszoratív sérelemkezelés” módszerével történik. Ha a bántalmazó/terhelt diák segítségre szorul, akkor ő is támogatást kap, nem lehet viktimizálni. Cél, hogy minden érintett fél nyertesén kerüljön ki a helyzetből, s helyreálljon a bántalmazást megelőző állapot, vagy annál is kedvezőbb állapot.
- Szülői értekezleteken a szülők bevonása, a prevenciót szolgáló teendők megbeszélése.
- Az iskola részéről maximális támogatásra van szükség, minden jelzést komolyan kell venni, meg kell vizsgálni.

Intézményünkben kiemelt figyelmet fordítunk arra is, hogy tanulóink iskolai jól léte megfelelően alakuljon, mentális egészsége, problémakezelése, megküzdési stratégiája erősödjön intézményi szocializációjuk során.

A problémakezelés megvalósításban segít az Iskolai Biztonságért Program (I/2. sz. melléklet), a konkrét gyakorlati útmutatást a kapcsolódó Eljárásrend tartalmazza (IV/1. sz. melléklet).

4.5. A balesetmegelőzés és elsősegélynyújtás

Szkr. 102.§ (2) e)

Tanulóinktól elvárjuk, hogy lehetőségeikhez mérten legyenek tisztában a balesetmegelőzés, balesetvédelem és kölcsönös segítségnyújtás legfőbb elveivel, fontosságával.

Statisztikák szerint hazánkban és világszerte is ezrével fordulnak elő évente kisebb-nagyobb sérüléssel járó (nem közúti) balesetek, melyeknek egy része halállal végződik, pedig bizonyos fokú balesetmegelőzési vagy elsősegélynyújtási ismerettel megelőzhető lett volna (pl. rohamok, hirtelen szívmegállás, félrenyelés, fulladás). Célunk, hogy diákjaink rendelkezzenek azokkal az alapvető ismeretekkel, melyekkel akut esetben segítséget tudnak nyújtani, míg a szakszerű segítség helyszínre nem ér.

Szakképző intézmény lévén számunkra kiemelten fontos, hogy diákjaink részesüljenek megfelelő balesetmegelőzési és elsősegélynyújtási ismeretekben, melyeket intézményünk oktatói, valamint az iskola-egészségügyi szolgálat munkatársai (iskolaorvos, védőnő) végeznek. Diákjaink ugyanis képzési idejük alatt sok időt töltenek intézményünk tankonyhájában, tanműhelyeiben, pincérekabinetjében, ahol kiemelten fontos szem előtt tartani saját maguk és mások biztonságát.

Intézményünk oktatói részt vesznek elsősegélynyújtó előadáson, melyet az iskolaegészségügyi szolgálat munkatársai (iskolaorvos és védőnő) szerveznek. Intézményünk iskola-egészségügyi szolgálata rendelkezik az újraélesztésben kiemelt fontossággal bíró defibrillátorral, melynek használatát oktatóink számára is bemutatták.

4.6. A személyi higiéné

Szkr. 102.§ (2) f)

Alapvető fontosságúnak tartjuk, a személyi higiéné legfontosabb ismérveinek megismertetését a diákokkal osztályfőnöki és természetismeret órák keretein belül, valamint az iskola-egészségügyi szolgálat munkatársainak közreműködésével. Célunk, hogy diákjaink tisztában legyenek a helyes tisztálkodási szokásokkal, a helytelen magatartásformákat pedig megszüntessék. Fontosnak tartjuk, hogy minden diákunk tisztában legyen a testápolás fontosságával és rendszerességével (test-, ha-, bőr- és körömápolás), a rendszeres és alapos kézmosás betegségmegelőző tulajdonságával, a köhögés-tüsszentés etikettjével.

Az intézményünkben oktatott egyes szakmák esetében (cukrász, cukrász szaktechnikus, kereskedelmi értékesítő, kereskedő és webáruházi technikus, pincér-vendégtéri szakember, szakács, szakács szaktechnikus) különösen fontos, hogy diákjaink biztos tudással alkalmazzák a személyes higiéné alapvető szabályait.

5. ELÉRHETŐ PÁLYAORIENTÁCIÓS SZOLGÁLTATÁSOK LEÍRÁSA

Szkr. 14.§ (2) 5.

Leendő 9. osztályos tanulóknak

1. Pályaorientációs nyílt nap

Intézményünk minden tanév december elején nyílt napot szervez a pályaválasztás előtt álló 7. és 8. évfolyamos tanulók számára. A rendezvény célja, hogy átfogó képet nyújtson iskolánk képzési kínálatáról, szakmai profiljáról és infrastrukturális adottságairól. A program keretében igazgatói tájékoztatóra kerül sor, amelyben bemutatjuk az iskola nevelési-oktatási célkitűzéseit, ágazati strukturáját és beiskolázási rendjét. A vendégek irányított séta keretében megismerhetik az iskola műemlékvédelmi státuszú épületét turizmus-vendéglátás ágazaton tanuló diákjaink vezetésével. A nyílt nap során tanulóink és pedagógusaink közreműködésével pályaorientációs órák és ágazatainkat bemutató foglalkozások zajlanak, amelyek interaktív módon ismertetik meg a diákokat a választható szakmai irányokkal, elősegítve ezzel megalapozott döntésüket a középiskolai továbbtanulás terén.

2. Esztergomi Pályaválasztási Kiállítás

Intézményünk rendszeresen részt vesz a novemberben megrendezésre kerülő esztergomi Pályaválasztási Kiállításon, amelynek helyszíne a Suzuki Aréna. A rendezvény kiváló lehetőséget biztosít arra, hogy bemutassuk iskolánk képzési kínálatát és ágazati strukturáját a pályaválasztás előtt álló általános iskolás tanulók, szüleik, valamint a pedagógus kollégák számára. A kiállításon oktatóink és tanulóink közösen képviselik intézményünket, interaktív módon ismertetve meg az érdeklődőkkel a nálunk oktatott szakmákat, képzési formákat és a tanulmányi élet mindennapjait.

3. Szakmatúrák- szakmai kirándulások szervezése általános iskolásoknak pályaorientációs céllal, ágazati bontásban

Intézményünk elkötelezett a tudatos pályaválasztás elősegítése mellett, ennek jegyében rendszeresen szervezünk „szakmatúrákat”, azaz pályaorientációs célú szakmai kirándulásokat általános iskolás tanulók számára. A programokat ágazati bontásban valósítjuk meg, lehetőséget teremtve arra, hogy a tanulók közvetlen élményeken keresztül ismerkedjenek meg az egyes szakterületek gyakorlati világával.

A közlekedés és szállítmányozás ágazat iránt érdeklődő diákok számára látogatást szervezünk a Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtérre, ahol a résztvevők bepillantást nyerhetnek a repülőtér működésébe, logisztikai folyamataiba és a háttérszolgáltatások rendszerébe.

A gazdálkodás és menedzsment ágazatot választó tanulók számára a budapesti Pénzmúzeum interaktív tárlatán keresztül mutatjuk be a pénzügyi kultúra alapjait, a gazdasági folyamatokat és a pénzügyi szolgáltatások működését.

A turizmus-vendéglátás ágazat iránt érdeklődő csoportokat az esztergomi Grand Hotelbe kísérik el, ahol betekintést nyerhetnek a szállodaüzemeltetés gyakorlati folyamataiba, valamint a vendéglátás és turisztikai szolgáltatások működésébe.

Ezek a szakmatúrák élményalapú tanulási lehetőséget biztosítanak, és hozzájárulnak ahhoz, hogy a tanulók megalapozott döntést hozhassanak pályaválasztásuk során.

4. Pályaorientációs szülői értekezleteken való részvétel, megjelenés általános iskolákban

Intézményünk fontosnak tartja, hogy a pályaválasztási döntés során a szülők is hiteles, naprakész információkhoz jussanak az iskolánkban elérhető képzési lehetőségekről. Ennek érdekében rendszeresen részt veszünk az általános iskolákban szervezett pályaorientációs szülői értekezleteken. A rendezvényeken intézményünk vezetője vagy pályaorientációs munkatársunk személyesen tájékoztatják a szülőket az iskola ágazati kínálatáról, beiskolázási feltételeiről, tanulmányi lehetőségekről, valamint a választott szakmák munkaerőpiaci perspektíváiról. A személyes jelenlét lehetőséget teremt a közvetlen kérdésfeltevésre és a bizalmi kapcsolat kialakítására, ezáltal támogatva a tanulók tudatos pályaorientációját és a szülők döntéshozatalát iskolákban.

5. Digitális tartalmak közlése

Intézményünk kiemelt figyelmet fordít a digitális kommunikációs csatornák tudatos és célzott használatára. A tanulók és szülők minél szélesebb körű elérése, valamint az iskolai élet és képzési kínálat hiteles bemutatása érdekében aktívan jelen vagyunk a közösségi média felületein. Ezeken a platformokon rendszeresen osztunk meg digitális tartalmakat – fotókat, videókat, eseménybeszámolókat, tájékoztató anyagokat –, amelyek segítségével vizuálisan is bemutatjuk iskolánk mindennapjait, szakmai tevékenységeit, rendezvényeit és pályaaorientációs lehetőségeit. A közösségi média jelenlét egyúttal hozzájárul az intézményi arculat erősítéséhez és a célcsoportokkal való közvetlen, naprakész kommunikációhoz.

Digitális platformjaink:

- Intézményi weboldal: www.balassaegom.hu
- Facebook
- Instagram
- YouTube
- TikTok

6. Gólyatábor szervezése leendő 9. évfolyamosok számára

A beiskolázási folyamatot követően intézményünk minden tanév nyarán gólyatábort szervez a leendő 9. évfolyamos tanulók számára, amelynek célja a közösségépítés, az iskolai integráció elősegítése, valamint a tanulók motivációjának és iskolához való kötődésének megalapozása. A gólyatábor helyszíne a Tiszafüreden található Albatrosz Camping, amely ideális környezetet biztosít a szabadidős, sport- és csapatépítő programok lebonyolításához. A többnapos rendezvény során a tanulók megismerkedhetnek leendő osztálytársaikkal, osztályfőnökeikkel, valamint az iskola szellemiségével és hagyományaival. A program hozzájárul a tanévkezdés zökkenőmentesebbé tételéhez, csökkenti a beilleszkedési nehézségeket, és megalapozza a tanulók iskolai közösséghez való tartozását.

7. Délutáni szakmai programok szervezése

A pályaaorientációs tevékenység részeként intézményünk délutáni szakmai programokat szervez általános iskolás tanulók számára, ágazati bontásban. A programok célja, hogy a tanulók közvetlen tapasztalatot szerezhessenek az egyes szakterületekhez kapcsolódó gyakorlati tevékenységekről, eszközökről, munkafolyamatokról, ezáltal elősegítve a tudatos pályaválasztást. Az egyes ágazatok – például közlekedés és szállítmányozás, gazdálkodás és menedzsment, turizmus-vendéglátás – mindegyikében egy-egy alkalommal kerül sor ilyen foglalkozásra, amelyek során az érdeklődő tanulók interaktív, élményalapú módon ismerkedhetnek meg a szakmaterületek jellemzőivel. A programokat szaktanáraink és tanulóink bevonásával valósítjuk meg, elősegítve ezzel a hiteles szakmabemutatót és a pályaaorientációs célok teljesülését.

Saját tanulóinknak

1. Pályaaorientációs nap szervezése saját tanítványainak részére a pályán tartás érdekében

A tanulók szakmai elköteleződésének megerősítése, motivációjuk fenntartása és a lemorzsolódás megelőzése érdekében intézményünk minden tanévben pályaaorientációs napot szervez saját tanulóinak részére. A program fő célja, hogy a diákok valós munkahelyi környezetben, vállalati látogatások során személyes tapasztalatokat szerezhessenek az általuk választott szakterületek működéséről, követelményeiről és lehetőségeiről. A különböző ágazatokhoz kapcsolódó cégek és szervezetek meglátogatása során a tanulók közvetlen betekintést nyerhetnek a szakmai munkafolyamatokba, technológiákba, munkakörnyezetbe, ezáltal megerősítve pályaaorientációs döntésüket.

A programot kiegészítik meghívott szakemberek előadásai, volt tanulóink beszámolói és egyéb interaktív foglalkozások, amelyek segítik a tanulók önismeretének, pályaismeretének elmélyítését, és hozzájárulnak ahhoz, hogy tudatosan tervezhessék szakmai jövőjüket.

2. Üzemlátogatások szervezése a gyakorlati ismeretek megszerzése érdekében

A tanulók szakmai fejlődésének fontos részét képezik az üzem- és gyárlátogatások, amelyek során közvetlen tapasztalatot szerezhhetnek az adott szakterület valós munkafolyamatairól. Év közben rendszeresen lehetőséget biztosítunk diákjaink számára arra, hogy különböző ipari létesítményeket, termelőüzemeket, szolgáltató központokat látogassanak meg.

Ezek az alkalmak elősegítik a tanulók elméleti ismereteinek gyakorlati alkalmazását, bővítik látókörüket, és betekintést nyújtanak a korszerű technológiák, eszközök és munkaszervezési folyamatok működésébe. A látogatások során a tanulók megismerhetik az adott ágazat szereplőit, munkahelyi elvárásait, valamint a munkakultúra és munkavédelem alapvető szabályait is.

Az üzemlátogatások a pályaaorientációt is támogatják, hiszen segítenek a diákoknak abban, hogy tudatosabb döntéseket hozzanak szakmai jövőjükkel kapcsolatban. A program szorosan illeszkedik az iskolai gyakorlati képzéshez, és hozzájárul a tanulók munkaerőpiacra való felkészítéséhez.

A látogatások megszervezésekor az iskola együttműködik helyi és regionális gazdasági partnerekkel, cégekkel, illetve vállalkozásokkal, ezzel is erősítve a duális képzés szemléletét és az intézmény kapcsolatrendszerét.

3. Szakmai külföldi tanulmányutak szervezése a széleskörű tájékozottság, a látókör szélesítése érdekében

Az iskola kiemelt célja, hogy tanulóinak ne csak hazai, hanem nemzetközi szinten is lehetőséget biztosítson szakmai ismereteik bővítésére, valamint a kulturális és nyelvi kompetenciák fejlesztésére. Ennek érdekében rendszeresen szervezünk szakmai jellegű külföldi tanulmányutakat, amelyek során a diákok különböző európai országokban ismerkedhetnek meg az ottani szakmai gyakorlatokkal, munkakultúrával.

A korábbi években tanulóink részt vehettek tanulmányutakon többek között Angliában, Lengyelországban és Olaszországban. Ezek az utak lehetőséget adtak arra is, hogy a diákok bővítsék nyelvi készségeiket is.

A tanulmányutak jelentős mértékben hozzájárulnak a tanulók látókörének szélesítéséhez, a nemzetközi mobilitás iránti nyitottság kialakulásához, és ösztönzik őket a későbbi külföldi tanulmányok vagy szakmai tapasztalatszerzés irányába is.

6. A TANULÓ MAGASABB ÉVFOLYAMBA LÉPÉSÉNEK FELTÉTELEI

Szkr. 14.§ (4)

- Ha a tanuló valamely tantárgyból előrehozott érettségi vizsgát tett, ezzel teljesítette az adott tantárgy tantárgyi követelményeit. Az iskola magasabb évfolyamán, vagy évismétlés esetén e tantárgy értékelése alól felmentést kaphat. Az igazgató, kérésére (kiskorú esetén a szülő kérésére) a tanulót mentesítheti e tantárgy foglalkozásainak látogatása alól is.
- A tanuló az iskola magasabb évfolyamában akkor léphet, ha a tantárgyi programokban előírt tanulmányi követelményeket legalább minimális szinten sikeresen teljesítette; valamennyi tantárgyból legalább elégséges osztályzatot szerzett és eredményesen teljesítette az előírt egybefüggő szakmai gyakorlatot.
- Az évfolyam lezárását, a tanulók osztályzatait az oktatói osztályozó értekezlet dönti el.
- Az igazgató, a gyakorlati képzés kivételével, a tanulót kérelmére felmentheti a kötelező foglalkozásokon való részvétel alól, ha a tanuló egyéni adottságai, fogyatékosága vagy sajátos helyzete indokolja. Ezt a tanuló törzslapjában és bizonyítványában rögzíteni kell!
- A tanuló, tanév végi osztályzatait, független vizsgabizottság előtt is megszerezheti. Ezt az igényét a tanuló (kiskorú esetén a szülő) a szorgalmi idő utolsó napját megelőző 30 napon belül jelentheti be az iskola igazgatójának.
- Amennyiben háromnál több tantárgyból elégtelen a tanuló eredménye, tanköteles korú esetén köteles az évfolyamot megismételni; a nem tanköteles tanuló az évfolyamot megismételheti. A nem tanköteles kiskorú tanuló esetében az iskolai tanulmányok megszüntetését a gondviselőnek kérnie kell.
- Ha a tanuló a tanév végén legfeljebb három tantárgyból elégtelen (1) osztályzatot kap, javítóvizsgát tehet egy alkalommal.
- A tanuló (kiskorú tanuló esetén a szülő) a bizonyítvány átvételét követő 15 napon belül kérheti, hogy a javítóvizsgáját független vizsgabizottság előtt tehesse le.
- Sikeres javítóvizsga esetén a tanuló magasabb évfolyamba lép. Sikertelen javítóvizsga esetén az évfolyamot a nem tanköteles megismételheti, a tanköteles köteles megismételni.
- Javítóvizsgát három tagú bizottság előtt kell tenni. A vizsga írásbeli és szóbeli részből áll. Amennyiben az írásbeli vizsgarészt a tanuló eredményesen teljesíti, a szóbeli vizsga mellőzhető.
- Pótló vizsgát tehet a tanuló, ha a javítóvizsgáról vagy különbözeti vizsgáról igazolt módon maradt távol, így azt az előírt módon és megfelelő időpontig nem tette le. A vizsgát az iskola igazgatójánál kell kérelmezni és azt indokolni kell.
- Amennyiben a tanuló sikertelen javítóvizsgát tett, kérelem alapján ezt a vizsgát független vizsgabizottság előtt megismételheti, amit az engedély megadását követő három napon belül kell megtennie.
- A nem tanköteles tanuló ugyanazt az évfolyamot másodszor csak igazgatói engedéllyel ismételteti meg, térítési díj fizetése ellenében.
- Évfolyamot ismételteti a tanuló, ha a fegyelmi büntetéssel az évfolyam folytatásától eltiltották.
- Ha az iskolában nem indul olyan képzési követelmények szerinti osztály, melyben a tanulót évfolyamismétlésre utasították, úgy tanulmányait új követelmények szerinti osztályban is folytathatja, de szükség esetén különbözeti vizsgát kell tennie.
- A szakmai gyakorlat elégtelen osztályzata esetén a tanuló évet ismételni köteles.
- A nyári egybefüggő szakmai gyakorlat teljesítése a magasabb évfolyamba lépés alapfeltétele.
- A tanuló kérelmére az intézmény igazgatója engedélyezheti az iskola két vagy több évfolyamára megállapított tanulmányi követelmények egy tanévben, illetve az előírtnál rövidebb idő alatti, osztályozó vizsgával történő teljesítését.
- Ha a tanuló tankötelezettségét egyéni haladási rendben teljesítheti, az Szkr. 12/2020. 195§ értelmében. Felkészítéséről a törvényes képviselő gondoskodik.
- Az egyéni haladási rendet kapott nem tanköteles korú tanuló tanulmányi kötelezettségének rendszeres konzultáció keretében tehet eleget vagy osztályozó vizsgával ad számot tudásáról.
- Nem tekinthető a szakképzési évfolyam megismételésének a második és további szakképzésbe történő bekapcsolódás.

- Ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen a kétszázötven foglalkozást vagy egy adott tantárgyból a foglalkozások harminc százalékát meghaladja, és emiatt a tanuló teljesítménye tanítási év közben nem volt érdemjeggyel értékelhető, a tanítási év végén nem minősíthető, kivéve, ha az oktatói testület engedélyezi, hogy osztályozó vizsgát tegyen. Az oktatói testület az osztályozó vizsga letételét akkor tagadhatja meg, ha a tanuló igazolatlan mulasztásainak száma meghaladja a húsz foglalkozást, és a szakképző intézmény eleget tett a Szkr. 163. §-ban meghatározott értesítési kötelezettségének.
- A tanuló magasabb évfolyamba nem léphet, a tanuló és a képzésben részt vevő személy a szakirányú oktatásban szakképzési munkaszerződéssel nem vehet részt, ha sikertelen ágazati alapvizsgát tett.

Az érettségi és szakmai vizsgára bocsátás feltételei és az ezekre épülő további tanulmányok

- A rendes érettségi vizsgára bocsátás feltétele a középiskolai tanulmányok lezárása valamennyi oktatási és szakmai program által előírt tantárgyból; az egybefüggő szakmai gyakorlat, valamint az 50 óra közösségi szolgálat igazolt teljesítése.
- A 2020-tól indult technikumi évfolyamokon az előrehozott érettségi vizsgára bocsátás feltétele az iskola tantervi követelményeinek teljesítése.
- Az érettségire épülő szakképzési évfolyamokra való lépés előfeltétele az érettségi vizsgabizonyítvány megszerzése.
- A tanuló akkor is megkezdheti tanulmányait az érettségire épülő szakképzési évfolyamon, ha az érettségi vizsgát megkezdte, de nem fejezte be. Tanulmányait azonban az adott évfolyamon csak akkor fejezheti be, ha a tanítási év első félévének utolsó napjáig az érettségi bizonyítványt megszerezte.
- A tanuló az egyes évfolyamok, továbbá az érettségi vizsga és szakmai vizsga tanulmányi követelményeinek teljesítéséről bizonyítványt kap.
- A szakképző iskolát végzettek érettségi felkészítő évfolyamra történő jelentkezésének előfeltétele a szakmai vizsgabizonyítvány megszerzése.

7. SZAKMAI PROGRAM A BEILLESZKEDÉSI, TANULÁSI, MAGATARTÁSI NEHÉZSÉGGEL KÜZDŐ (BTMN-ES) TANULÓ ÉS A SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ (SNI-S) VAGY FOGYATÉKKAL ÉLŐ SZEMÉLY TEKINTETÉBEN

Szkr. 14.§ (5)

A célcsoport meghatározása

A nemzeti köznevelésről szóló törvény kiemelt figyelmet igénylő gyermekek, tanulók csoportján belül meghatározza a különleges bánásmódot igénylő gyermekek, tanulók csoportjait:

- sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló;
- beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló.

Speciális támogató intézkedések, társadalmi szintű elvárások

A sajátos nevelési igényű tanulók eredményes szocializációját, iskolai pályafutását elősegítheti a nem sajátos nevelési igényű tanulókkal együtt történő integrált oktatásuk.

Az együttnevelést megvalósító intézménnyel szembeni elvárás a tanuló beilleszkedésének, a többi tanulóval való együtt haladásának megvalósítása. A sajátos nevelési igényű gyermekek és tanulók óvodai nevelésének és iskolai oktatásának irányelve támogatja a többségi intézményekben megvalósuló (integrált) nevelést/oktatást, emellett feladatokat és kereteket is ad a helyi tanterv és a helyi gyakorlat kialakításához. A tananyag-feldolgozásnál a tantárgyi tartalmak – egyes sajátos nevelési igényű tanulók csoportjaira jellemző – módosulásait is leírja, amelyet az integráltan nevelő intézménynek figyelembe kell vennie. A jogszabályok biztosítják szükség esetén egyéni fejlesztési terv készítését, ennek alapján egyéni haladási ütem lehetőségét. Az integrált nevelésben/oktatásban részt vállaló intézmények igénybe vehetik az egységes gyógypedagógiai módszertani intézmények (EGYMI-k) szak- és pedagógiai szakmai szolgáltatását, az utazó gyógypedagógusi és utazó konduktori hálózat működtetésére kijelölt intézmények segítségét. Az Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény (EGYMI) a sajátos nevelési igényű gyermekek/tanulók többi gyermekkel/tanulóval együtt történő nevelésének, oktatásának segítése céljából hozható létre. A következő szakaszt felsorolásba tettem az átláthatóság miatt.

A sajátos nevelési igényű gyermekek/tanulók ellátását a nemzeti köznevelésről, valamint a szakképzésről szóló törvény többlétszolgáltatások biztosításával, pozitív diszkriminációt nyújtó előírásokkal szolgálja:

- A sajátos nevelési igényű gyermeknek/tanulónak joga, hogy különleges bánásmód keretében állapotának megfelelő pedagógiai, gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai ellátásban részesüljön. A különleges bánásmódnak megfelelő ellátást a szakértői bizottság szakértői véleményében foglaltaknak megfelelően kell biztosítani.
- A sajátos nevelési igényű gyermekek/tanulók a többiekkel együtt – integráltan – megvalósuló óvodai, iskolai nevelésében a fejlesztés szervezeti keretének megválasztását, az alkalmazott speciális módszer- és eszközrendszert minden esetben a gyermekek állapotából fakadó egyéni szükségletek határozzák meg.
- A sajátos nevelési igényű tanulókkal foglalkozó iskola egy évfolyam tananyagának elsajátítására egy tanévnél hosszabb időt is meghatározhat a helyi tantervében. Az osztályok, csoportok átlaglétszámának számításánál a sajátos nevelési igényű gyermeket/tanulót – a fogyatékoság típusától függően – kettő vagy három főként kell figyelembe venni.
- A sajátos nevelési igényű gyermekek nevelésében, oktatásában közreműködő intézményekben – függetlenül attól, hogy külön vagy a nem fogyatékos tanulókkal együtt történik a nevelés-oktatás – a minden iskola számára meghatározott tanórai foglalkozásokon túl kötelező egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs tanórai foglalkozásokat, a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének organikus okra vissza nem vezethető súlyos és tartós rendellenessége esetén pedig fejlesztő foglalkozásokat szervezni.
- A rehabilitációs célú órakeret – a fogyatékoság típusától függően – a kötelező tanórai foglalkozásokra fordítandó óraszám 15–50%-a, míg a fejlesztő foglalkozások időkerete a kötelező tanórai foglalkozásokra fordítandó óraszám 15%-a. Az időkeretet az egyes évfolyamok, osztályok tanítási év közben a tanítási hetek között átcsoportosíthatják.
- A sajátos nevelési igényű tanulót az igazgató – a szakértői és rehabilitációs bizottság javaslatára – mentesítheti egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből az értékelés és a minősítés alól.

- Az érettségi vizsgán az érintett tantárgyak helyett a tanuló – a vizsgaszabályzatban meghatározottak szerint – másik tantárgyat választhat. A sajátos nevelési igényű tanulót a vizsgán hosszabb felkészülési idő illeti meg, lehetővé kell tenni számára az iskolai tanulmányok során alkalmazott segédeszköz (írógép, számítógép stb.) használatát, szükség esetén pedig az írásbeli beszámoló szóbeli beszámolóval, illetve a szóbeli beszámoló írásbeli beszámolóval történő kiváltását.
- A sajátos nevelési igényű tanuló számára engedélyezhető a tanuló egyéni adottságához, fejlettségéhez igazodó tovább haladást biztosító egyéni előrehaladású nevelési-oktatási forma.

A szakképzésre vonatkozóan a 2019. évi LXXX tv. (Szkt.) és végrehajtási rendelete, 12/2020. évi (II.7.) Korm. rendelet (Szkr.), a Nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvényhez (Nkt.) kapcsolódva szabályozza a különleges bánásmódot igénylő tanulók egyéni, szükségletalapú integrált képzését szolgáló szakképzési feladatokat.

Az integráció egy olyan oktatásszervezési folyamat, mely magában foglalja a normál pedagógiát és a gyógypedagógiát, melyek szorosan kapcsolódva határozzák meg a gyakorlati megvalósítást szolgáló feladatokat. Az integráció alkalmazásával az ép és sérült tanulók olyan képzésben részesülnek, amellyel a lehető legnagyobb mértékben független, önálló, önmagát és másokat elfogadó, szerető és tisztelő, a társadalomban boldogulni képes személyiség kialakulása a kimeneti cél.

Az Szkt. – a köznevelésre vonatkozó szabályozáshoz hasonlóan – a szakképzésben is kiemelt figyelmet fordít a sajátos nevelési igényű és a fogyatékkal élő személyekre, valamint a beilleszkedési, tanulási, magtartási nehézséggel küzdő tanulóira és a szakképzésbe való beilleszkedésükre az egyenlő esélyek megteremtésével.

Sajátos nevelési igényű vagy fogyatékkal élő személynek minősül az a tanuló, illetve az a képzésben részt vevő személy, aki az Nkt. szerinti szakértői bizottság vagy a rehabilitációs hatóság szakvéleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi (látási, hallási), értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrumzavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartás-szabályozási zavarral) küzd.

Sajátos nevelési igényű: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek/tanuló, aki a szakértői bizottság szakvéleménye alapján az alábbi nyolc csoport valamelyikébe sorolható:

- mozgásszervi fogyatékos tanuló
- érzékszervi (látási, hallási) fogyatékos tanuló
- értelmi fogyatékos tanuló
- beszéd fogyatékos tanuló
- halmozottan fogyatékos tanuló
- autizmus spektrumzavarral küzdő tanuló
- egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő tanuló
- magatartásszabályozási zavarral küzdő tanuló.

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő az a különleges bánásmódot igénylő tanuló, aki az Nkt. szerinti szakértői bizottság szakvéleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alul teljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartás-szabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényű vagy fogyatékkal élő személynek.

Az Szkt. előírásai alapján intézményünk a szakképzés során kiemelt feladatának tekinti a sajátos nevelési igényű és a fogyatékkal élő személyek, valamint a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók speciális igényeinek figyelembevételét és egyéni képességeikhez igazodó, legeredményesebb fejlődésének elősegítését a minél teljesebb társadalmi beilleszkedés lehetőségeinek megteremtése érdekében.

Ennek keretében a szabályozás és az egyenlő bánásmód követelménye alapján biztosítjuk a sajátos nevelési igényű és a fogyatékkal élő személy számára:

- tanulói jogviszonyban a szakma, illetve a szakmai képzéshez kapcsolódóan megszerezhető szakképesítés számára tekintet nélkül a szakképzésben való ingyenes részvételt (Szkt. 3. § (1a) bekezdése),
- szükséglet szerinti kizárólag részsakmára történő beiskolázást (Szkr. 153. § (2) bekezdés b) pontja),
- a szakmai oktatáshoz és a szakmai képzéshez kapcsolódó törzsanyag átadása és elsajátítása az egyéni fejlesztési tervre figyelemmel történjék (Szkt. 40. § (1) bekezdése, Szkr. 14. § (5) bekezdése,

- A sajátos nevelési igényű tanuló tankötelezettsége meghosszabbítható annak a tanítási évnél, amelyben a 23. életévét betölti. A tankötelezettség meghosszabbításáról az Nkt. szerinti szakértői bizottság szakvéleménye alapján az igazgató dönt.
- A sajátos nevelési igényű tanuló számára engedélyezhető a tanuló egyéni adottságához, fejlettségéhez igazodó tovább haladást biztosító oktatási forma az egyéni előrehaladású nevelés és oktatás keretében.
- Az érettségi vizsgán az érettségi vizsga kötelező vizsgatárgyai helyett a sajátos nevelési igényű tanuló – jogszabályban meghatározottak szerint – másik tantárgyat választhat.

A szakképzés feladata és alapelvei

- az igazgató döntése alapján lehetőség van az érdemjegyekkel történő értékelés és osztályzatokkal történő minősítés helyett szöveges értékelés és minősítés alkalmazására, valamint – a szakirányú oktatás kivételével – egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből az értékelés és a minősítés alóli felmentésre,
- egyéni helyzet, szükséglet alapján az egyéni tanulmányi rend szerinti képzési formát lehet alkalmazni, ha ez szolgálja a tanuló legjobb érdekét,
- lehetővé kell tenni az érettségi vizsgán az érettségi vizsga kötelező vizsgatárgyai helyett – jogszabályban meghatározottak szerint – másik tantárgy választását,
- biztosítani kell a szakmai oktatás során és a szakmai vizsgán a sajátos nevelési igény, illetve a fogyatékoság jellegéhez igazodó felkészítést és vizsgáztatást.

A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló számára

- biztosítjuk a differenciált fejlesztés és fejlesztő pedagógiai ellátások megszervezését,
- a szakmai oktatáshoz és a szakmai képzéshez kapcsolódó törzsanyag átadásának és elsajátítása ellenőrzésének követelményét az egyéni fejlesztési tervre figyelemmel írjuk elő,
- lehetővé kell tenni a szakmai oktatáshoz és a szakmai vizsgához kapcsolódóan a sajátos nevelési igényű vagy fogyatékkal élő személlyel azonos bánásmódot.

Intézményünk kezelési stratégiája a kiemelt figyelmet, különleges bánásmódot igénylő tanulók hatékony integrációja érdekében:

Az Esztergomi SZC Alapító okirat 6.1. pontban foglaltak alapján: Intézményünk alapfeladata a technikai szakmai oktatás, szakképző iskolai szakmai oktatás a többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető-oktatható sajátos nevelési igényű tanulók ellátása.

A felvételi eljáráshoz kapcsolódó teendők, a befogadhatók köre fogyatékoság típusa szerinti, ágazatonkénti meghatározása: részletesen az 1.4. d) szerint.

Belépéskor: (9. évfolyam megkezdését vagy átvétel útján belépő magasabb osztályfokozatú tanuló esetében)

- Szülői nyilatkozat: Van-e a gyermeknek pedagógiai szakvéleménye? igen-nem
- Ha igen van, akkor kérjük bemutatni
- A szakvéleménnyel rendelkező tanulóknál szükségletfelmérés (BTMN vagy SNI, könnyítések, felmentések, szakember szükséglet), ezek adatbázisba foglalása a jelenleg kialakított gyakorlat alapján

1. A szakvéleménnyel rendelkező diákok megfelelő szakemberhez, előírt foglalkozásokhoz delegálása, segítése, feltételek biztosítása.
2. A beilleszkedés figyelemmel kísérése, segítése intézményi és osztályközösségi szinten, az osztályfőnökkel és fejlesztő pedagógussal/gyógypedagógussal való konzultációk mellett. A figyelemmel kísérésnél, prevenciós és intervenciós feladatoknál az ESZC szociális és intézményi szakreferense nyújt támogatást.
3. A pedagógiai szakszolgálat, szakbizottság szakvéleménye alapján a teendők:
  - folyamatos kapcsolattartás a szülőkkel, kölcsönös tájékoztatás,
  - a konfliktusok, akadályok időben történő kezelése, elhárítása (prevenció),
  - integráció, befogadás, együttnevelés, differenciálás, elfogadó légkör,
  - másság elfogadása, elfogadtatása, korcsoport érzékenyítése,
  - sikerélmény, önbecsülés segítése, egyéni bánásmód,
  - motiváció növelése,
  - szociális-érzelmi-kognitív képességfejlesztés,

- folyamatos jelenlét, elakadások segítése, ellenőrzés, pozitív visszacsatolások,
- pályorientáció segítése a szülő(k), szakemberek, pedagógiai szakszolgálat együttműködésével,
- feladatok kis lépésekre bontása, szemléltetés (ábrák, képek, vázlatok),
- a hátrányokat kompenzáló segédeszközök használatának biztosítása,
- egyéni szükséglet szerint: írásbeli számonkérését szóban helyettesíteni vagy fordítva,
- amennyiben indokolt, mentesíteni az osztálytermi hangos olvasás alól (szülő is kérheti!),
- önmagához mért fejlődés értékelése, minősítése nemcsak osztályzattal, hanem szövegesen is,
- egy minimális, de szilárd tudás elérése, melyre a további osztályfok épülhet (minimum szint meghatározása),
- több idő vagy kevesebb feladat biztosítása,
- mentesítések, könnyítések, fejlesztést biztosító intézményi igazgatói határozatba foglalása,
- a tanuló érdekképviseletének biztosítása, a legjobb érdekében történő intézkedés.

Továbbá:

- az oktatók motiválása az integrációval kapcsolatos továbbképzéseken való ismeretszerzésekre,
- érzékenyítés, szakmai tanácsadás szervezése SNI tanulók ellátásával kapcsolatos témában, iskolában dolgozó szakemberek (gyógypedagógus) vezetésével, külső előadók meghívásával,
- oktatók együttműködése különböző szakemberekkel, pedagógiai szakszolgálatokkal, fejlesztő pedagógus, gyógypedagógus javaslatainak beépítése az oktatói munka folyamatába.

Minden tanulónak joga van arra, hogy az egyediségéhez, adottságaihoz illeszkedő oktatási rendszerben váljon felnőtté. Ez a jog a tanulót körülvevő felnőtt világ oldaláról nézve kötelesség, a gyermek oldaláról nézve pedig szükséglet.

8. A SZAKKÉPZŐ INTÉZMÉNYBEN ALKALMAZOTT SAJÁTOS PEDAGÓGIAI MÓDSZEREK

Szkr. 14.§ (6)

Gyakorlatorientált oktatás

Lényeg: A tananyag jelentős része a gyakorlati tapasztalatszerzésen alapul.

Módszerek: műhelymunka, szakmai gyakorlat, projektfeladatok.

Cél: a munkakörnyezethez hasonló szituációkban történő tanulás.

Kompetenciaalapú megközelítés

Lényeg: nemcsak tudás, hanem képességek, attitűdök fejlesztése.

Módszerek: szituációs játékok, probléma-alapú tanulás, portfóliók.

Értékelés: gyakorlati teljesítmény, önálló munkák, reflektív naplók.

Differenciálás, egyéni tanulási utak

Kiindulási pont: a tanulók előképzettsége, érdeklődése, tanulási tempója eltérő.

Eszközök: egyéni fejlesztési tervek, digitális tananyagok, mentorálás.

Cél: a lemorzsolódás csökkentése, motiváció növelése.

Digitális eszközök alkalmazása

Módszerek: e-learning, interaktív tananyagok, szimulációk, VR.

Előnyök: önálló tanulás támogatása, rugalmas ütemezés, gyakorlás lehetősége.

Kooperatív és projektalapú tanulás

Módszerek: csoportmunka, közös projektfeladatok, tanulói prezentációk.

Fejlesztett készségek: együttműködés, kommunikáció, problémamegoldás.

Valós munkakörnyezethez kapcsolódó tanulás (duális képzés)

Sajátosság: a tanulók valós munkahelyeken szereznek gyakorlatot.

Előnyök: pályaszocializáció, munkatapasztalat, szakmai kapcsolatépítés.

Szituatív tanulás, élménypedagógia

Jellemző: élményszerű, valós élethelyzetekre épülő tanulási szituációk.

Hatása: mélyebb megértés, hosszabb távú tudásmegtartás.

9. A SZAKMAI PROGRAM ELFOGADÁSA

9.1. A képzési tanács véleménye

Az intézményben képzési tanács nem működik.

9.2. A szakmai munkaközösségek véleményei

A szakmai munkaközösségek a 2025. szeptember 15-én megtartott értekezletükön jelen Szakmai programot – szakterületüket érintően – megvizsgálta és elfogadta.

Kelt: Esztergom, 2025. szeptember 15.

Varga Márkné

A gazdasági szakmai munkaközösség képviselője

9.3. Az oktatói testület döntése

Az oktatói testület, a 2025. szeptember 24-én megtartott értekezletén jelen Szakmai programot elfogadta.

Kelt: Esztergom, 2025.szeptember 23.

Birkés-Wiesner Alexandra
az oktatói testület képviselője

Sinka Zsuzsa
az iskola-egészségügyi szolgálat képviselője

Szegi Ottilia Katalin
igazgató